

cipem. Tum enim lumen huius, in quo forma quædam inest à supremo orbe impressa, in te effundetur, eiusdemque radiis illustratus, ac illi pene par effectus, vel etiam quodam modo cum eodem vnitus, tantum percipies adiumenti, vt supremam claritatem huiusque participes formas pro arbitrio possis assequi. Si verò ab illo auersus, seiunctusque & ab eodem diuisus, ad te conuertaris, talem contemplationem amittes. Quam tamen postea recipere poteris, si interim corporeis sordibus non fueris contaminatus: sed ad Iouis stellam iterum conuersus, & cum eadem pene vnitus eiusdemque substantiæ. Tum enim omnia, sicut antea, recognoscet: nisi quòd ipsa disiunctione es interturbatus. Si autem ab hac stella alienus fueris, quoniam & vicissim Iuppiter à te abhorrebit, nunquam supremum orbem attinges. Quare eos qui ad superiores essentias contemplandas aspirant, ad planetarum dominum, sic vt dictum est, oportet esse affectos. Maiore tamen studio in mundi eius qui caelestis superior est, quam in ipsius caelestis, contemplationem incumbendum. Quoniam illius scientia quam huius, nobilior. Quæ tamen insignis quoque est, & ad illam alteram quasi suo lumine præluget: nec sine hac intermedia quisquam consequi potest cõtemplationem supremam boni omnium pulcherrimi. Quo aspectus satiari nullo modo potest, & cuius contemplatorem cum illo vnum eiusdemque rationis esse oportet. Qui scilicet vi intellectus penetrando, ad illam optimam lucem ingressus, similis efficiatur candelabro eidem adlucenti.

CAPVT II.

Sensus & intellectus comparatio, in cognitionis modo, explicatur: horumque similitudo & dissimilitudo in relatione ad res obiectas, circa quas versantur.

QVemadmodum aspectus non percipit aspectabilia, nisi cum illis idem efficiatur, vnitusque cum eisdem pro sua facultate illa perfecte cognoscit: sic humanus intellectus non potest intelligibilia cognoscere, nisi cum his vnatur. Et aspectus quidem extremitatem rerum percipit, intellectus autem quæ interiora sunt & abdita. Quare firmiore vinculo vnitur cum iis quæ in intelligentiam cadunt, quam sensus cum illis à quibus mouetur. Si quidem omnis sensus functio si diuturna sit, sensum lædit: adeo vt etiam nonnumquam sentiendi facultatem adimat. Intelligendi verò munus aliter ad intellectum se habet: quòque hoc diuturnius est, eo magis intellectum confirmat, purioremque reddit, hoc ipso quòd intellectus est. Præterea sensus vehementius afficit quam eiusdem intelligentia. Quoniam ille dolorem infert, & egritudinem, hæc verò minimè. Sensus item naturalem habitum conuenientem non bene

A percipit, verbi gratia, sanitatem, (nec enim hæc in sentiendi facultatem cadit,) morbum verò promptissimè percipit, vt naturæ contrarium, & ad hanc minime accommodatum: eaque omnia facile sentiuntur, quæ suapte natura dolorem excirant. Si verò sensui qualitates eiusmodi ignotæ sunt, quanto magis erunt substantiæ intelligibiles, quæ ab eodem longo interuallo distant valdeque sunt alienæ? Quare sensus intelligentias esse non concedit. Intellectus autem si has esse negaret, se ipse quoque negaret. Effet enim substantia corporea. Quo posito, iam expers esset rationis eius quæ ad intelligendum data: nec intelligentiarum essentias vt corporeas, contemplans, vnquam ad superiorem orbem huiusque mentes ascenderet. Quas contra superat cum essentiam suam penitus intuetur.

CAPVT III.

Mundi distinctio iterum explicatur. In qua ostenditur sensilem ab intelligibili pendere, sic vt in sensili, pars inferior & elementaris, caelestis virtute regitur.

C MENS humana cum intelligibilem mundum perspexit, nobis renunciat in illo opus esse primo procreatum, summòque decore exornatum. Quod neque laborem vllum patitur, neque molestiam, sed lætitia gestiens, in se ipso continet substantias exultantes, partim huius lumine, partim eo quod ab aliis essentiis influit. In quibus Iouis stella primaria est, exemplar omnium quæ in illo sunt. Neque hæc nusquam est, sed in alio orbe secundo, bono tamen illustri perpetuòque, ac ipsius primi imaginem continente. Quare hic quoque bonus est & absolutus: quoniam superiorem imaginem primari formæ similem esse oportet. Rursus verò mundus hic infimus caelesti similis est, vt vitæ, essentiæ atque bonitatis causam in se continenti. Idemque perpetua successione in rerum ortu, quodammodo æternus: sic vt & ille caelestis æternus est. Si quidem omnis vita nostra, (cum superioris similitudinem quandam in se contineat,) ab illo orbe continuata est. Hic verò à supremo principio. Itaque erat qui existimat caducum esse intelligibilem mundum. Quoniam huius primarius opifex constans, nec illi adimi quicquam potest. Cum autem intelligentiarum procreator fuerit eiusmodi, illæ nequaquam decipient, neque peribunt, sed æternæ permanent: nisi idem opifex sponte sua eas in pristinum statum atque in nihilum resigat. Quod fieri nullo modo potest. Quis eas procreauit nulla antegressa cogitatione, aut deliberatione: sed alia tantum intelligendi specie. Quare primaria lux, quæ vera est essentia, sine fine easdem conseruabit. Hæcque ratione firmæ atque perpetuæ eiusmodi intelligentiæ permanent.

CAPVT IV.

Cur lucis nomine Deus à nobis soleat exprimi, quòque modo per ceterarum rerum abstractionem & negationem cognoscatur: deinde quis ordo sit mundi varij & multiplicis, ad intellectum agentem, & ad animum humanum.

Primariae lucis appellatione primum opificem exprimimus, necessitate quadam coacti. Quoniam eius essentiam, qualis ipsa in se est, explicare non possumus, neque attingere. Atque quantulumcumque est quod mens humana in illa intelligit, id abstractione quadam & huic quasi succenturiata negatione assequitur, gradatim ascendendo: donec defatigata conquiescat vt imperfectissima. Quandoquidem hae omnium rerum procreatarum, quae intelligendi vim habent, est infima. Rursus igitur ad institutum regressi, dicamus principem essentiam, quae lux est infinita, nulla ex parte interire: ideòque ab illa perpetuo illustrari orbem eum qui caelesti superior est, & ab hoc caelestem. Ex quo etiam secundus hic, qui in infimum principatum obtinet, sempiternus futurus est, tanquam ramus ab illo primario enatus. Et quamquam princeps superioris mundi, ab inferiore

A pauca accipiat, hunc tamen conseruare conatur. Porro intelligibilem mundum lux primaria conseruat, illéque caelestem: hic verò infimum qui in sensum cadit: inter quem & ipsum intelligibilem medius est. Omnes autem continentur atque consistunt virtute primi opificis, qui eos suo numine confirmat, & sustinet: vt pote qui mundum primum exornat, à quo reliqui pendent: quique infinitus est virtute sua, bonitate ac pulchritudine. Hunc subsequitur intellectus agens, ab eodem illustratus, parsque intelligibilis optima & nobilissima. Agenti intellectui proximus animus, vt eiusdem imago. **B** Qui contemplando mundum intelligibilem, longè pulchrior efficitur: tandiùque talis permanet, quandiu illum intruetur: contra verò ab eodem auersus, priuatus suo lumine, deformatur. Quo etiam modo nos ipsi quandiu animum nostrum intuebimur, in eodémque consistemus, pulchri probique erimus: ab illo autem auersi & quasi transfugae, turpes efficiemur & improbi. Præterea caelestis mundi animus venustatem pulchritudinémque suam in stellam Veneris potissimum immittit: deinde illa ab hac communicatur cum mundo hoc qui in sensum cadit. **C** Non enim, vt antea dictum est, terreni mundi pulchritudo, ab alio quàm à caelesti existit.

DE SECRETIORE PARTE

DIVINAE SAPIENTIAE, SECVNDVM

Ægyptios, Aristotelis Lib. X.

CAPVT PRIMVM.

In homine duo principia, quibus constat, inter se comparantur: atque ostenditur quo modo ipsum corpus, animo sit organicum.

Nunc considerandum est num vtraque hominis pars interire possit, an vna tantum, altera mortali permanere, & quae eiusmodi natura sit. Idque vt perfectius intelligatur, naturali ratione inuestigandum est. Homo simplex non est, sed constat animo & corpore, quod instrumentum est cum animo cõiunctum, ab aliòque specie diuersum: quòdque quamquam cum animo aptissimè vniatur, non ta-

Dmen est eiusmodi vt ab eo separari nullo modo possit: aut vt ipsum in se sit satis constans atque firmum. Si quidem compositum est, non simplex. Omne autem compositum, dissolubile est in ea ex quibus componitur. Quibus efficitur, illud nequaquam permanere. Idque res ipsa testatur. Si quidem videmus corpora variis modis dissolui, tum ab aliis, tum à seinuicem: præsertim cum ab eis nobilis animus fuerit separatus. Cõtra verò, si corpus permanet, superioris animi beneficio conseruatur: nec sine eo vnum est, aut naturæ constantiam vllam habet. Quandoquidem dissoluitur in materiam & formam ex quibus constat. Animo autem abeunte, quo corpus ipsum continebatur, hoc vt quantum, diuiduum est in tenues partes. Atque hæc in illo interitus species vna est. Cùm itaque corpus sit hominis pars altera, efficitur non vtramque partem in illo interitus experiri esse, sed vnam interire, eam

scilicet in qua animi est instrumentum. A Quo ille indiget, non semper, sed tempore definito. Alioqui dissoluto instrumento animum quoque interire esset necesse. Quod certè non contingit, quoniam animus à corpore separatus, adhuc permanet, nullaque ex parte consumitur, nec eius natura vllum interitum admittit: formaque est per quam homo est & consistit. Quare etiam ipse verè animus est: corpore autem indiget, sicut artifex instrumento. Nec tamen hoc intereunte, ipse B interit. Corpus autem animi instrumentum esse dicitur: quia ut artifex indiget instrumentis ad opus accommodatis, verbi gratia, faber securi, sutor acu, messor falce, nauta remo: sic animus aptum corpus sibi expetit in quo sit, animique facultates, partes corporis organicas, in quas ipse influit. Id verò ita esse ex eo intelligi potest, quòd animus in suis facultatibus corpore temperationem sequitur. Si quidem eius actiones manifestam veritatem recipiunt, corpore quavis de causa, ut ab ægritudine, immutato. C Contraque multa corpori accidunt propter animum eodem ut instrumento vrentem: ut tristitia, metus, cupiditas, lætitia, dolor. Quare inter ea affectionum communicatio & commutationis quædam vicissitudo, indicant corpus aptum esse oportere ad seruiendum animo dominantis. Idque amplius ex eo etiam intelligitur, quòd animali aliquo, sicut accidere solet, intereunte, nunquam alterum exoritur cui idem animus accommodari possit: ut cuius animalis animus proprius insit; non autem retro comendo, cuius animo subiectum sit proprium animalis corpus. D Nam quia preparato corpori animum respondere necesse est, idcirco temperationem eius non eandem esse oportet in animoso & timido: quemadmodum non eadem sunt ferramenta fabri & sutoris. Itaque quia animus in leone elatus est, prudenter sibi accommodavit corpus instrumentis distinctum ad opportunitatem. Cui dedit os solidum ad robur, dentesque ad morsum: Cani leues pedes ad velocitatem cursus: equo duram vngulam ad pugnam, reliquasque actiones: Boui corpus cornigerum & ad labores magnum, cæteraque E distinxit pro dignitate vel indignitate functionum. Ut cum leporis animus expers sit audaciæ & roboris, ad euadendum periculum, corpus leue conformavit: oui autem sagax ad euitanda potentiora animantia.

in huius manu primum organum esse factum, cuius vi infinitam aliorum instrumentorum varietatem sibi potest componere.

Cum animus humanus nobilior sapientiorque sit reliquis, eoque diuinæ substantiæ propinquior, corpus quoque omnium nobilissimum sibi præparavit, & membra aptissima ad artes tractandas. Cùmque ad opera varia, in quæ incumbit, variis instrumentis indigeat, neque potuerit ea omnia in coniuncto corpore formare; vnum adornavit, ipsam scilicet manum, aptam ad illam multitudinem diuersorum instrumentorum construendam. Quoniam si instrumentum haberet vnicum & ad vnum tantum vsum destinatum, non posset cætera conficere. Dedit quoque corpus erectum, atque in eodem ad ipsas manus, pedes adiecit, ut possit multas alias animantium species opinione penè innumeras, varietate gestus imitari, horumque multiplices motus effingere. Quòd facere non posset, si de illis vnum tantum naturalem haberet. Quia in vnum hominem quodammodo cadunt ea omnia quæ in reliquis animantibus sunt distincta. Ut leonum imperium, ad quod vitur, lorica, clypeo, arce: eoque magis instruitur balista & ariete, ad muros diruendos eaque propulsanda quæ sunt nocitura. Itémque telis ad pugnam, equo ad celeritatem, qualis inest lepori: & ad naturalem præcautionem, qualis in oue. Quæ omnia homo vi instrumentorum quæ sibi comparavit, potentiora habet quàm belluæ. Idémque dirigente facultate intelligendi, multa facit exquisita, quæ naturalem cogitationem superant, (naturalia enim habet cum belluis communia,) ut quæ arte constant, verbi gratia, musica instrumenta fidibus apta, & ex arte iis vtendi modum. Atque præter sonora instrumenta quæ excogitat ad exprimendas cum voluptate belluarum voces, inuenit etiam retia, quibus volatilia, pisces ac feras, captat sibi que subiicit. Variam quoque commoditatem percipit ex aqua, aère, sole, luna reliquisque stellis, Et mentis providentia rectas leges fert, morésque componit: libros edit quibus scientiæ continentur: literarum formas innouat: sphaerasque varias, quæ nobis sunt pro caelestibus orbibus, & horarum rationem continent. Atque multis antè seculis prognostica describit, præsentibus, iisque qui post nos victuri sunt, profutura. Quare sicut antea dictum, corpore est erecto, eoque à belluis differente: apto tamen ad eas formas imitandas quæ belluis insunt, aut cum iis coniunctæ apparent, quas in variis actionibus varias induit. Aliter enim compositus est ambulans, quàm equo insidens,

CAPVT II.

Animo humano perfectissimo, corpus organicum perfectissimum à natura esse subiectum:

& disputans quàm scribens. Fabri quoque situs in obeundo proprio munere, alius est quàm sutoris. Atque conuiua in accubitu differt ab arante: sicut & qui canit, à stertente; & qui lyra vitur, ab eo qui tympanum pulsat.

CAPVT III.

Ut corpus humanum in manu aptitudinem habet ad omnia instrumenta conformanda, nullum autem horum ingenitum: sic in mente ingenitam facultatem esse docet ad omnes formas intelligibiles recipiendas, nullam verò harum ingenitam. Vnde quæstio Platonica de recordatione vitæ superioris, quæ hoc loco proponitur.

Animus belluarum, vt antea expositum est, dedit animalibus, quibus inest, tam instrumenta actionibus accommodata, quàm naturales impetus profuturos ad ea propulsanda quæ nocitura, pro singulorum conditione. Humanus verò neutrum homini largitus est: sed corpus tantum agile instituit, pro varietate instrumentorum, docilitatemque dedit sine peritia, pro naturali impetu. Alioqui si is scientiam à natura secum deferret, nunquam hunc infimum orbem appeteret: nec ea disciplina indigeret, quæ posita est in abstractione à sensilibus formis. Nisi fortè quis respondeat, illum quidem naturali peritia esse præditum, sed cum hic inuolutus sit, non posse illam de regi sine eruditione: nec præteritorum recordationem in eodem excitari, nisi à rebus inferioribus adiuuetur. Quod profectò non ita se habet. Quoniam ille non continet vllam formam corpoream qua antea quasi inuoluatur: alioqui ab ea nullam aliam admitteret. Quare neque intelligendi vim haberet. Sic enim aer & aqua si quem proprium colorem haberent, alium ab illo non susciperent, neque per hæc media quicquam videretur, nisi sub vnus coloris specie: cum tamen ea elementa accommodata sint ad percipiendas omnes colorum differentias. Quod etiam de sensuum instrumentis est intelligendum. Si enim oculus natiuum & proprium colorem aliquem haberet, alium ab eo non perciperet. Idemque de auditu, odoratu & reliquorum sensuum instrumentis verè dici potest. Quare cum animus paratissimus sit ad recipiendas per abstractionem formas omnes rerum sensibilem, nullam earum profectò insitam habet: Ex eoque formarum locus dicitur. Quod maximè de ea parte est intelligendum in qua inest ratiocinandi principium. Quæ cum ita sint, hæc per se proprias actio-

nes exercet, sine vlllo instrumento corporeo. Ideoque interitus omnino est expers.

CAPVT IV.

Prima functionum animi distinctio explicatur, in eas quibus cum corpore necessario communicat, & in alias in quibus corpore potius impeditur quàm adiuuatur.

Animus humanus ignobiles quasdam functiones habet, ad quas corpore indiget, vt eas quæ sunt facultatis oratoricæ ceterarumque artium, quas sine membris tanquam instrumentis ad eas destinatis, exercere non potest. Ad plerasque autem cogitationem adhibet, vt in deliberando atque contemplando: cum ex manifestis ad ea quæ latent, progreditur. Alias verò nobiliores habet ab intelligendi virtute manantes, & quas ipse pro sua facultate exercet, sine vlla progressionem ab vno ad alterum: ad hæcque nullo corporis ministerio indiget. Omnis autem forma quæ corporeis instrumentis ad edendam actionem non eget, interitus expers est. Quoniam eadem quoque simplex est. Quod autem eiusmodi, in alia dissolui non potest: sed constans permanet, nullaque ratione absumitur. Atqui animus simplex est. Siquidem ex eo intelligitur compositum illum esse non posse, quod simplicium formarum atque repurgatarum locus sit, eaque attingat æquabiliter, nec in meditando magis celeriusve vnã recipiat quàm alteram. Non aliter quàm speculum rerum obiectarum imagines, aut aer colores, sonos, odores, rerumque aliarum in sensum cadentium formas excipit, sine vlllo discrimine aut perturbatione: quas ad sensum defert, conseruatque pro singulorum ratione. Quæ functio animo secundum naturam inest, atque semper. Quod autem simplices formas recipit, interire non potest. Quodque simplex absolutè, omni ex parte est sui simile. Cum itaque animus vtroque modo se habeat, efficitur hunc interire non posse.

CAPVT V.

Ex infinita discendi cupiditate in homine, animi virtus infinita colligitur. Qua posita, eiusdem immortalitas iterum concluditur, repetita superiore sententia de scientiis minimè ingenitis.

Amplius etiam animus rationis particeps secundum naturam semperque discendo agit. Quoniam videmus hominem quædam semper in vita hac ignoran-

em, assidue discere, nec unquam in huius natura, discendi studium deficere: imò verò pro eo quod discendum superest, eundem in discendo pergere. Atque quod est eiusmodi, idem perpetuo sibi simile est, aut etiam melius euadet, si magis tale efficiatur. Quoniam quòd ita progrediendo facultatem suam semper adauget, neque in hac finem vllum attingit, id virtutis est, quæ neque interrumpi potest, neque deficere. Hoc autem vires habet infinitas. Ex quo efficitur, neque dissolui posse, neque interire: sic vt contra accidit vt corpus quod terminatum est & finitum, dissoluatur atque intereat. Positum autem est hominem assidue noua quædam discere. Quia vt antea confirmatum, natus est informis rerumque omnium ignarus: nec vllam doctrinam habet à natura insitam, sed solam facultatem ad eas percipiendas. Eiusdemque animus procreatus est non iam eruditus, sed qui in scientiis & moribus gradatim potest erudiri. Alioqui ne discere quidem quicquam posset: quemadmodum neque planta, quia ad discendum nullam habet facultatem ingenitam. Si verò homini certa quædam doctrina à natura esset insita, hæc illi satis esset, propriæque foret, nec fieri vllò modo posset vt aliud disceret, sicut in reliquis animantium generibus rem se habereprehendimus. Ex quibus apparet nullam scientiam simul cum homine esse natam, sed solam facultatem ad eam percipiendam: sicut oculo nullus color est ingenitus, sed sola vis ad omnes recipiendos. Est n. eadem ratio animi ad ipsa intelligibilia, quæ oculi ad ea quæ aspectabilia sunt: vtque aspectus est oculi perfectio, sic intelligendi actus, ipsius animi. Ac quemadmodum oculus sine discrimine se habet ad omnia aspectabilia: sic animus ad omnia intelligibilia. Amplius etiam vt oculus re ipsa non videret, nisi ad videndum esset præparatus: sic neque animus re ipsa intelligeret, nisi in eo antegressa esset ad intelligendum quædam aptitudo.

CAPVT VI.

Ex superiore aptitudine ad omnes formas intelligibiles recipiendas, colligitur simplex omnino animi natura, & ex hac rursus eiusdem immortalitas.

Animus, vt antea dictum est aptus est ad recipiendas omnes formas, eas à rebus sensilibus abstrahendo. Quare in sua substantia nullam eiusmodi formam habet: sed solam aptitudinem, quæ illius prima forma est, eademque propria. Siquidem animus hoc ipsum quo animus est,

A habet ab hac ad recipiendum facultate: ac, vt sapius dictum, si certa forma vlla animo inesset, is ad omnes reliquas recipiendas ex æquo aptus non esset. Quoniam hæc aliis hoc ipso debilitioribus quòd essent alienæ, recipiendis obsisteret. Porro si animus nullam habet propriam formam atque insitam, in se ipse simplex est præsertim cum omne compositum, propria forma sit præditum. Erit igitur animus compositionis expertus & simplex, talisque absolutè, non secundum relationem ad alterum. Quoniam simplex aliquid esse, dupliciter intelligitur. Aut enim eo modò quo simplex esse dicitur subiectum primum: quòd principium est omnium corporum, aptum ad omnes formas, dimensionésque tres & quatuor qualitates. Quod quidem ex aliis nullo modo compositum est, atque idcirco absolutè simplex appellatur. Alio modo simplex aliquid esse dicitur, per comparationem cum iis quæ ex eodem componuntur: vt elementa quatuor, verbi gratia, ignis, aër, aqua & terra, quando cum mixtis conferuntur, simplicia nominantur: composita autem cum referuntur ad materiam triplici dimensionem subiectam, & ad qualitates quatuor simplices. Itémque animalis corpus si ex quatuor primariis qualitatibus spectetur, compositum est: idémque simplex, si ad plantas referatur. Et plantæ compositæ sunt ratione elementorum, eademque simplices ratione humorum. Humores quoque compositi sunt, si plantarum rationem habeas: simplices, si spectentur ex comparatione cum partibus quæ sui similes sunt, in quibus habentur ossa, nerui, venæ. Quæ rursus compositæ sunt ex humoribus: simplices autem, si ad instrumentarias referantur, vt ad carnem, cerebrum, iecur, caput, manus, & quæ iis similes sunt. De quibus nonnullæ spirationis instrumenta sunt, quædam nutritionis; aliæ ad edendam vocem datæ, aliæ ad sensum ac motum & ad dirigendum corpus, quædam etiam ad procreationem, aliæ ad cogitationem, vel ad operis alicuius effectiorem. Quæ omnia ad corpus relata, simplicia sunt: ipsum verò corpus absolutè compositum, Quoniam ex eo amplius aliquid componi nullo modo potest, ratione cuius simplex esse dicatur. Triplex autem dimensio siue soliditas, singulæ qualitates quatuor, prima item materia atque forma, in simplicibus absolutæ habentur. Atque materia prima quodammodo intelligitur subiectum vltimum, quod quidem cogitatione abstractis à corpore qualitatibus primis & secundis, trinæque dimensione, quibus ipsum subest, adhuc saluum manet. Illaque simplex est absolutè & omnis per-

mixtionis expers. Quamuis autem animus corporis membra componat informetque ex elementis, triplici dimensione, & ex qualitatibus, atque regat totum corpus in quo est, extrinsecus tamen illi aduenit. Quoniam eidem proprius est orbis iste superior, à quoquo modo in hunc descendat, antea dictum est, & paulo post repetendum. Ex quibus efficitur, animum non esse formam compositam, sed omnino simplicem. Cùmque omnis corporis coagmentatio sit dissolubilis in ea ex quibus constat, quod autem omnino simplex est, dissolui nullo modo possit, ideòque interitus sit omnino expers, consequitur animum immortalem esse oportere.

CAPVT VII.

Occupatio est nonnullarum dubitationum, quarum explicatio nouam confirmationem continet immortalitatis animorum.

SI quis verò contrà contendat, animum quidem sua essentia simplicem esse, sed non perfici sine corporeis instrumentis: quòd scientiarum perceptione hic perficiatur, ad quarum principia sensibus dirigimur, quibus corporea instrumenta subseruiunt: hisque rationibus effici arbitretur, illum ad sui perfectionem corporeis instrumentis indigere: eòque posito idem concludat necesse esse intereuntibus eiusmodi instrumentis, animum quoque interire: atque amplius adijciat, substantias omnes, præter opificem primum, ex materia & forma constare, itémque, animum ea contemplari quæ congenæ sunt, neque tamen exquirere quæ à materia sunt seiuncta: quare & cum rebus materiatis conuenire, idque apparere in communi vsu instrumentorum ad corpus pertinentium: huic idem quod antea, respondebimus, animi scilicet operationes triplices esse. Quarum vna à communicatione cum corpore proficiscatur; reliquæ verò duæ corporeis instrumentis non indigeant. Hæ verò versantur in deducendis conclusionibus ex accommodatis principiis, & in progrediendo ab vno præcognito ad alterius cognitionem. In quo animi dignitas propriæque functio existit. Falsum verò est substantias alias omnes à prima, ex materia & forma constare, animumque eas sola intelligere quæ cum materia sunt coniuncta. Siquidem plurimæ à materia separatae sunt, quarum numerum prius in Metaphysicis collegimus, eodémque loco confirmauimus, substantias eiusmodi, quia materia carent, perpetuas esse & interitus expertes: quæ superiores intelligentiæ appellantur.

CAPVT VIII.

Accuratius confirmatur quod erat propositum capite superiore, intellectum humanum, etiam in vita hac, contemplari formas à materia & sensilibus qualitatibus separatas.

Idem quoque amplius ex eo apparet, quòd si solus primus opifex à materia separatus sit, animusque eum solum eiusmodi esse cognoscat, efficitur, hunc Dei cognitionem habere, quæ certè per corporeum instrumentum parari non potuit. Ad hæc contemplatio qua animus se ipse intuetur, in corporeo instrumento non est posita: quoniam eius substantia neque corporea est, neque vlllo sensu percipi potest. Id verò solum corporeo instrumento percipitur, quod in sensum cadit. Qua ratione efficitur, animum non in omnibus rebus exquirendis corporeo instrumento indigere. Hæc autem operatio quæ nullo instrumento indiget, eidem propria est. Adde quòd animus formas à materia abstrahendo, detegit, easdémque detectas in essentia sua attingit. Quare eius substantia quæ formas eiusmodi attingit, à materia repurgata est, neque in sensum potest cadere. Animus igitur primò contemplatur ipsas rerum essentias puras, sine instrumento materiato: deinde principia componit, ex iisque connexis progreditur ad formas antea incognitas, vt pote quæ in sensum non cadunt, easdémque speculatur sine vsu vllius instrumenti corporei. Quod munus illi proprium est, & pro eiusdem conditione nobilissimum: nec ex obiecto repugnantiam vllam habet. Quare animus tam eas formas quæ cum materia coniunctæ sunt, quàm quæ ab eadem separatae, sine instrumento corporeo considerat: sed posteriores multo magis, vt pote quas simpliciores magisque abstractas intelligit. Et certè quanquam animus sit expers materiæ, tamen etiam intelligendo attingit formam cum materia coniunctam: alioqui omnino contrarius esset sensui, à quo tamen primo in considerationem singulorum deducitur, deinde supra sensum ad vniuersa excutatur. Vt hunc hominem percipiens, ad hominem absolutè assurgit, iudicatque omnem hominem esse animal, hoc vniuersum de quouis intelligens, præterito atque futuro. Neque verò istud sensu perficitur: quoniam sola præsentia percipit atque singula, sed pertinet ad facultatem superiorem, quæ est ipsius intellectus. Qui solus absolutè comprehendit vniuersa, ad quæ proficiscitur excitatus à sensibus, quorum beneficio qualitates cum materia coniunctas considerat. Atque quamquam singulum & vniuersum duo

duo quodam modo sint, vnus tamen animus vtrumque horum considerat, singulum quidem sensu, vniuersum autem intellectu, huius formam comprehendens non hoc ipso quod in materia est, aut ex materia, (quod quidem sensus facit,) sed repurgatam ab omni conditione materiae coherentēque vltra essentiam. Verbi gratia, informatione mentis concipit lineam sine qualitate corporea, colorēque sine figura, abstrahendo vnum ab altero, id est, vnum horum sine altero intelligendo.

CAPVT IX.

Communis intellectus cum eo qui singulis hominibus proprius, in functione muneris comparatur: & ex diuisione formarum intelligibilium iterum confirmatur, intellectum nostrum in proprio munere, instrumento corporeo non indigere.

Superioribus igitur rationibus effectum est, animum ad intelligendum, corporeo instrumento nihil indigere. Quoniam ipse sibi, vi suae essentiae, in eo munere satis est. Atque etiam dictum, quo modo intellectus is qui singulis proprius, iudicando similis efficiatur communi intellectui, qui, vt multo antè expositum est, infinitas habet formas, omnia in se continentes: ideoque externo auxilio nullo indiget, sed solam essentiam contemplatur, & in hanc influentem ipsum opificem. Sic quoque intellectus is qui singulis est proprius, cum eorum quae sunt, formas attingit à materia repurgatas, externo adiumento nihil amplius indiget, sed ipse sibi satis est ad obeundam functionem. Quod quidem vt apertius sit, intelligendum est, de rebus, quasdam esse omnino cum materia coniunctas, quales sunt quae per materiam simul sumptam ab intellectu definiuntur: Vt simitas, quae secundum essentiam à naso non separatur, definiturque depressio seu cavitās in extremitate nasi. Eodemque modo par & impar, per numerum definiuntur: ceteraque similia, quae intellectus non contemplatur sine proprio subiecto, quod in definitione usurpatur. Res verò alias esse sine materia; hasque rursus duplices. Quaedam enim neque essentiam habent ex materia pendentes, neque cum illa coherent. In quibus sunt primus opifex atque spiritus qui omnino à materia sunt separati, neque vlla ratione huius participes. Aliae verò, sunt quidem secundum essentiam à materia separatae, sine hac tamen non possunt existere: in quarum definitionibus subiectum non usurpatur: sed eas intellectus sine hoc contemplatur. Ideoque res eiusmodi vniuersae appellantur, vt, verbi

A gratia, soliditas, extremitas, linea, punctum, numerusque qui absolute dicitur. Quamquam enim quae sub iis sunt, res singulae, cum materia coniunctae sint, quando tamen vniuersae intelliguntur, ab illa separantur. Quae cum ita se habeant, fieri potest vt intellectus contemplans, ea quae à materia sunt abstracta, sine corporis instrumento materiato attingat. Iamque confirmatum est duas esse proprias functiones ad quas obeundas illo non vitur. Quod autem est eiusmodi, idem quoque positum est interitus expers esse. Atque iis satis abundè antea respondimus qui animum corporeum esse arbitrantur, nunc verò iterum dicamus, futurum vt animus, si corporeus sit, instrumento corporeo indigeat. Quare si hoc non indiget, neque certè corporeus est: retròque commeando, corporeus non est, corporeo instrumento non eget. Quoniam id omne caducum est quod in agendo corporeum instrumentum desiderat. Quod verò minimè caducum est, ad obeundam actionem tali instrumento non indiget.

CAPVT X.

Ex intelligendi munere, rursus concludit, animum nostrum quanquam in corpore sit, corporeum tamen dici non posse.

Amplius etiam ratio altera occurrit ad docendum, animum ratiocinandi videntem, corporeum esse non posse. Quoniam si omnino intelligendo esset eiusmodi, is certè aut per pauciores sui partes, aut per plures, aut verò per omnes intelligeret. Atqui si per plures, aut per pauciores intelligat, reliquae in ignorantia, erunt ociosae. Si verò dicamus eum per omnes partes intelligere, non autem altero ex iis modis qui iam sunt expositi, necessarium erit qualibet parte idem intelligi quod altera: ex eoque consequetur (quod quidem falsum est) animum vnum, rem eandem saepius intelligere, idque in infinitum progrediendo. Ad haec quo modo animus partibus omnibus indigebit ad intelligendum? Quoniam si de corporis cognitione agitur, haec non nisi per contactum percipitur. Quare erit necesse solam partem animi extremam, quae rem contingit, intelligere: reliquas quae rem non tangunt, non intelligere. Si verò quis illud dicere malit, animum perfectionem esse quae per plures sui partes cognoscit, falsum quoque id esse contendemus. Quia quod vnum cognoscitur, id per plures partes cognosci non potest. Praesertim cum diuersae facultates in cognitionem incumbentes, res suis essentiis diuersas cognoscant, vt tactus & aspectus. In quibus quod vnus obiectum est, idem ab

obiecto alterius est diuersum. Ac tactus quidem plura diuersaque percipit, in obiectum genus cadentia, itemque aspectus, sed sub vna eademque propria ratione sentiendi. Amplius si animus per contactum partium quarundam dicatur intelligere, is minorem corporis partem contingens, eam non intelliget, cum illam magnitudine superet. Si verò maiorem contingat, nihilo magis hanc intelliget: quippe cum minor sit. Eaque ratione neutram poterit comprehendere. Hoc autem ex eo falsum apparet quòd animus pari facultate maiorem minoremque rem potest percipere. Ex quibus concludendum est, animum corpus non esse. Cuius quidem opinionis assertoribus, rationibus quamplurimis euidentiibus, satis abundè restitimus in nostro opere de animo.

CAPVT XI.

Novæ adhuc rationes colliguntur ad confirmandum, eam animi partem qua constamus, nullo modo corpus dici posse.

SI quis verò adhuc obstinatè contendat, animum rationis & intelligentiæ participem, futurum interitui obnoxium, quia corpus quoddam est omnium tenuissimum, attentius id considerandum erit, atque imprimis inuestigandum, vtrum omnino animus corpus sit. Et quanquam de eo antea quesitum sit: nunc tamen novis rationibus idem est confirmandum. Animus, si corpus est, procul dubio compositus quoque est, & natura continuata constans: cum omne corpus, verè sit eiusmodi. Si verò compositus est & de genere continuorum, dubium esse non potest quin idem dissolubilis sit atque diuiduus. Qui quantumuis tenuis esset, eiusmodi tamen dissolutionem videremus: quam quidem concedere esset necesse. Atque quemadmodum vita quæ ab animo est, hoc ipso quòd animus est, ab eadem non potest separari: sic si animus corpus esset, hoc ipso quòd corpus est, vita à nullo corpore posset separari. Hoc autem falsum esse ex eo intelligitur, quòd de corporibus quedam sunt quibus secundum naturam vita inest, ita vt ab eis separari non possit: alia verò minimè sunt eiusmodi. Porro corpus omne aut infinita compositione constat ex aliis corporibus, de quibus alia aliis infinito quodam ordine succedant, aliaque sub aliis contineantur: (Quod autem esset eiusmodi, id quia indefinitum, in cognitionem nostram non caderet, Atqui experimur animum & definitum esse & in cognitionem cadere: Ex quo efficitur, illum corpus eiusmodi esse non posse: Aut verò corpus finita compositione constat, vt in hac perueniri sit necesse ad vnum primum, simplèxque, quo nullum aliud corpus prius sit, aut simplicius, quòd certè ita est. Quandoquidem ele-

Amenta ponimus, Ignem, Aërem, Aquam & Terram: nec vlla ratione cogimur in corporum compositorum dissolutione, in infinitum abire. Atqui absurdum etiam est, animum in horum corporum simplicium genere, ponere. Quoniam si esset eiusmodi, vitam quoque perennem haberet, eandemque naturalem & quæ separari nullo modo posset. Quare apud eos qui in illa opinione essent, neque simplex foret, neque in mixtorum corporum compositione locum habere posset. Atque quanquam nonnullis, elementa animum habere videantur, hic tamen illis aduentitius est & alienus: cumque eadem viua sint, vita tamen quæ illis accidit, non à natura est insita. Alioqui nullam commutationem subire possent, quemadmodum neque corpora caelestia viuientia: quæ à nullo alio corpore animum accipiunt, sed hic ab illis in alia insluit. Si verò aduersarij amplius contendant, præter corpora simplicia à nobis posita, alia quedam esse, hoc vt falsum intelligatur, abundè satis videntur efficere demonstrationes, quibus ad eam rem vsi sumus libro de cælo.

CAPVT XII.

Queritur quo modo ex simplicibus corporibus mixtum oriatur, & vtrum ex illis inanimatis, hoc animatum & sensus particeps possit existere.

SI quis contra id quod modò concessum videtur, elementa scilicet animum habere, contendat, in corporibus simplicibus, vt secreta sunt, animum non inesse, sed eadem demum viuere anima, tæque esse cum in mixtione certo modo temperata sunt, illud nos eo euertere arbitramur, quòd si ita esset, mixtio certa ratione facta, in mixto vitæ causa existeret, atque corpora suapte natura animi expertia, corporis animati partes essent: quod quidem corporibus compositis non potest conuenire. Quare simplicia omnia animata sunt & viuunt. Ex quo consequitur nullum corpus esse mixtum quod non eadem ratione sit etiam animatum. Huius autem rei causa in eo versatur, quod ipsum Verbum animos procreans, idem quoque corpora ex materia conformauit: sicut & antea materiam ex nihilo. Verum verò eiusmodi, in mundo hoc non agit, nisi cum ipso intellectu agente & animo: qui materiam informans, elementa innouauit: ipsùmque verbum per eundem animum secundum naturam agit. Ex quibus efficitur nullum omnino corpus esse, neque simplex neque compositum, quod non hac ratione animi vitæque sit particeps. Amplius quoque si quis hoc adiciat, elementa non eo modo qui dictus est, animata esse, sed propter vnionem compositionemque corporum indiuiduorum: hoc non modò falsum esse dicemus, sed in iis quoque esse, quæ fieri nullo modo possunt. Quoniam omnia

nia eiusmodi corpora, indiuidua, qualia ab A huius sententiæ autoribus sunt posita, vnus & eiusdem rationis sunt: hoc ipso scilicet, quòd nullum eorum sensus particeps, est, aut paribile. Si verò talia sunt, qui fieri potest vt vniantur, & aliud quiddam componant? Quando quidem totius ex partibus compositio, harumque vnio per mutuam commutationem corporum diuiduorum efficitur. Quibus omnibus illud quoque adjicimus, ex vnione corporum indiuiduorum nullum corpus posse existere. Quoniam ex indiuiduis B nullum diuiduum constituitur.

CAPVT XIII.

Novis rationibus colligitur animum corporis animati formam esse, non corpus: tantòque illum corpore præstantiorem, quanto forma, sua materia nobilior est atque diuinior.

Hoc quoque asserimus, corpus omne, etiam quod simplex esse dicitur, ex materia & forma constare. Nec verò hoc à materia vitam habet, quoniam materia qualitas non est, ideòque reliquum vt illam à forma habere dicatur. Quod certè rationi maximè consentaneum videtur. Quandoquidem corpus per formam hoc aliquid efficitur & incertum ordinem addicitur, quod etiam rei animatæ, animus præstat. Quæ cum ita sint, qualis tandem erit hæc animi essentia? Quam si quis formam esse dixerit, sapienter sanè & secundum rationem pars compositi non ipsum compositum esse diceretur. Quare neque corpus erit: quod tamen nonnullis (vt superiore sermone dictum est) videbatur. Qui verò in contraria sunt opinione, si obijciant nos experiri simile non nisi simili cognosci, animum autem corpora cognoscere: ex eòque concludant hunc corpus esse, tenue certè, & mixtionis expers, compositum tamen: nos vt intelligatur rationem hanc nullam vim habere, dicimus cognitionem omnem à quodam agente proficisci, & sensum quemlibet atque disciplinam, passionem quandam esse. Atqui simile à simili non patitur, (nec enim albedo ab alia albedine patitur, sed à dissimili, vt à nigrore, aut à colore alterius speciei,) neque sensus re ipsa sentiendo similis efficitur ei quod sentitur: alioqui oculus candorem videndo, candidus efficeretur. Quare sentiens atque sciens à similibus non patientur, sed à rebus ipsis perfectionem recipient. Nec erit necesse, animum quia corpora cognoscit, corpus quodam existere. Amplius etiam ei rationi propter quam nonnulli arbitrantur eum corpus esse oportere, quòd ex corporum indiuiduorum permixtione oriatur, opponimus, eum neque ex corporibus permixtis, tanquam ex partibus oriri, neque ab ipsa permixtione, vt ab agente causa existere, sed tantum simul cum permixtione ab externo opifice emanare. Eo etiam errant qui animum

corpus esse dicunt, quòd eum ignobilem faciunt, qui suapte natura nobilis est: præsertim cum qualitas essentiæ forma sit; corpus autem quodammodo pro materia. Atqui forma eiusmodi dignitate superat materiam, quæ accrescere potest & decrescere dissoluique & immutari. Forma autem essentiæ eadem permanet, mutationis omnis expers ab eo tempore quo in materia cœpit apparere, vsque ad finem. Et illam quoque rationem, quòd animus corpus sit, quia corpora cognoscat, sic in eiusdem autores conuertimus. Quoniam si is per communionem naturæ cum corporibus, corpora cognosceret, corporum tantum cognoscendorum vim haberet, aliæque omnia ignoraret. Atqui multo plura corporis expertia intelligit, iamque affectum est eum aliter corpora cognoscere quàm per communionem quæ cum eisdem intercedat. Amplius si animus corpus esset ex aliis corporibus compositum, quoniam alio secundum naturam agente, ille eiusmodi compositionem esset adeptus? Neque enim fieri vllò modo potest, vt aliquid sui ipsius effectrix causa sit: alioqui etiam contingeret vnum & idem se ipso prius esse atque posterius: causamque affectricem corporis, aliam à corpore esse oportet. Qualis certè prima est omnium nobilissima. Nulla verò in mundo hoc animo nobilior est. Itaque hic corporum efformator & moderator esse diceretur, non ipse corpus existet.

CAPVT XIV.

Alia questio tractatur, quæ cum superiore coniuncta est, vt animum corporis figura sit, vel temperatio.

Cumque amplius à nonnullis dictum sit, animum, corporis esse figuram, eo posito plures animos in eodem animali formari erit necesse. Quia hoc diuersis membris constat, quorum vnumquodque propriam figuram adeptum est, & ab alia differentem. Si que ipsa temperatio esse dicatur, idem quoque contingeret. Quoniam vnaqueque pars propria temperatione prædita est, & diuersa ab ea quæ in alteram partem cadit. Quod cum falsum sit, si quis vt eiusmodi incommodis occurrat, animum temperationem esse dicat, non partim singularum sed totius corporis, ad id erit consequens elanguescente aut deficiente corpore, animum quoque elanguescere, vel deficere oportere, & ad errorem ignorantiamque reuerti: itémque vicissim retro commeando. Nos autem contra experimur labente vel elanguescente corpore, animum superstitem manere & incolumem: imo hunc confirmari corpore eneruato & infirmiore facto. Qua etiam ratione videm⁹ cōtingere vt senū animi perspicaciores sint, & ad agendū paratiores: quorum tamen manifestū est, corpora imbecilliora esse facta.

CAPVT XV.

*Queritur an animus de materia profluat, nouiſque
rationibus confirmatur illum naturæ corpo-
reæ non eſſe addictum.*

Ponent autem fortasse nonnulli, animum simulachrum esse quoddam de materia expressum. Hoc verò ex eo falsum intelligitur, quod materia animi essentiam informare nullo modo potest, nec ab essentia materiæ animus ipse originem ducere. Et profectò qui asserit de materia animi substantiã profluere quam illa prius in se cõtinuerit, is simul etiam constituit omnia corpora secundum naturam esse animata: quod à ratione corporis atque materiæ est alienum. Quoniam hæc esse nequit, sine potestate ad recipiendam perfectionem alteram formæ propriam. Quæ quidem lumē est seu actus potestatis rei compositæ, ab vno compositionis gradu ad alterum translatæ. Rursũ verò animus corpus non est. Quia hoc siue simplex sit, siue mixtum, firmum esse non potest, sed idem omne suapte natura dissolubile est in materiã, ex qua omnia cõponuntur, hoc ipso quòd corpora sunt. Atque vt omnia corpora si animi essent expertia, interirent, in nihilum dissoluta: sic animus omnis deficeret si corpus esset tale, quale nonnulli sunt arbitrati. Adde quod hinc non semper naturæ corporis aut materiæ obsequitur, imo eidem plerũque aduersatur & in contrarium nititur: manifestumque est, vno corpore intereũte, aliud procreari: forma scilicet altera ad materiam iterum conuersa. Alioqui finem aliquãdo esset habitura ea quæ in ortu rerum perpetua est vicissitudo. Animus igitur neque corpus est, neque corporis simulachrum. Atque cum antea dictum sit ipsius vniuersi corpus esse vnum animatum, si animus quoque corporeus esse dicatur, orbis ipse solo nomine animatus erit, re ipsa verò animi expertus. Quoniam eo posito cum omne corpus dissolubile sit, ob idque interitui obnoxium, animus quoque si naturæ sit corporeæ, dissolubilis erit & mortalis. Mundus itaque ipso interitu finem aliquando est habiturus, sicut & per ortum habuit aliquando principium. Hoc autem antea sapius est improbatum.

CAPVT XVI.

*Eorum etiam opinio euertitur qui animum corpore non quouis, sed subtilissimo, constare voluerũt,
vel æthereum, vel igneum, vel æreum.*

ENim vero quo tandē modo animus corpus esse possit, cum quicquid est eiusmodi, siue crassũ, siue tenue, (vt exempli gratia, ignis, quo nullum corpus est subtilius aut proprius permeans, post ignē verò aër,) idem

A quoque sit dissolubile? Etenim ignis & aër quamquam corpora sunt fluida & rara, cõposita tamen sunt: ideòque minimè cõsentaneũ est vt animus alterum horum esse dicatur. Multo verò minus corpus erit aliud imperfectũ & ignobile: quale est quod crassiore substantia constat. Quoniã cum animus, corpus quodlibet dignitate antecedit, vt causa, multo magis superabit naturã eius corporis quod densum est & crassum. Amplius etiam cum in vniuersum corpus quodlibet, siue densum sit, siue tenue, vnum sit, nõ quidem per se, sed per animum; (quomodo enim corpus per se vnum efficeretur, cum suapte natura sit dissolubile? futurũque sit vt illud statim dissoluatur nisi ab animo vniatur, in ipsaque vnione contineatur;) qua tandem ratione hic vnire continere poterit, si corpusculum est igneum vel æreum? Presertim cum hæc, sicut antea dictum est, dissolubilia sint: nec quod suapte natura vnum non est, alterum vnum facere possit, aut in vnione continere. Aut quo modo ignis ipse, animus esse diceretur, cum is neque animi rationem habeat, neque vllam eius proprietatem? Neque verò mundus fortuito aut casu corporeus factus est, sed vi ipsius verbi, inest spiritus intelligentiæ particeps: cuius natura inter ea quæ corporis expertia sunt, subtilissima est, & summo imperio prædita. Atque animus mundi intelligibilis ab illo verbo vim exceptam cum mundo hoc communicat. Vtque corpora apud nos viuentia, quamdiu animo fruũtur, firma sunt & constant, illo verò excedente, eadem statim intereunt: sic mundus corporeus, vi presentis animi, constans permanet: si verò hic ab illo separaretur, idem quoque desineret atque dissolueretur. Quod verò ante corpus quodlibet siue simplex siue mixtum, animum quendam esse oporteat, testes hi quoque sunt qui animo corpoream naturam attribuunt: in eo ab ipsa veritate coacti, quam deinde peruertentes, animum esse dixerunt spiritum quendam igneum. Sed hoc illi adiectum voluerunt quod animaduertent facultatem nobilem, qualis est animi, igne inferiori esse non posse: quòdque simul arbitrarentur eundem animum esse non posse sine alio in quo consisteret. Itaque illis positus collegerunt animum spiritum esse igneum, siue flatum quendam æreum. Quoniam quod est eiusmodi, id vel omnium est subtilissimum, vel certè subtilissimo proximum. Sed autoribus huius opinionis, erat consequens ad id quod primo loco confitebantur, dicere, corpus quidem ab eo conseruari quo continetur: at illud animo contineri, non animum corpore, perque animum corpus consistere: quoniam ille corporis causa est. Causaque ipsa per se sibi est satis, nec vt sit, effectui indiget: sed contra effectus causa, vt per hanc sit atque consistat.

CAPVT XVII.

Quæritur num animus constet corporea natura celesti & ætherea, quatuor elementis puriore & diuiniore: deinde nouis adhuc rationibus confirmatur eius naturam nullo modo esse corpoream.

Alij etiam de animi natura interrogati, cum corpus esse respondissent, neque postea tueri possent eundem alicui de notis corporibus affinem esse, & tamen quod prius B posuerant, vellent defendere: dixerunt illum corpus quidem esse, sed aliud ab iis quæ nobis nota sunt. Quale est quod in agendo potentissimum est, quodque illi spiritum nominauerunt. Qui à veritate quoque aberrauerunt. Quoniam spiritus ab animo alienus est, & eum varios spiritus ponamus, omnes tamen eos ab animo diuersos esse dicimus. Qui si forte nobis respondeant, animum spiritum quidem esse, sed eum qui in potestate sit ad animum alterum, inquiramus quænam hæc potestas sit, utrum corpus quoddam, an verò qualitas in corpore. Si prius admittitur, consequens est, secundum eas rationes quæ antea collectæ sunt, animum non posse dici spiritum qui potestate sit eiusmodi. Si verò posterius retineatur, quoniam qualitas omni alteri attribuitur, nec materia esse potest, (præfertim cum omne attributum, sit in aliquo subiecto corpore,) animus corporeæ naturæ esse non poterit. Idemque amplius noua hac ratione confirmari potest. Omne corpus qualecumque sit, siue crassum, siue tenue, calidum est aut frigidum; humidum aut siccum: rarum aut densum: album aut nigrum, vel medio aliquo colore affectum. Sique corpus calidum est, calefacit tantum: si verò frigidum, tantum refrigerat. At si fuerit leue, ea in quibus est, leuia reddit: si graue grauia. Itémque si album sit, dealbat: si nigrum, nigro colore inficit. Nec verò frigidi est calefacere, aut calidi, refrigerare. Atque corpus omne secundum naturam ita comparatum est, vt hoc ipso quod corpus est, vnicam actionem edat. Atqui animum experimur varias operationes exercere. Ex quo intelligimus huius essentiam à corporea esse diuersam. Idque certè propter rationes superiores nemo possit inficiari.

CAPVT XVIII.

Virtutes quo modo Dei, intellectui agenti & animo humano insint, aut à Deo per medium intellectum agentem in animum humanum influant.

Quoniam animus in hoc orbe infimo multis virtutibus exornatur, mundus quoque intelligibilis earundem est particeps,

Tom. 4.

A rectitudinis scilicet atque iustitiæ. Etenim quotiescunque volumus, virtutes eiusmodi inquirimus. Ex quo manifestum est has alteri cuidam substantiæ inesse oportere. Alioquin cur animus id expeteret quod consequi non posset? aut cur inquireret quod nunquam posset inuenire? aut desideraret id quo iam ipse frueretur. Cum autem illas alteri inesse oporteat, certè agenti intellectui vt superiori & nobiliori insunt. Quas animus ab illo suscipit cum in eius contemplationem est intentus. At idem intellectus, auersus ab animo qui ad sensum est demissus, illarum virtutum influxum reprimat: tumque accidit vt animus adhuc superstes, loco sit abiecto atque humili. Intellectus verò hæc eadem ornamenta perpetua habet; quia à primi opificis contemplatione nunquam recedit: nec in hac vllas intermissiones habet, vt pote qui eiusdem Verbo sit proximus. Neque tantum virtutes eiusmodi semper huic insunt, sed in eodem summam perfectionem sunt adeptæ. Nec quicquam eis deest cum à primario opifice nulla alia re interiecta proficiantur. Quas intellectus agens ab illo susceptas, deinde in alijs exprimit, secundum eam rationem qua sunt infusæ. In primaria autem essentia, eadem virtutes perfectiorem speciem sunt adeptæ: quoniam illa harum est effectrix. Nec illi insunt vt instrumentis, sed vt earum autori: neque verò insunt vt alteri: imò neque inesse dicuntur, nisi quia ab hoc profluunt vt effectus, idque sine vlla intermissione.

CAPVT XIX.

Ab animo humano ad Deum ascendimus: de quo quæritur quo modo se habeat ad motum & quietem & qua ratione omnia quæ sunt, ab eodem suis gradibus distinguantur.

Author primus neque quiescit, neque defertur: quoniam superior est motu atque quiete, vt pote qui vtriusque horum sit effectus. Ipse autem essentia est ex qua reliquæ essentiæ & dignitates in infinitum emanant, sine delatione tamen, aut vlla intermissione. Ideoque propriè omnem essentiam superat & excedit. Inest quoque his omnibus quæ sunt, secundum cuiusque speciem atque naturam. Si quidem eorum essentiam informat accommodatè ad singulorum conditionem. Nam intellectus agens, nobiliorem essentiam ab illo recipit quàm animus rationis particeps: hic quoque quàm cælestes orbes: & hi, quàm corporea quæ varijs mutationibus sunt obnoxia. Quanto enim id quod procreatum est, longiore interuallo ab illo erit seiunctum, & per plura intermedia, tanto ignobiliorè essentiam fortietur. Enim vero primarius hic opifex, in essentia omnino immotus est, nec propriè perpetuus esse dicitur, sicut nec tēpore, aut loco vllò circumscriptus.

FFF

Imò ab illo sunt perpetuitas, locus & tempus, A eiusdemque beneficio permanent. Et sicut centrum circuli in se ipso est, lineæ autem ab eo ductæ ad ambitum, ipsæque ambitus, cum punctis, in eodem centro existunt: sic quoque naturæ omnes tam quæ ad intellectum, quam quæ ad sensum pertinent, in agente primo consistunt & confirmantur, ab eoque pendent, quod etiam appetunt & ad quod referuntur. Ad idemque nos reuocamur, sicut lineæ ab ambitu ad centrum. Si quis verò inquirat quo modo ea quæ sunt, in primo opifice permanere dicantur, cum forma in materia permaneat, itémque contra materia in sua forma, & affectio in subiecta substantia: dicemus aliquid in altero duobus modis permanere. Vno quidem qui pertinet ad ea quæ nunc proposita sunt, ut ad formam in materia, affectionem in subiecto, & subiectum in forma naturali. Altero verò ut in agente, verbi gratia, lux in lucente, & radius in eo à quo emanat: & denique quodlibet essentia simplex, in efficiente. Quare intellectus agens in primo opifice permanet, & in eodem animus rationis particeps per medium intellectum. Humani autem animi pars ea in qua est sentiendi principium, prima in corpore permanet: deinde in intellectu agente per medium cum intellectu qui potestatis est. Animus quoque rationis particeps ius suum habet in animum agentem, sicut & in alias naturas.

CAPVT XX.

Causa reditur propter quam animo nostro difficilis diuinorum & incorporeorum cognitio: nempe quòd sensibus corporeis, nimium additus sit.

SI quis autem inquirat qualis futura sit potissima naturæ humanæ conditio, cum nos, sicut modò dictum est, ab animo, id quod sumus, habeamus, eius opificis beneficio in quo essentia est omnium prima: neque verò ab eodem primo opifice intellectuque agente, & ab altero qui potestatis est, animo auerso sua virtus insit & dignitas, atque inter homines permulti existant, qui quia virtutibus carent, easdem ignorant, audacesque negant, vanas eas, & commentitias arbitrantes: Equidem hæc nostræ excellentiæ rerumque aliarum ignorantia ex eo proficiscitur, quòd ad discendum solo sensu impellimur. Itaque res quæ propositæ sunt ad consequendam scientiam, explorantes, dicere solemus hanc nos experiri, illam verò minimè. Neque cogitationem abstrahimus, sed ex ea disciplinam haurientes, quia nos omnia expertos esse arbitramur, id quodque dicere solemus nihil esse, quod sub sensum non cadit. Quare eisdem coacti, intellectum non ponimus neque agentem, neque eum qui potestatis est, neque opificem primum, neque alias eiusmo-

di essentias: Et si de rebus talibus in homine partis sit habitus persuasione alicuius, cum scientiam esse arbitrat: falso quidem, sed quia illa superiora cum sensu coniungit, sibi que affirmat, animum, intellectum agentem primumque opificem corporea natura consistare. Virtutes igitur ab animo conseruantur, hic ab intellectu agente, sicut & intellectus ipse ab essentia primaria, rerum omnium causa effectrice. Neque profectò animus corpus est: sed causa corporis: sicut neque intellectus agens, neque ea essentia que inter omnes obtinet principatum. Et iam quidem veteres ipsi consentaneis rationibus atque accommodatis probarunt neque animum, neque huius virtutes corpoream naturam habere: quoniam sub sensum non cadunt. Quomodo enim hæc in corporibus haberentur, cum ad sensum declinantes, neque animum, neque huius virtutes percipiamus? Nos quidem certè nonnunquam à sensu reuocati, & ad animum conuersi, quædam cognoscimus quæ nunquam sensu percepimus, verbi gratia, quorundam amicitiam, vel inimicitiam: sed etiam si omnino in sensum incumbamus, nunquam tamen eo animum huiusve virtutes comprehendimus: sed tum demum cum sensus ipse iudicium omne ad animum retulerit, & animus ad intellectum agentem. Neque verò vllio modo, sensu animum percipere possumus, quamuis illius aciem in hunc primum dirigamus. Quandoquidem animi facultas non sentit nisi iudicium à sensu primo per medium animum, ad intellectum agentem relatum sit, vicissimque ab hoc ad animum, & ab animo ad sensum qui hoc pro sua facultate recipit. Defert enim intellectus agens iudicium ad animum: nisi fortè hoc ad eam rem pertineat quæ suo splendore atque dignitate ipsum animum superet. Ipsæque animus idem sensui præstat, nisi res obiecta vim sensus excedat. Quoniam sensus per animum nihil cognoscit, nisi illud ab intellectu agente præiudicatum sit, qui animo est superior.

CAPVT XXI.

Ostendit quo modo animus humanus preparandus sit ad supremum contemplationis gradum, qui pertinet ad eas formas, quæ quia a corpore omnino separata sunt, nulla ex parte in sensum cadunt.

Quicumque verò contemplari vult animum & intellectum agentem, essentiamque primum, vtriusque effectricem, sic ut & reliquorum omnium eorum quæ sunt, is sensus componat, & ad naturam suam reuersus, in se habitet & firmissimè consistat: sicque ea percipiet quæ sensus non potest attingere. Ut qui suauem vocem perceptur⁹ est, in hanc intentus, ab omnibus aliis sonis auditum auocat, in illaque constantior, perfectius eandem

sentit: similiterque reliqui sensus in vna re obiecta occupati, sine errore hanc comprehendunt. Quare eum qui animum sentire vult, intellectumque & essentiam primam, sic necesse est secluso auditu externo, interiorum adhibere, qui ad intellectum pertinet. Quod cum ille faciet, summum concentum percipiet, purum, illustrem & admirandum: in eoque inexplebili voluptate perfructur. Imò hæc in dies magis ac magis ac crescet, idemque in hac agnoscet, concentum qui in sensum cadit & cum corporibus est coniunctus, illius superioris solam esse imaginem. Quo modo homo contemplatus superiores essentias nobiles & illius harmoniæ participes pro sua facultate, simul etiam discet supremum opificem omnia alia procreasse, quæ conformata sunt per imitationes eorum quæ hic in se habet omni ex parte absoluta, quæque postea primo intellectui inseruit, tanquam medio inter hunc ipsum & res procreatas. Eisdemque dedit intelligentiæ communionem insignem ac perfectam, atque puram quidem, sed tamen figuratam & aliunde expressam. Atque amplius imitationes alias in animo contemplabitur, vt formas ad intelligentiam pertinentes, æmulasque illarum communium quæ cum intellectu agente sunt procreatæ. Quæ quidem ratione postquam homo animi essentiam cognouit, abstrahendo longius progressus, ascendit ad formam primi opificis, expertem omnis qualitatis sensum mouentis, terminatæque & illi vniuersæ insitæ. Quæ vna ex iis est quibus animus exornatur, eademque radix formarum omnium abstractarum, ad spiritus tamen & corpora pertinentium. Itaque animus, sicut diximus, semper expetit vt intellectus agens infundat ea vniuersa quæ habet insita: hæc verò ab illo accepta, idem animus in naturam immitit: sicque efficitur materiata forma mundi cælestis. Atque hæc rursus causa est formarum singularum cum materia coniunctarum, mundi que eius qui ortus & interitus est particeps. Quæ quidem minus illustres sunt & pulchræ: quoniam variè afficiuntur, commutanturque vi materiæ quæ in eisdem dominatur. Cælestes verò effectrices, sunt clariiores & nobiliores. Si quidem non dissoluntur omninoque sunt immutabiles: quia materiæ omnino imperant, eamque subiectam sibi firmissimam habent. Supra has essentia sunt quæ formas suscipiunt purissimas, clarissimas atque pulcherrimas, & quæ omnes alias in se continent. Illæque admirandæ quidem sunt & summæ, sed non possunt oratione exprimi, neque animo nostro per eam facultatem quæ cum imaginatione est coniuncta, comprehendendi. Sunt enim causæ istarum formarum euentium & in cogitationem cadentium, quæ apud nos existunt. Res autem vnaquæque in sua causa nobilior est quam

A in effectu. Eademque ratione formæ in animo clariiores sunt & nobiliores quam in corporibus cælestibus: quoniam à sua materia repurgatæ sunt, & illarum causæ existunt. Rursusque formæ in intellectu agente communiore atque insitæ, præstantiores sunt quam in animo, aut quam in inferiore mundo: duabusque de causis à nobis neque intelligentia, neque cogitatione possunt comprehendendi. Quare animus noster, sicut antea dictum est, semper hoc appetit vt illæ ab intellectu agente influant, propter excellentiam essentia in eo apparentem, quod procreatus est vt expressa prima imago, præditæque vi in ipsum animum influente. Eodem iure animus supra naturam est: quia ab intellectu agente virtutem influentem primam perpetuamque recipit, ac in cælestem mundum transmittit: quam deinde ad nos in hunc orbem ortui interituique obnoxium Planetæ deferunt, suorum motuum varietate & intervallo dissimilitudine, atque quodam cum nostris corporibus suorum radiorum contactu. Horum enim lineæ, in terra quæ nobis ad habitationem est accommodata, diuersæ sunt, simul cum formis propriis, nobilibus & imprimendis imaginibus admirandis. In quibus tanquam in fundamento communis virtutis refulgentis, consentiunt. Errantes verò stellæ à se inuicem & ab aliis differunt, in ea conditione in qua alia terrenæ formæ non reperiuntur.

CAPVT XXII.

Formas harum verum inferiorum quæ Luna concauo continentur, inesse docet & cælesti regioni & mundo intelligibili, sed huic mundo meliore atque diuiniore.

Sicut formæ terrenæ sunt in orbe cælesti, sic & in supremo, vel etiam amplius, secundum rationem nobiliorem, pulchriorem & illustriorem, neque in hoc nullo modo commutabiles. Quoniam neque crassæ sunt neque turbulentiæ, sed summæ puritatis, dignitatis ac luminis participes. Quamquam verò in eo verè propriæque existant, nemo tamen secundum perfectionem quam adeptæ sunt, eas intelligentia vel cogitatione complecti potest, nisi prout prius fuerint aliunde detectæ. Neque enim in vita hac propter materiam in nobis dominantem, ad eorum essentiam excitamur. Idque ex eo accidit quod animus rationis particeps cum sentiente coniunctus est, sicut & hic cum alente, alens verò cum corpore commutabili, minimis qualitibus abundante, eisdemque impuris & turbulentis. At cum animus noster iis impedimentis repurgatus fuerit atque solutus, tum aptè ascendet ad conditionem formarum illustrium: coniungeturque cum animo & intellectu communi, qui prius in mundo

hoc, ea continente quæ oriuntur & intereunt, A
singula suscipiebat, quædam tamen magis, a-
lia verò minus: quanquam ipsa communio-
ne minimè omnino reiecta. Quoniam hæc
secundum essentiam animo humano, qui ra-
tionis est particeps, inest: per quam puer dis-
cernit honestum ab inhonesto, noxiùmque
ab innoxio, quotiescumque de iis ratiocina-
tur. Sensu verò distinguit beneficium à male-
fico. Ex quibus iam apparet quod diximus,
supremum opificem mundum illum procre-
asse ut exemplar summe suæ sapientiæ, admi-
nistrationi & arti accommodum: eidemque
formas imposuisse nobiliores his quæ cum
sensu coniunctæ, illarum simulachra sunt &
nobis quædam signa. Exornavit verò nos in-
tellectu, in quo potestas est ad illas supremas
formas: atque ubi animaduertit intellectum
hunc formam esse animi sentientis, ut aspe-
ctum oculi, idem nobis dedit mixtum cor-

pus inter cætera delectum, in quo animum
collocavit ad constituendam vnam substan-
tiam, in qua vis esset discernendi tam ea quæ
sensus sunt, quàm quæ intelligentiæ: Bonum
item à malo, per arbitrij libertatem & expe-
rientiam ac vtriusque explorationem. Nisi
enim eiusmodi corpore homo esset peditus,
aut nisi in eodem animus rationis particeps
cum sentiente esset coniunctus, sine errore
bonum à malo non discerneret: sed ea ut au-
dita referret, non ut explorata. Quare animus
noster ut corpori addictus, sensibusque qui-
bus seruire cogitur, ea quæ sunt in vtroque
mundo cognoscit, & eo ipso perfectus præest
rebus omnibus quæ mundo hoc continentur.
A quo digressus, in superiore veritatem con-
templabitur, immortalisque existet, beatus,
& ipsius orbis dominus. Quæ conditio ani-
mis humanis felicitas magna est & obsoluta.

DE SECRETIORE PARTE

DIVINÆ SAPIENTIÆ, SECVNDVM

Ægyptios, Aristotelis Lib. XIII.

CAPVT PRIMVM.

*Primum Ens cum vnicum sit & semper vnius
modi, nunc queritur vnde existerit eorum quæ
sunt, Varietas:*

ENS vnum & perfectum, alio-
rum omnium quæ procreata
sunt, causa existit: neque vlllo
horum includitur: neque cui-
quæ est omnino simile. Cau-
sa tamen est eorum omnium quæ procreata
sunt: quoniam ab eodem omnia ducunt ori-
ginem. Ex eoque rerum essentia in illo con-
firmantur, atque ad idem redeunt. Cuius es-
sentia quoque est absoluta: quia causa est cau-
sarum omnium, & inter ea quæ procreata
sunt, obtinet principatum. Si quis verò mire-
tur quo modo ab hoc vno simplici varietatis-
que & multitudinis experte, rerum procrea-
tarum varietas & multitudo potuerit existe-
re, dicimus id eo contingere quod ens eius-
modi vnum & absolutum, res alias procrea-
tas verè continet. Quoniam ipsum ab opifice
procreatum est nulla alia re antecedente.
Quare & illi proximum est, primariumque
opificem intuetur: atque idcirco actionem
habet eidem proximam. Itaque ab hoc vno
absoluto omnes res aliæ procreatæ emana-
runt: quoniam hæc non habent pari ratione
essentiam absolutam. Quæ omnia rursus in
pauca contrahentes, dicamus, eorum quæ o-
riuntur, multitudinem ab illo non existere:
nisi hoc ipso quòd omnia cognoscit, ut suæ

C contemplationi proposita. Quare & ab illo
emanarunt, ut prius in eodem facta. Opifex
igitur, primarium ens, idem cum Verbo, sibi
proximam mentem siue intellectum agentem
procreavit. Ab ipsa verò mente profluxerunt
res omnes aliæ, tum in superiore mundo, tum
in inferiore procreatæ.

CAPVT II.

*Intellectus agentis comparatio explicatur cum
primo opifice: ut intelligatur quo modo hic illo
superior sit, & tamen quodam modo eidem æ-
qualis.*

ENS vnum & absolutum, perfectum exi-
stit atque purum: mundus autem qui in
sensum cadit, imperfectus & impurus, utpote
qui ab illo originem duxit. Intellectus autem
agens (qui idem est ipsum ens vnum & abso-
lutum) perfectus ac purus est. Quoniam ens
vnum procreatum est ab ipso ente vnico at-
que vero: quale est quod perfectione supre-
mum. Quandoquidem hoc alio non indiget:
cum ab hoc nihil omnino possit consequi.
Imò quia ipsum perfectissimum est, sibi que
omnino latis, ac propter facultatem maiesta-
témque vnitatis, ab illo aliud de integro est
procreatum. Quanquam autem eiusmodi ens,
summam perfectionem adeptum (quia scili-
cet primarium est) perfectum aliud procrea-
uerit, nempe intellectum agentem; fieri ta-
men nullo modo potest, ut quod ab illo pro-
creatum, secundum est, illi primario sit om-
nino æquale. Quoniam quod procreatum est,
semper ab opifice in aliquo deficit, neque cum
illo in eodem perfectionis gradu potest con-

sistere. In suo tamen ipsum quoque perfectum est, & aliud quod subsequitur, perficit. Quia Ens, vnum verum quod summè perfectum est, in hoc procreando se ipsum intuebatur, contemplationi propositam habens propriam essentiam, veram splendorèque abundantem. Intellectus autem agens procreando intuetur primi opificis verbum proximum: sicut anima cōmunis omnium formarum mater atque formatrix, intellectum agentem: & natura formarum singularum in materia effectrix, ipsam animam communem. Ens enim vnum idemque verum, procreavit primò intellectum agentem, essentiã scilicet ipsi verbo proximam. Hicque intellectus ab illo agente primario, primò recipit: nec inter hunc & primarium opificem medium vllum est interiectum. Neque intellectus agens postea quicquam procreat, quin prius opificem suum intueatur. A quo definitam naturam capit, vnusque efficitur vnitate ea quæ quanquam partibilis sit (quoniam abstrahi potest) non tamen in numerum cadit: sed quæ minimè satis firma sit. Quia intellectus agens multitudinem rerum contemplatur, etiam earum quæ in sensum cadunt. Quales quoque animus intuetur, cuius vnitas nondū est absoluta: si quidem plura per abstractionem considerat. Ens autem quod verè vnum est, vnus tantum causa est. At quod numero vnum est, vt ternario impari vel binario pari, idem quoque est compositum. Quare ens vnum absolutum, animo superius esse dixim⁹, & Dei opus eidem proximum. Atque eadem ratione intellectus huius contemplatio, eiusdem voluntas est atque essentia: ac propter affinitatem quam cum Deo obtinet, conformare aliud potest, atque imperfectius. Ac propter istiusmodi conditionis inæqualitatem, multitudinem habet consequentem: cuius principium est in essentia entis vnus absoluti, & sicut dictum est, primo opifici proximi.

CAPVT III.

Ab eodem ente vno & perfecto, de quo duobus capitibus superioribus dictum est, repetitur origo eorum quæ sunt in vtroque mundo: sed non eodem modo.

ENS vnum atque perfectum, omnia efficit quæ in mundo superiore ad intellectum, & in inferiore ad sensum pertinent, propter virtutem assidue influentem, quam in se recipit. Hæc verò aliunde immissa perfectio, infinita est: quoniam nihil habet sibi aduersum, sed ab intellectu agente subinde transmissa in effectum proximum, nequaquam assequitur sacram illam lucem & diuinam bonitatem infinitam. Quare effectus eiusmodi vim illam influentem recipiens, proximus non

A est verbo eius opificis, à quo talis virtus influit. Ideoque intellectus agens vim finitam transmittit, per quam tamen adhuc potest consequi vt proprius effectus sit æternitatis particeps. Quoniam opus quod illi intellectui est proximum, idem quoque omnino interitus est expers, essentiamque habet constantem: ex qua mundi vtriusque constantia & robur proficiscitur. Sic enim communis animus perpetuitatem conseruat, quam ipse expetit, vi scilicet virtutis eius quæ ab intellectu agente immissa est, eademque potens & efficax: quia ille Deo est proximus. Nec verò eidem animi appetitio deest per quam ad Deū excitatur. Quoniam ad hunc ab intellectu agente deducitur, per virtutem influentem, qua illustratur atque instruitur, sed tamē finitam, ne obstupescat ac perturbetur, prosteraturve eam recipiendo. Intellectus verò ad propriam appetitionem excitatus est ab opifice primo, in cuius meditatione ambo defixi, mundi vtriusque efficiuntur immemores. Verumenim vero quod ab illo intellectu influit ad excitandam & consequendam diuinam appetitionem, de procreatis rebus ei communicari non potest qui ex essentiæ proprietate, cogitationis discursu & motu agitur. Quoniam in hoc ad caliginem densasque tenebras materia suapte natura inclinans, animi essentiam quodam modo suo imperio coercet. Id autem quod influit, sua vi ad motum excitat, ex vna conditione ad aliam transferendo. Eoque efficit vt per hunc cogitationis motus in materia minimè sentiatur: sic vt nec seminis in radice mentulæ.

CAPVT IV.

D *Sensilis mundi perpetuitas, quo modo à calo sit, & vnde in rebus his inferioribus ortus & interitus vicissitudo existat.*

RERUM species subiectis constitutæ, & in ordinem adductæ, suis gradibus secundum formas distinguuntur. Quoniam formæ substantiam continent, secundum quietem cogitabilem, per quam motus desinunt & figuræ situm suum seruant: præsertim cum sine ea motus futurus sit cogitabilis, qui formas inter se commiscebit. Ex quo rerum interitus atque ignoratio consequetur. Quoniam igitur motus eiusmodi cogitabilis, in cælestibus orbibus locum non habuit, cogitabiles formæ illis euidenter accommodatæ sunt, eademque procreate, in illis constanter permanserunt. Atque orbium motus perpetuatus est, quia cælestes substantiæ semper eundem motum, omnis mutationis experte, nec vnquam desinentem, retinentes, regendo perseuerunt vt impressiones peractæ adhuc seruentur per virtutes ab illis transfusas: vtque formæ ipsæ permaneant. Si quidem illæ ad compositas substantias vniuersorum rationem obtinent.

Earundem autem motus si varientur, impressiones vniuntur. Ex quo perire necesse est ea quæ mixta sunt: quia hæc earum virtute orta sunt. Sicque rerum generationem deficere oportebit. At quia rerum commutationes perseverant, frequenter quoque ortus & interitus sibi inuicem succedunt, & communi illa operatione parique appetitione orta, diuinis coloribus exornantur. Ea enim quæ caduca sunt, partes eas continent quibus variæ commutationes naturales dominantur. Quæ causæ sunt ortus atque interitus, in quibus natura superiorem mundum imitatur, atque animus ad illum quasi in orbem reuertitur: ut opifitem suum attingens, vim eam excipiat quæ à verbo procreante influit.

CAPVT V.

Quomodo vnumquodque corpus boni sit particeps, & sub eadem specie qua varietas rerum singularum: quæ tandem omnes ad vnum referuntur.

Nullum corporis genus est, imò neque species, sed ne singulum quidem vllum, quod diuini boni non sit quodam modo particeps. Quia neque sine illo vlla est rerum constantia. Præsertim cum princeps intellectus cuiusque rei conuenientem essentiam conferuet, neque, vel ad temporis punctum, eius sit immemor: idque perficiat sine alterius auxilio, cum ipse causarum omnium sit principium. Neque verò vnitas quæ ad res numerabiles pertinet, illius causa est: neque ipse vllò modo in numerum cadit. Quoniam eius essentia nullam diuisionem recipit, quæ cadit in omnia singula. Hæc verò duorum sunt generum. Quædam enim reperiuntur in quibus sub vna specie vnicum est singulum, ut verbi gratia, Sol, Luna, Terra, Aqua, Aer, Ignis. In quibus singulum vnicum est essentia, specie & loco: adeo ut verè dici possit omnem terram esse vnicam, atque de cæteris eodem modo. Alia sunt quæ sub vna specie numero distinguuntur, ut pluuia, coruscationes, quæque sunt istiusmodi, utque stellæ aliæque ab errantibus sunt distinctæ, & singula omnium mixtorum, quæ orta sunt, ut eorum quæ eliciuntur è terra, plantarum & animalium. Itémque numerus cuius species sunt compositæ, ut binarius, ternarius, quaternarius, senarius. Ea enim quæ sunt in numerum, augentur atque diuiduntur quamdiu naturalia percurrimus, priusquam diuinorum finem attingamus. Atque illa semper in numerum excrefcere deprehendes, donec ad intellectum perueneris qui in formarum procreatione omnino, vnus est. Et tamen vnus est vnitate adhuc diuidua, quæque plura in se continet, eademque habet sibi insita. Etenim hic duplex efficitur, cum ab opifice, cui succedit, contrahitur, & per negationem, ab

A eiusdem suprema vnitate separatur. Si quidem vbi ad primum opificem ascenderis, illum perfectissimè & maximè absolutè vnum esse deprehendes: ut pote qui omnem numerum omnino excedit. Nec enim ipsa imaginatione diuiditur, sicut id quod procreatum est: neque pro habitu formarum exemplarium in numerum excrefcit. Sed vnum quiddam est ab omni numero naturali atque diuino separatum. Cuius vnitas non comprehenditur nisi per abstractionem à signo & imagine propria, in qua eiusdem opus expressum est, ut ab agente perfecto. Qui verò arbitratur primum opificem vnum esse, quia neque duo est, neque tria, neque quicquam alio numero comprehensum, is à veritate aberrat. Quoniam, si quis consideret quod hac opinione significatur, primus opifex hoc modo se ipse numeraret, neque ab alio numeraretur. Quo posito, reliquos etiam numeros consequentes numeraret. Falsum verò est, opificem summum seipsum numerare, aut aliud quippiam. Quandoquidem si se ipse numeraret, vnus esset ea vnitate quæ ad numerum pertinet. Sique alia numeraret, pars esset numeri dupli, aut tripli. Quare vel pars eius dimidia vel tertia. Summis igitur opifex vnus est, ea vnitate quæ maximè abstracta est: atque ex eo tantum vnus esse intelligitur, quòd nulla numeri specie comprehendatur, nec quicquam huius essentia adiungatur: atque ab omni multitudine ad numerum pertinente, abstractus sit, quocumque modo ea in res precreatas cadat.

CAPVT VI.

Ordinem omnium eorum quæ sunt, ita explicat, ut primam originem à Deo repetat, desinat in formas naturales quæ omnino in materiam sunt demersæ.

Primarius opifex vnus, ens vnum procreauit: idémque voluit sua vi conseruare substantias omnes quæ apud nos formis carent. In quo causa est posita propter quam nos harum essentias minimè possumus comprehendere. Deinde verò per eundem adcreauit formas primas, quæ sine materia rerum essentias continent; etiam si has sine materia, nostra cogitatio non statim complectatur. Amplius quoque procreauit eas substantias quæ naturæ legibus sunt informatæ, vsque ad eam quæ inter illas quæ oriuntur, est postrema. Itaque intellectus ab opifice primus, omnium eorum quæ procreata sunt, principium existit: idémque in omnibus conseruat omnia. Communisque animus, omnis formæ diuinæ atque corporeæ principium est, cum ipse forma sit à materia separata, satisque potens ad omnia contemplanda, propter eam vim quam à superioribus influentem recepit. Cuius opus (quod quidem natura est)

in naturali materia conformatum apparet. Postremo loco existunt ea quæ arte constant, similiæque sunt naturalibus, hoc ipso quod ex illis efformata. Si quidem artifex qui vult aliquid efficere, materia indiget quæ iam sua forma sit prædita, ex qua id quod molitur, absoluat. Quo modo enim artis figuram imprimere posset materiæ, formæ experti? aut formæ, materia carenti? Hoc enim in ijs est quæ fieri nullo modo possunt. Vt, verbi gratia, figulus efformaturus ollam, aut aliud fictile vas quodlibet præmeditatus, terram miscet: hancque ad opus accommodans, ollam fingit pro sua facultate, deinde eandem coquit, ut duriores reddat. In quo minimè dubium est quin lutum, ollæ materia sit. Sic autem in alijs aër & ignis. Ars igitur ad hunc modum se habet. Animus verò communis potestatem adeptus est procreandæ formæ in materia simplici ac informi, secundum naturam: nec ille aliter formarum principium est quàm in eiusmodi materia simplici procreata. Consimili verò ratione intellectus agens, cum opus sit opifici primario proximum, hunc contemplans, perfectam potestatem habet nouandi communem animum. Quoniam nobili sua essentia, quæ diuinæ est imitatrix, animum rationis participem excitat, qui tamen à Deo habet originem. Nec enim fieri potest ut intellectus contemplando aliquid innouet quod simile non sit formæ optimæ opificis eius quem intuetur, cuique ipse est proximus. Per quam contemplationem, vnus de iis quæ procreata sunt, essentia, insita specie denudatur. Quandoquidem primus opifex intellectum agentem constituit ut omnium quæ procreata sunt, principium: eorumdemque seruatorem: quem ipse quoque à communione formarum variarum abstraxit. Atque idem communem animum formauit qui futurus esset causa formarum omnium diuinarum ac corporearum. Quem etiam ab vnione materiæ separauit, ut similis euaderet ei qui inter res procreatas obtinet principatum. Eidem tamen inseruit perpetuam appetitionem informandæ materiæ, quæ olim erat informis: ut hæc ab illo influentem vim perpetuo reciperet. Deinde procreauit cælum & terram, generaque omnia & species, atque adeo singula, prout hæc materia constant informata formæque materiata. Quæ omnia inter formam atque materiam interiecta sunt, eademque, sicut antea probatum est, compositorum sunt principia, non ipsa composita.

CAPVT VII.

Animi humani comparatio explicatur cum intellectu agente, ad quem semper erigendus est, & cum iis inferioribus, ad quæ nonnunquam idem suo vitio descendit.

Tom. 4.

A Primarius opifex, ens verè vnum est, vnitatem ea quam antea exposuimus. Sequitur verò intellectus agens, quia cum verbo ipsius opificis nullo alio medio interiecto cohæret. Quoniam absoluta essentia vnus est, & ab essentia vna secundum eam vnitatem quæ omnium est perfectissima, quæque ad essentiam suam perfectissimam veramque conuersa, formauit intellectum agentem, huncque informando ut primum inter ea quæ procreata sunt, propriam vnitatem suam est contemplatus. Quare & intellectus perfectus est, & inter ea quæ procreata sunt, obtinet principatum. In quem etiam amplius ab eo quod verè vnum est, virtutes plurimæ & maximæ influunt, à quibus ille vim habet conseruandi cætera substantias procreatas. Quia ut ab eo quod verè vnum est, originem habet, sic ab eodem essentiam immotam accepit. Ipse verò animum quoque immotum procreauit. Qui cum ab eo intellectu cuius est aliqua origo, habuerit initium, ipse nullum opus edere potuit sibi æquale atque immotum: sed mobile, in quo huius simulachrum existit, idèoque commutabile atque infirmum. Quoniam motus in rem æternam non cadit: alioqui opus ipsa oratione esset præstantius: quod fieri nullo modo potest. Animus autem cum opus aliquod parat, principium suum intuetur à quo robur & lumen recipit, recipiendoque sursum attollitur. Cum verò quædam simulachra tantum & imagines instituit, deorsum mouetur, ad ea scilicet quæ in sensum cadunt, quæque natura constant: ut ad elementa, plantas & animalia. Inter quas substantias, quæ modò sunt enumeratæ, nulla posterior sine priore existit. Si quidem ab ea pendet: quemadmodum & generabilia omnia ab animo humano. Hic enim in omnes substantias inferiores effunditur, ut in plantas: in quibus illius opus quoddam existit. Vtpote ad quas descendit appetitionis suæ impetu, figuras eisdem impressurus, progressurusque vsque ad singula, & ad ea quæ ignobilia sunt. Animus igitur prout intellectus agentis imago quædam est, ab illo non auertitur. Alioqui si hoc contingat, descēdet ab illo bono principe procreato: nec descendendi finem faciet, donec infimum quiddam attigerit. Quod cum acciderit, tum hic ab eodē relinquetur. Ac quanquam in hoc descensu ea adhuc operetur, quæ quadam ex parte bona, sunt tamen hæc ignobilia, si comparentur cum supernis essentiis quæ mundo intelligibili continentur. Hæc verò animus operatur, dum obsequitur voluptatibus pertinentibus ad eam appetitionem quæ cum sensu est coniuncta. In qua insunt quæ singula sunt bona, ut pote quæ eidem cognata. Quoniam simile simili oblectatur. Ista autem infima minutaque ignobilia sunt, si cum maioribus & superioribus,

FFF iij

quæ ad intellectum pertinent, conferantur. A qua nunquam postea recedit. Quemadmodum & cum interit quidam animus sentiens in bellua, hic quoque ad eundem mundum ascendit. Quandoquidem intellectus ad animos recipiendos comparatus est, à quo hi postea nunquam discedunt. Alioqui animus nusquam esset. quod si concedatur, is neque sursum erit, neque deorsum, sed vbilibet sine vlla diuisione. Neque verò diffunditur vt id quod est vniuersum. Alioqui loca omnia occuparet. Neque item animus ad supremam mundi intelligibilis partem excitatur: sed

CAPVT VIII.

Rerum animatarum gradus pro Varietate facultatum animi distinguuntur, simulque quaritur quæ cuiusque animi conditio futura sit post animata rei dissolutionem & interitum.

Animus quanquam causa sit naturalium, rerumque in sensum cadentium, quas ipse sibi cognatas habet, illas tamen propriis gradibus secundum cuiusque rectam rationem ita distinxit, vt earum vnã à suo gradu ad alienum transferre non possit. Ac licet naturalia omnia bona sint & in ordinem adducta, inferiora tamen sunt superioribus nobilibusque substantiis ad intelligentiam pertinentibus. In quibus fieri non potest vt quicquam deficiat, præsertim cum hæ rectæ semper sint: vt pote quæ à principe opifice profluant. In iis autem quæ sunt inferioris ordinis, multa deficiunt. Quoniam procreata sunt ab opere intellectus agentis, nempe ab ipso animo. Cuius pars altrix, quæ ad plantas pertinet, ignobilior est & maiore ignorantia impedita. Quare & ea descendit donec cum corpore infimo atque vili coniungatur. Pars verò quæ in belluam cadit, altrix nobilior est: quoniam sensus est particeps. Superior etiam sentiente, ea quæ inest homini, imò hæc præstantissima, vt pote quæ cogitandi vi atque intelligendi est prædita. Vis quoque sentiendi cum intelligentia affinitatem habet: sicut & ea quæ progrediendi. Quoniam vtraque intellectu quodammodo dirigitur. Porro eius animi qui plantis inest, vis maxima in radicibus consistit. Sicut ex eo potest intelligi quod amputatis summis ramulis, vel etiam insigniore ramo, arbor nondum exarescit. Eadem verò excisis radicibus, omnino emoritur. Si quis autem inquirat an animus plantæ excisis radicibus, separatus intereat, dicendum est hunc redire ad propriam regionem quam habet in mundo intelligibili: à

B consistit in finibus mundi vtriusque, vt substantia quodammodo media inter eas quæ ad sensum & quæ ad intellectum pertinent. Ac si ita visum sit, facilius descendet ab illo superiore orbe in hunc inferiorem, quàm ab hoc ad illum possit ascendere. Intellectus autem agens & animus ceteræque substantiæ intelligendi vi præditæ, perpetuæ sunt, ideòque non intereunt: quod ortæ sint à primario opifice, nulla causarum mediarum multitudine interiecta. Naturalia autem & ea quæ in sensum cadunt, commutantur atque intereunt, quia originem habent à pluribus causis & effectis interiectis, nempe ab intellectu & animo. Quamquam de ijs naturalibus quædam longioris vitæ sunt, alia breuioris; idque pro vt maiore minoreve interuallo à primario opifice sunt seiuncta: vel vt ab eodem pluribus paucioribusve causis interiectis, sunt separata. Si quidẽ quod pauciora habet media, longioris vitæ est: quod verò plura, breuioris. Hoc etiam scitu dignum est, naturalia omnia quendam ordinem inter se habere, in quolibet ex aliis pendent. In hoc verò quod posterius est, cum interit, ad id quod inter priora est proximum, reuertitur, donec ad caelestes orbes referatur; deinde ad animum communem, postea ad intellectum agentem, in quo res aliæ omnes procreatae existunt. Ipse verò in primario opifice: qui non alius est à verbo procreante: ad quod, sicut sæpius dictum est, omnia reuertuntur. Quoniam ab illo orta sunt, & in eodem consistunt.

DE SECRETIORE PARTE DIVINÆ SAPIENTIÆ, SECUNDVM Ægyptios, Aristotelis Lib. XIV.

CAPVT PRIMVM.

Intellectus agens & animus communis, comparantur cum primo opifice, in procreationis modo: atque item inter se, in eo lumine quod animus ab intellectu recipit.

MANIA alia quæ procreata sunt, sicut antea dictum est, in primo in-

E intellectu consistunt. Quem primarius opifex illorum principium instituit & in substantijs forma differentibus, gignendis, sibi vicarium esse voluit. Idemque opifex primus formarum rationes communi animo iniecit; quas, quemadmodum & intellectum, in suo gradu perfectas, temporis puncto sine vlla in hoc successione, in actum excitauit.

Neque verò vnquam intellectus agens & animus communis prius secundum facultatem extiterunt, quàm in actum educerentur. Quoniam eiusmodi essentias omnino perfecit: vt pote quæ futuræ essent causæ reliquarum rerum procreandarum. Amplius quoque falsum est intellectum agentem prius secundum facultatem extitisse, imo id etiam eiusmodi vt fieri nullo modo potuerit. Præsertim cum non minus id quod non est, quàm id quod est, in se contineat: sed substantia sit vtriusque effectrix: Quod ad essentiam potentem & efficacem pertinet. Quoniam si ens dicatur forma materiata, & quod ex materia atque forma compositum est, non ens autem materia informis, sique præter hæc tria nullum superest medium: intellectus nihil horum erit. Quia si vt aliquid horum inter ea quæ sunt, numeretur, efficietur profectò ens quoddam esse eiusmodi prius intellectu, sine quo non existeret: Quare neque erit vnum quiddam absolutum. Vt verò etiam concedatur esse non ens, quod illo modo dicitur, non tamen ab aliquo de illis duobus separabitur. Quoniam si hoc contingat, intellectus non erit intelligendi vt præditus, sed ipse poterit intelligi. Cum tamen res quæ potest intelligi, non sit intellectus, sed vt abstrahitur, intellectu ipso comprehendatur. Cum itaque effectum sit, intellectum, sic vt dictum est, principium esse omnium eorum quæ sunt, accidere nullo modo potest vt quod eiusmodi siue non ens, siue ens etiam tale, qualis est ipsa forma, illum contineat, aut res sit cum potestate coniuncta: sed ab omnibus quæ talia sunt, abstraheatur. Itaque in ordine rerum procreatarum agenti intellectui communis animus succedit. Cum hic appetitione sua ad illum ascendat vt ab eodem propriam perfectionem suscipiat: nempe lumen quod ab hoc influit. Sciendum tamen est, animum non sic ad intellectum accedere, cum virtutem ab illo influentem recipit, vt eundem imitari possit & intueri: neque eum in contemplatione intellectus agentis extendi, sed vniri valdeque erigi. Neque tamen ob id huic lumen deest quod ab intellectu est accommodum: præsertim cum eum sic attingens, perfectionem suam statimque ac naturæ consistentiam assequatur. Cuius rei exemplum Plato assignauit, cum intellectum similem esse dixit puncto circuli indiuiduo, quod angulos & latera ita continet, vt omnes lineæ ab illo orientur, in eodemque consistent. Sic vt & circulus quiddam est quod interiectas formas ambit & continet.

CAPVT II.

Intelligibilis homo à sensibili distinguitur: & vtriusque propria conditio breuiter explicatur: simulque eorum omnium differentia quæ ad su-

A *periorem mundum & ad hunc inferiorem pertinent.*

Primus autor, temporis puncto nullaque in hoc successione, hominem intelligibilem procreauit, atque omnibus accommodatis proprietatibus exornauit. Non autem harum vnã prius, alteram posteriùs, interposita temporis mora, dedit. Quod in sensibili homine accidit. Itaque illi quoque priori homini perfectiones omnes quæ quidem ad naturam eius accommodatæ, primò sunt insitæ, neque earum vnã posterior ad alteram adiecta est, vt aduentitia: sed ille in supremo orbe purus & omnibus numeris absolutus. Nec eorum quæ primo data sunt, quicquam ab illo postea separatur. Esset enim ortui & interitui obnoxius, si diuersis temporum punctis sigillatim aduentitias perfectiones reciperet. Ad hæc quæcumque aliqua ex parte diminuta, adiectionem suscipiunt, ea ab agente imperfecto & ab eo quod tempore indiget, originem habent. In quibus numeratur ipsa natura. Ea verò quæ sunt in supremo orbe, proficiscuntur ab opifice perfecto summamque puritatem adepti: & quod ad illa est consequens, actionem suam temporis puncto absolvente. Quare formæ etiam illæ perfectæ sunt & puræ, eademque ratione probæ. Quoniam inter eas nulla enumeratur quæ existendi constantiam non sit adepta. Ea verò omnia in quæ ortus & interitus cadunt, originem habent ab eo quod tempori est subiectum. A quo cum etiam naturalia existant (quantumuis horum principium perfectum fuerit) eadem ortui & interitui erunt obnoxia. Quæ cum ita se habeant, de illis prius seorsum querendum est quid vnumquodque sit: deinde etiam propter quid. Quoniam hæc due rationes quæ queruntur, non sunt in illis coniunctæ. Æternæ autem substantiæ nulla antegressa deliberatione procreatæ sunt. Si quidem originem habuerunt à primo opifice, in quem non cadit cogitatio. Quoniam summam perfectionem adeptus est, quæ accrescere non potest, sicut nec vlla ex parte immiui. Si quis verò opponat primarium agens potuisse aliquid efficere, ac deinde, idem perficiendo, aliud melius adicere: dicimus, si id quod procreatum est, prius fuisset ab aliis vno modo seiunctum, deinde ad illud bonum quoddam aliud adiceretur, fore consequens bonum eiusmodi antea minimè perfectum extitisse. Non est autem rationi cõsentaneum agens primum quicquam efficere, quod quidem bonum sit, sed minimè perfectum. Præsertim cum ipsum, bonum sit primarium atque supremum. In cuius opere (cum sit hoc eidem proximum) nihil boni quod quidem ad eius naturam accommodatum sit, possit desiderari.

CAPVT

CAPVT III.

Animum, in mundo intelligibili, non solum intelligentiæ, sed etiam sensus esse participem: sensumque habere non solum facultate, sed etiam actu.

Porro etiam ei substantiæ quæ est in supremo orbe, sentiendi vis inest. Quoniam in illo continentur ea omnia quæ hîc sunt cum materia coniuncta: sed in illo sunt repurgata & materia superiora. Vt, verbi gratia, substantia vel scientia ceteraque eiusmodi insunt, sub specie quadam principis. Nec enim illis perfectionis quicquam deest: neque formæ cognatæ, priores existunt, quæ sunt imperfectiores: nec verò illic membrorum in animali vlla forma est, cuius imago materiæ non imprimatur. Ad quam rem nullû agens materiam commutat, nisi eiusmodi species eandem informet. Quare si quis inquiret cuius efficientis vi membrum hoc (vt manus vel oculus) conformatum sit, dicimus id ab ea forma esse profectum, quæ pertinet ad mundum intelligibilem, in quo insunt omnia. Si quis verò amplius contendat imitationem tantam animali inesse, quantâ satis esse possit, vt se ipse ab iis quæ nocitura sunt, tueatur: e quidem hoc fatebimur. Quanquam tamen terrenæ substantiæ conseruantur à principe forma supremi orbis, prout scilicet inferiora omnia in animo mundi, tanquam in causa, existunt. Qui idem optimus est ferèque par ei essentiæ quæ Deo est proxima. Cum itaque omnia insita sint formæ ad intelligibilem mundum pertinenti, animo scilicet communi; sentiendi vis ab eo animo abesse non poterit, etiam si in orbe supremo animus intelligendi vi præditus absolutè perfectus sit, talisque ab intellectu agente puro omnino atque perfectio: vt pote qui opus quoddam sit primo opifici proximum. Amplius autem animus intelligentiæ participes in orbe principe atque supremo, perfectiones omnes habet quas in hoc infimo nactus est. Quoniam causa eadem omnia continens, nulla ex parte est imminuta. Quare illic homo non solum intelligentiæ, sed etiam sensus est participes, neque præter intelligendi vim, eam quæ sentiendi, in eum finem habet vt ad generationem aptus sit, sed quoniam in ea conditione vtraque perfectio illi est accommodata. Si quis verò arbitretur animo in supremo orbe sentiendi facultatem tantum inesse, eundem autem in regione eorum quæ oriuntur, re ipsa sentire, quod sentiendi facultas consistat in eo recipiendo quod sentiri potest, id quoque falsum esse dicimus. Quoniam in illo supremo orbe nihil secundum facultatem, sensus est participes. De quo inter summos sapientes Babylonios maxima est consensus. Contra

A namque absurdum foret, animi facultatem in hoc inferiore mundo ad actum excitari: cum illa potius descendendo ignobilior efficiatur, & quodammodo interitus particeps. Ad hæc si animus in mundo intelligibili non sentiret, quo modo ea quæ in sensum cadunt, ab aliis discerneret?

CAPVT IV.

Homo intelligibilis cum sensibili comparatur, præsertim in ipsa definitione, quæ ab animo vt continente formam essentiæ, ducitur.

Iam verò explicaturi quæ conditio sit hominis intelligibilis, dicamus qualis sit is qui in sensum cadit. Quem cum planè perfectèque non possimus cognoscere, quo modo eum assequemur, qui in supremo orbe existit? Atque fortasse cogitatio nos ed erigens, dicat hominem cum illo eundem esse. Quare hoc primum inquiremus vtrum homo qui in sensum cadit, præter imaginem communis animi, cuius vi animal efficitur, etiam imago sit eius animi qui singulis est proprius: An verò communis animus, homo sit, is verò qui singulis inest, quique suas operationes edit in corpore, minimè hominis essentiæ contineat. Vt scilicet hoc modo homo, animal sit rationis particeps; non autem aliquid ex animo & corpore compositum, neque ipse animus cum certo corpore coniunctus. Quare cum homo qui in inferiore mundo est, definiatur, qui compositus est ex animo rationis participis & ex corpore, fieri non potest vt homo hic similis sit illi superiori, quem intelligibilem atque formalem dicimus. Quare neque definitio eiusmodi vera omnino erit, sed tamè verisimilis: quoniam ea non caret principio essentiæ hominis constituyente: forma scilicet per quam est id ipsum quod est. Quæ cum ita sint, illa veri hominis simplicis formalisque definitio nondum erit: sed eius qui compositus est. Nec id quod compositum est, per solam formam definitur, sed etiam per materiam: simplex verò per solam formam. Itaque veri hominis definitio sola forma absoluetur, à qua habet vt homo sit, quæque inseparabili est, & ad id necessaria vt dici possit animal rationis particeps. In qua definitione, animal vitam significat, quæ non est nisi ab animo. Homo verò totus corpore constat & animo, qui illius forma est. Quibus positis, non effugimus quin homo proprius aut animus sit intelligens, aut eius opus. De quibus duobus si prius concedatur, efficietur hominem dici posse animum intelligentem, etiam eum qui corpus aliud ab humano erit ingressus. Hoc autem ex eo falsum intelligitur, quod animus sub ratione huius nominis, non potest consistere, nisi cum inest corpori humano, quale nunc ipse

nunc ipse nactus est. Quid igitur vetat quominus hominem semel esse dicamus compositum quoddam ex animo & corpore: deinde verò animal rationis particeps, seu rationem ipsam: id est, opus animi ratione utentis? Nec enim opus eiusmodi ab alio agente potest existere. Nam ut rationes efficaces quæ seminibus insunt, arguunt hæc singula proprium animū habere, vicissimque animi in eisdem declarant simul inesse rationes vitæ effectrices, (neque verò hoc in illis mirum videri debet, cum opera quædam sint earum partium animi quarum munus in alendo consistit,) sic animi in quibus sentiendi principium, atque etiam amplius, alij qui ratiocinantur & intelligunt, quanto illustriores clariioresque sunt, tanto magis rationes vitæ effectrices declarant. Itaque animus rationis particeps prius quam cum corpore coniunctus sit; secundum eam definitionem quæ à forma ducitur, propriè homo erat: in corpore autem, alterius hominis imaginem efformavit, nempe eius qui in sensum cadit. Atque quoad potuit hunc ad illius veri hominis similitudinem accommodavit, ut cum pro sua facultate imitetur. Ac ut hominis depicta imago, hominis quidem similitudinem aliquam retinet, sed ignobiliorem, (nec enim hæc hominis conditiones habet, nempe vitam, non enim progrediendi vim, neque alias facultates,) sic homo hic qui in sensum cadit, (cuius forma est quidem animus rationis particeps; sed ea imperfecta,) imago est primi illius hominis atque diuini. Animusque conatus est vero homini hunc hominem ipso lumine similem efficere, cum illi indidit rationes hominis primarij, sed imperfectiores tamen: ut pote per paucas atque singulares. Si quidem homini primario potentes & efficaces sensus insunt, illustrioresque quam huic homini qui in inferiore mundo, illius quædam figura existit.

CAPVT V.

Quo modo homo qui sensibili mundo continetur, preparandus sit & excitandus ad intelligibilis hominis contemplationem.

EVM qui primarium hominem & verum contemplaturus est, probitate atque dignitate oportet esse exornatum, sensusque potentes habere, ne hebescant cum ab illo supremo clarissimi radij exorti, in hos effundentur. Si quidem primarius ille homo ac verus, clarum lumen est, in eodemque insunt omnium quæ ad hominem pertinent, rationes insignes. Atque hic homo est quem Plato definiuit, nisi quòd præscriptæ definitioni adiecit, cum dixit hominem animal esse rationis particeps: id est vitam siue animum rationis participem, cui accommodatum corpus subseruit. Huic nampe animo corpus quidem

A primo subseruit: secundo loco animo diuino eidemque nobili, nempe per intermediam eam animi partem in qua est sentiendi principium. Cuius comes animus rationis particeps, potiore vitam dat, neque tamen propterea ex supremo orbe ad infimum descendit, sed sua vi influit. Neque enim animus rationis particeps, ex illo intelligibili mundo in hunc sensibilem delabatur: sed coniungitur cum animo qui ab eodem dependet. quare hominis huius ratio etiam si imperfecta sit, ipsa tamen origine ab illa excelsa, nobilitata, cum eademque vnita, potentior efficietur. Eaque de causa nonnulli dixerunt, animum qui singulis inest, eius qui communis est, partem quandam esse.

CAPVT VI.

Animo in mundo intelligibili, non solum intelligentiam atque rationem inesse, sed etiam sensum: at modo meliore quam in hoc inferiore mundo.

SI quis verò inquiret quo modo possit contingere ut animus sentiens qui in superiore mundo nobilioribus sensibus erat præditus, deinde existat in infimo atque ignobili; respondebimus, sensum in illo supremo orbe, nobili substantiæ eidemque intelligendi vi præditæ, inhaerentem disparem esse, & huic ignobili dissimilem. Quia in illo longè superior est. Si quidem sensus vnus alterum superat, non aliter quam de ijs quæ sentiuntur vnum altero est præstantius. Quare inferioris hominis sensus ab illius superioris sensu dependet, hincque cum illo coniungitur: eademque ratione homo hic ab illo sensum accipit: quemadmodum ignis hic cum superiore coniungitur, ab eodemque profuit. Porro **D** ei etiam animo qui in superiore mundo est, sensus insunt: quoniam illic corpora sunt vniuersa, sicut & hic singula. Animusque illa superiora sentit, sicut homo qui secundarius est, illius primarij quædam imago, hæc inferiora. Itémque homo hic cum corpore coniunctus magis sentit: ille verò incorporeus magis intelligit. Et cum illi primario rationes ad agendum efficaces insunt, amplius etiam lumen suum cum secundo homine communicat, atque etiam cum tertio qui in mundo est infimo. Quæ cum ita sint, homini corpore constanti, vtriusque hominis prioris, cuius imago est, operatio inest, quoniam opera quædam edit hominis ratiocinantis & eius qui ad intellectum pertinet: quanquam vtraque imperfecta, quia imago est alterius imaginis. Iam igitur confirmatum est primarium hominem sentire altiore sensu quam infimum: superioraq; nullam vim ab inferioribus influentem recipere, sed contra, inferiora à superioribus. Quandoquidem ab illis pendent, cum eadem sequantur, quibus in suis qualitatibus aliqua ex parte sunt similia. Itaq; homo hic ab illo supremo vim accipit: & quanquam etiam

sensus sit particeps, minimè tamen hunc cum illo parem habet qui purè sentit, vt pote ea quæ sunt altiora. Illic namque aspectus vniuersa intuetur, hic singula, propter imbecillitatem. Ille quoque potentior est, quoniam incidit in obiecta illustriora & insigniora quàm sensus, qui cum corpore coniunctus, imperfectus est: vt pote qui ignobilia intuetur & vilia, in quibus superiorum sunt simulachra. Homo itaque qui ad intellectum pertinet potens est, & talem habet sensum qualem exposuimus.

CAPVT VII.

Rerum omnium formas mundo intelligibili contineri, & quomodo in illo vniuntur.

SI verò cum iam à nobis dictum sit sensum infimum ab illo excellentissimo habere originem, rursus aliquis percontetur, quid de cæteris animalibus sit constituendum, quomodo scilicet ea Deus procreauerit, an primum animo conceperit formam equi aliarumve belluarum: deinde ea in mundo hoc sensibili procrearit, non autem in mundo intelligibili: dicemus id quod antea probatum videtur, ijs rationibus quæ ad demonstrandum satis habent virium, Deum, omnia, nulla antegressa deliberatione procreasse. Prius si quidem supremum mundum, in quo sine vlla cogitatione constituit formas omnes puras atque perfectas: vt pote quæ cum sua essentia, sine affectionibus sunt procreata: postea verò mundum hunc in sensum cadentem, vt imaginem illius qui interitus omnino est expers. Quare cum equum aliamve belluam procreauit, non solum in orbe supremo (in quo puræ perfectæque animalium omnium species altiore quodam modo collocatæ sunt) sed etiam in hoc infimo belluas procreauit. Alioqui in illo procreandi vis aliqua ex parte esset imminuta: quod dici nullo modo potest. Præsertim cum virtus ab hac alia nulla, ad omnia extendatur, eaque nec ad locum vllum deferatur, nec eo certo concludatur, cum sit infinita. Si quis verò amplius vrgeat credibile quidem esse, animalia quæ rationem habent, cum sint nobilia, in superiore mundo existere, multitudinem autem belluarum rationis expertium maximèque ignobilium in eodem esse, probabile nullo modo videri; nos ad eius explicationem afferemus, opificem primum vnum esse; eiusdemque essentiam (sic vt sæpius iam dictum est) eandem esse cum existentia: atque hunc procreauisse mundum intelligibilem vnicum. Sed quoniam dedebat, rei procreata vnitatem, procreantis vnitati omnino æqualem esse (nec enim sunt eadem) idcirco quod primum procreatum est, deinde plura procreat. Si quidem posteri⁹ est eo procreante quod vnum est omnino: Præsertim cum illi æquale esse non possit, prius

A verò multo minùs. Non est igitur cum illo æqualiter vnum. Itaque plura esse oportet. Quoniam multitudo vnitati ita est contraria, vt inter ea nihil sit interiectum. Vnumque perfectum est, multitudo imperfecta. At si multitudo est, saltem binario eam oportet contineri. Quod autem ex duobus vnum est, absolutè vnum esse non potest. quando verò minus ex duobus vnum fiet, eo modo quo vnum est eorum quodlibet singulum? Nam in binario primum deprehendes motum & quietem: & quamuis ei intellectus insit, non is tamen est qui vnus est maximèque abstractus, à quo omnes alii originem habent, & per quem omnia intelliguntur: sed qui multiplex effectus est, sicut & alii multi intellectus: quos animus ipse sua multitudine vincit: qui inter eos existit non vt vnus separatus, sed vt in quo omnes alii animi vniuntur. Vt pote à quo tanquam solo perfecto manat intelligendi vis quæ singulis inest. Cùmque inter varias animi species dubium non sit quin is supremo orbe contineatur qui intelligentiæ est particeps, in eodem quoque reliquos oportet existere. Atque cum illic materiæ expertes sint, erunt etiam & animalia materiæ expertia. Effectum itaque est mundum supremum omnium animalium varias formas in se continere.

CAPVT VIII.

Explicat eas dubitationes quæ nasci posse videbantur ex eo quod conclusum est capite superiore, varias formas animalium, etiam vilium, mundo superiore nobilissimo contineri.

SI quis autem contendat posse quidem animalia nobilia in mundo nobili collocari, minimè vero ignobilia, qualia sunt quæ rationis expertia: quandoquidem si nobile est quod rationis particeps, in ignobilibus haberi necesse est quod rationis expers: sique nobile in loco nobili, in eodem ignobile non poterit consistere: quo modo enim in intellectu erit, quod non est intelligibile? Intellectum verò dico mundum supremum, quia totus hic ad intellectum pertinet: quippe cum quo & à quo ipsi intellectus sunt: Id hoc exemplo præposito sic explicabimus. quemadmodum homo infimus supremo non est persimilis: quia ille cogitationem non adhibet ad res cognoscendas, sed cogitante prior est: sic nec belluæ quæ apud nos sunt, illis summis, quæ eadem nobilissimæ, omni ex parte sunt similes. Si verò amplius aliquis hoc adiiciat, animal rationis particeps nobile, hinc ad res ipsas cogitationem adhibere, alia autem minimè, cur igitur illic omnia sunt in intellectu? Nos quidem dicim⁹, intellectum illic variū esse, & multiplicem. Quoniam humanus eo qui ad belluam pertinet, superior est: Ex quo minimè dubium quin humana cogitatio ab ea quæ

ab ea quæ belluis inest, sit distincta. Siquidem cogitationes plures in belluis cum ratione coniunctæ sunt, ipsaque cogitandi vis in illis intellectus quidam est singulis proprius, per quem distinguunt quæ sensu comprehendunt. Vis autem cogitandi in homine rem sensu perceptam ad intellectum defert: quam si approbet, simul quoque recipit: si verò improbet, reiicit. Nonnunquam etiam reflexus ad sensum iterumque ad se reuersus, rem eandem sæpius apud se versat: donec ei vt manifestam veritatem habenti, omnino assentiatur. Si quis hoc quoque scire velit cur cum belluarum vitæque functiones cum cogitatione coniunctæ esse dicantur, non sint inter se pares: aut si ratiocinandi facultas cogitationis humanæ causa est, cur ad eiusmodi cogitationem non sint omnes homines ex æquo parati: constituendum est, cogitationum inter se quandam esse differentiam, itemque intelligendi vim ab illarum vitæ motibus originem habere. Propter hæc enim animalia superna & infima diuersa extiterunt, diuersusque in eis intellectus, sicut & cogitandi vis. si quidem illa his perspicaciora sunt. Quoniam humanus intellectus primis intellectibus propinquior est, atque idcirco aliis quoque clarior. Intellectus enim quidam primus est, vt diuinus: alius secundus, vt ratiocinans & humanus: tertius infimus, rationis expertus, vt belluarum, qualis est cogitandi vis ab illo nobilissimo intellectu longo interuallo seiuncta. Animal etenim quod hic rationis particeps dicitur, illic quoque est eiusmodi; & quam hic dicimus belluam, ea illic intellectum habet. Si quidem cogitandi vis quæ secundo equo inest, illic intellectus esse dicitur. Neque enim equus potest intelligi nisi cogitandi vis in equo primario, intellectus sit. Quoniam intellectus idem est cum re quæ intelligitur, ex eoque intellectus id solum intelligit quod muneris intelligendi etiam est particeps. Ac vt vita quæ singulis inest, sine vita absoluta non est: sic neque intellectus singulorum sine intellectu absoluto: imò verò ab ipso est. Quare hoc quoque asserimus, nullius belluæ intellectum, sine intellectu absoluto existere. Intellectum autem hunc absolutum cum homini inesse cepit, singularem esse factum & à se ipso alterum: itemque cum equo inerit, singularem fieri & ab humano diuersum. Quod de reliquis animalibus eodem modo est intelligendum. Quotiescunque enim intellectus descendit, ignobilior efficitur: quantoque vitæ facultas infirmior redditur, tanto quoque ille imbecillior. Vnde animal obscurum & ignobile existit. Cui quando imbecillum ingenium inest, intellectus compensans valida membra dat, ad æquandam facultatem: vt verbi gratia canibus, quos pro vita deficiente, sic quadam ex parte perfecit. Oportet enim animal vnumquodque perfectionem aliquam consequi ab intellectu in

A quo virium vitæque est principium. Quibus si quis opponat reperiri bruta quadam animalia imperfecta, tantaque imbecillitate prædita vt noxia à se non possint repellere; dicemus in natura talia esse per pauca.

CAPVT IX.

Cur sensilem mundam rebus specie differentibus constare oportuerit, & quo modo hæc intelligibili mundo habeant suum exemplar, cui similitudine quadam respondeant.

B **P**ORRÒ animalia in ordinem adducta sunt & omnia pro sua capacitate, perfecta. Quoniam à primario intellectu pro sua facultate intellectum & vitam habent. Neque enim, vt diximus, rationi erat consentaneum vt quod procreatum est, vnum esset omnino, suoque autori omni ex parte æquale. Quare proculdubio vnum esse oportuit ex pluribus compositum. Ex pluribus autem similibus componi non potuit: alioqui de iis vno sufficiente, alterum fuisset otiosum. Itaque ex dissimilibus procreatum hoc oportuit: singulis eorum seorsum existentibus, secundum formas proprias. Formarum enim dignitas existit secundum nobilitatem similibus animalium: quorum vnum sub altero continetur. Necessè est ergo animalium gradus esse inæquales. Quorum singulis coniectione quadam, sentiendi vis inest ad cuiusque naturam accommodata. Sic orbis hic infimus rebus constat inter se differentibus, quarum vna alteram dignitate vincit. Hæcque singulæ quodam modo vnius mundi rationem obtinent, qui sua quoque dignitate est exornatus. Quibus ita constitutis, reuersi ad id quod initio erat propositum, colligimus tandem omnem formam naturalem aliam quandam sibi similem atque respondentem in supremo orbe habere, sed nobiliorem. In hoc enim ea à materia pendet: illic verò minime: hæcque illius est imago. Quare illi etiam insunt ignis, aer, aqua & terra, quemadmodum & plantæ. Si quis autem dispuret, talia in supremo orbe esse non posse: quoniam si insint, ea necesse sit aut vitalia esse aut vitæ expertia: si verò illa vitæ expertia sint, quo modo hæc illis indigent? aut si vitalia esse dicantur, quomodo talia extiterunt? Respondebimus, plantas illic vitales esse, quoniam etiam viuunt. Plantæ autem supra animum qui proprius est & cum materia coniunctus (quandoquidem hic plâta materiata est,) nobilior quædam ratio inest vitæ effectrix. Atque vero consentaneum est, rationem aliam inesse plantæ superiori, eidemque primariæ atque nobiliori. Quoniam hæc ratio inferior ab alia dependet, rationesque istiusmodi multæ sunt & singulares. Singulum autem est ab vniuerso. Vt ex iis effici videatur plantam hanc compositam illius vniuersæ ramum quandam esse

Quare si hæc vitalis est, multo magis illam superiorem, quæ primaria est atque vera, vitalem esse oportet.

CAPVT X.

Terram mundi sensibilis vitæ participem esse. Unde concludit idem longè verius de terra mundi alterius dici posse.

Vtrum verò terra orbis supremi vitalis sit, intelligere poterimus, cum hanc infimam, quæ illius imago est & figura, erimus contemplati. Huic autem vitæ quædam inest & ratio vitæ effectrix: sicut argumento esse potest forma eiusdem commutabilis. Si quidem ipsa accrescit, montesque, (qui naturam terrenam habent,) congregat, atque eisdem dat incrementum. In medijs etiam montibus meatus plurimi interiecti, & concauitates riuique & alia quædam per animum, qui eiusmodi formarum causa est effectrix. Talis verò terræ ratio formatrix interioribus operationibus, secundum naturam sibi similem efficit arborem arborumque ramum, postquam excisus est. Ex quibus colligemus rationem animi, terræ inesse, etiam si hæc suapte natura ad seruiendum sit comparata. Neque enim ea vitæ omnino expertes, vsque ad eam admiranda opera posset edere: sed si vitæ opera exerceret, eandem quoque vitæ participem esse oportet. Si verò terra hæc quæ in sensum cadit, vitam habet, quanto magis ei inerit quæ primaria est? præsertim cum hæc secunda tantum sit, & ab illa exorta?

CAPVT XI.

Explicatur perfecta conditio omnium eorum quæ sunt in mundo intelligibili, & qualis in eodem contemplatio.

Hoc etiam affirmamus, omnia quæ in supremo mundo sunt, illustria esse, utpote quæ clarissima luce perfruuntur. Quare eorum quodlibet alia omnia per essentiam & in alterius essentia intuetur: illicque omnia sunt in singulis, itemque in omnibus, & lux ab eisdem exorta, est infinita. Ac de illis vnumquodque sua maiestate, (cuius virtus infinita,) est maximum atque purum. Illic quoque vicissim retro comendo licet, exempli gratia, dicere solem esse stellam omnem, & omnem stellam, solem. Sed quæ supra alias excellit, vocatur sol: quæ verò non excellit, ea absolutè stella nominatur. Sicque quoduis in altero cui inest, conspicitur, & vniuersum in vnico videtur, vnicumque in vniuerso. Illic quidem motus est, sed occultus: quoniam neque principium habet, neque finem, nec ab eo quod mouetur, diuersus est, sed illud ipsum est. Ibidemque perfecta quies, neque per motum descripta. Non enim ea motum continet. Sensus quoque

perfectus: quoniam nihil omnino est quod illo non possit percipi. Summaque in eodem firma sunt & constantia, atque ad eam ipsa terra. Si quidem ea illic talis non est, qualia sunt hæc infima. Est quidem superna substantia infimæ similis, cum qua genere conuenit: sed hanc dignitatis gradu superat. Neque verò adhuc locus quisquam est superior in quo sit: quoniam ipsa sibi eam subiicit & supra eundem attollitur. Consimili autem modo se habent intellectus orbisque cælestes aspectabiles & lumen syderum eiusdemque lux superior. Si quidem de ipsis orbibus vnusquisque ab altero, suo loco distinctus est, rationemque partis habet à toto distinctæ. Non sic verò se habent partes cælestium orbium qui in mundo sunt ad intelligentiam pertinet. Quoniam in illis pars quælibet cum toto est eadem, partemque perspecta totum quoque perspectum est: sicut & contra totum intuendo, partem quamlibet perspicis. Quandoquidem dum aspectus in vnâ partem extenditur, subtilitate sua ac celeritate omnia penetrat: non aliter quam si quis terram intuens, videret etiam ea quæ in hac sunt intima. Contemplatio quoque supremi mundi, intellectui nullam defatigationem parit, neque satietatem, aut tædium, quoniam in ea nihil omnino deficit: illicque intellectus contemplans, non tantum vnâ partem intuetur, sed omnes quæ sunt optimæ, & à quibus voluptate afficitur. Si verò vnâ tantum partem intueretur, ea neque esset optima neque intellectui voluptatem allatura. Præterea quæcunque essentia illic sunt, interitus expertes sunt, nec vllum vnquam finem habituræ. Neque verò (quod in alijs contingit) qui illic alia intuetur, amittit aut restingui in se sentit cupiditatem harum rerum inspiciendarum: sed quo magis contemplatur, eo magis expetit & admiratur, neque intuendo defatigatur, sed magis ac magis confirmatur. Neque substantiæ illic degentes vitam habent laboriosam, aut vllis calamitatibus obnoxiam, sed suauem: quoniam puræ sunt & materiæ omnino expertes.

CAPVT XII.

De autore omnium eorum quæ sunt in intelligibili mundo, queritur: itemque de ipso verbo, quomodo se habeat ad mundum intelligibilem, & ad huius autorem.

Quæ etiã in illo supremo orbe sunt, eadem procreata sunt à verbo primario, in quo ea substantia est quæ inter omnes obtinet principatum. Non ita tamen ut essentia prius, posterioris intelligendi functio procreata sit, (sicut in secundis substantiis contingit,) sed duo illa simul procreata sunt. Quoniam intelligendi munus ipsius intellectus est essentia. Hoc tamen adiicio, quod intellectus se ipse primò intelligit. secundò autem suum intelligendi munus.

Quemadmodum Iouis stella reflectitur ad suam substantiam, quam propriam habet inter cælestia, quæ terrenæ sunt imagines & figuræ à supernis impressæ. Itaque illa affecta sunt qualitatibus admirandis, ad quas nulli penetrant, nisi post multiplicem in contemplando conatum, viri beatissimi. Præcipue verò est eiusmodi verbum diuinæ sapientiæ, omnium potentissimum. Quis igitur maiestatem & virtutem eius, utpote principis, poterit complecti, & eiusdem veram essentiam intueri? In hoc verbo omnia sunt aspectabilia, & ab hoc quoque procreandi potestas omnis deriuata. Est enim verbum eiusmodi virtus, actusque princeps, proximus proximo procreato: in quo postea, nullo alio medio interiecto, causa exitit omnium aliarum substantiarum ad intellectum pertinentium: per quas intermedias omnia quæ in sensum eadunt, intellectu agente continentur, tanquam eo quod primò procreatum est, & ad quod ut eiusdem opera, certam proportionem habent: Sicut & ipse intellectus agens, ad supremum opificem, cuius etiam opus est. Ad quem ut magis vniuersum contemplando conuersus, attollitur atque communis causa efficitur, procreans alia omnia quæ suo ordine subiecta sunt atque distincta.

CAPVT XIII.

Quibus gradibus nobis ad mundi intelligibilis cognitionem sit ascendendum, quòque hæc à communi cognitione humana distinguatur.

Nemo verò potest ea quæ in supremo orbe sunt, penitus intueri, nisi qui auctis viribus intellectus, sensus composuit, qui que assidua mentis contemplatione scientiam adeptus est, minimè tamen per eas rationes quæ ductæ sunt à rerum imaginibus atque signis, quales sunt dialecticæ. Nos verò minimè ad illam luculentam pulchritudinem contemplando aspiramus: quia sensus dominantur: neque quicquam assentiendo probamus, nisi quod cum corporibus est coniunctum. Ex quo accidit ut non opinemur, nos quicquam discere, nisi conclusiones eliciendo ex pluribus principiis antea positis. Quanquam neque hoc verum est in omnibus disciplinis, quarum cognitio in vita hac comparatur. Quoniam principia quædam euidencia discuntur, etiam si hæc nulla facta ex aliis deductione probentur: quia ipsa prima sunt. Quanto magis igitur illa superiora intelligentur, quanquam ex principiis nullo modo sint conclusa? Sed illic absolutè veritas perspicitur, sine vllò omnino errore aut fallacia: quandoquidem illa non per medium cognoscuntur. Cùm enim simplicia sint, nihil admixtum habent quod alienum sit, vel aduentitium. Qualia multa inter ea quæ ter-

Tom. III.

rena sunt, incidunt, quæ non verè perspiciuntur. Itaque qui de supremo mundo talis ne sit qualem descripsimus, adhuc dubitat, is ab illo auersus est. Qui verò inter nos animum superauerint, hi illum talem manifestè apprehendunt. Quare rursus dicamus Babylonix regem orbem illum mente contemplatum, & eorum quæ in eodem viderat, adhuc memorem, hæc retulisse, illic non esse quicquam in altero: neque amplius quale id esset exposuisse: sed inchoatam narrationem dimisisse, ad quam absoluendam exordium eiusmodi constituatur: Omnia effici per aliquam scientiam, siue partam, siue ingenitam: scientiamque partam, nature quandam imitationem habere; hoc ipso scilicet quòd sciens ad id aspirat ut aliquid reddat nature simillimum. Scientiam autem ingenitam naturalemque non esse multiplicem, sed vnicam. Quæ si talis insit intellectui agenti atque primario, per se inest, nec eam potuit ex alia priore discendo comparasse. Si quis autem querat unde hæc profecta sit intellectus agentis dignitas, eam illi à natura propriam esse dicemus: in eoque consistentes, ad aliam rationem non progrediemur. Si quis verò neget intellectus agentis scientiam naturalem esse, eo redarguetur, quòd si in illo eiusmodi scientia parta dicatur, per aliam superiorem eum didicisse, aut per essentiam propriam erit necesse: quod fieri nullo modo potest. Si quidem neque intellectus agens talem essentiam à Verbo diuino accepit, ut sua essentia ipsa sit scientia, quemadmodum ipsum Verbum: sed intellectus agentis scientia, in eodem qualitas quædam est, non eius essentia. Scientia autem vera scientis est substantia: substantiaque vera eiusdem est scientia. Atque hanc scientiam quam veram dicimus, substantia prima à se ipsa habet: nec vlla substantia tali scientia carens, vera est substantia: sed, quod est consequens, ea tantum quæ secundum partem dicitur.

CAPVT XIV.

Superiora reuocat ex Platonicis, sicut & Platonica ex Ægyptiis: qui locus pertinet ad intelligendam huius operis inscriptionem.

In iis quæ mundo supremo continentur, nihil est secundum substantiam altero nobilius, sed omnia in illo sunt secundum formam optimam: quemadmodum & formæ quæ in mente architecti effectrices sunt, inter se sunt pares, & à rebus effectis differunt, ut exempli gratia ab iis figuris quæ parietibus sunt inscriptæ. Quare illas supremi mundi formas veteres exemplaria appellauerunt: in quibus Plato inferiorum substantiam sitam esse dixit. Sapienterque Babylonii & Ægyptii mentis acumine ad illa supremi mundi abdita penetrantes, eius species scientia complexi sunt, eaque

GGG ij

quam vel ab aliis acceperunt, vel ipsi pepere-
runt, sibi que sua professione vendicant. Si
quidem cum aliquid erant explicaturi, doctri-
nam adhibebant non humanam, sed quæ in-
tellectu continebatur: Adeo vt nonnulli eos
consulentes, non satis firmiter se horum ser-
mone sententisque oratione expressis, erudi-
tos arbitrarentur. Animorum conceptus, si-
cut ipsi oculati testes sumus, in lapidibus per
figuras describebant: idemque in omnibus
scientiis & artibus faciebant. Deinde lapides
in quibus illa erant descripta, in templis col-
locabant, & quasi paginas perlegendas exhi-
bebant, talesque librorum loco, illis erant in
vsu. Hoc vero illi fecerunt vt indicarent in-
tellectum agentem materię expertem omnia
procreasse secundum cuiusque propriam es-
sentię rationem atque similitudinem. Quod
in eorumdem doctrina optimum fuit atque
pulcherrimum. Ac vtinam eo etiam indica-
rent qua via assequi potuerint formas illas ad-
mirandas atque reconditas. Eset enim illo-
rum factum laude dignius. Quoniam eorum
cognitio paucissimis viris est concessa.

CAPVT XV.

*Concluditur ex superioribus questio de rerum om-
nium procreatione à primo opifice.*

CVM vero Ægyptiorum scientia de su-
pernis rebus admiranda sit, quanto ma-
gis admirari nos oportet sapientiam principis
substantias eiusmodi in supremo orbe pro-
creantis? Neque vero inquirendum est pro-
pter quid hæc talia sint procreata. Quoniam
ea in dignitate rationes summas sunt adepta,
essentięque purę sunt, quas complures Deus
sine vilo cogitationis discursu procreauit. At
inferiorum pulchritudo absoluta non est: quia
hæc facta sunt ab agente intente in illas ratio-
nes perpetuas, iam antea expositas: quæ pr-
fectę sunt à primo opifice præter cogitationem
pulchritudinis, quæ alterius rationis est. Quis
enim non admiretur virtutem essentię in illo
ente nobilissimo & supremo, quod quidem
cætera omnia procreauit sine vlla consulta-
tione, vi suę essentię in qua inest rationum
omnium principatus? Itaque essentię eiusmo-
di nulla rerum talium exploratione indiget,
neque externa pulchritudine. Quoniam ipsa
sibi est satis. Idque nos maiorum nostrorum
sententiam secuti affirmamus. Si quidem illi
vno consensu asseruerunt mundum non à sei-
pso factum esse, neque fortuito: sed ab archi-
tecto omnium sapientissimo nobilissimoque,
& ab omni ratione rerum procreatarum ab-
stracto. Rursum tamen nobis inquirendum est
an in huius mundi constructione antea medi-
tando, omnia quæ moliebatur, in se conce-
perit: atque adeo singula procreando, primùm
terram vt in orbem mediã, secundò aquam ter-

Ara superiorem, tertio aërem supra aquã. quar-
to igne aëre quoque superiori, quinto cælestes
orbes omnia complexu suo continentes, sexto
plantas, animaliaque specie quidem à se inui-
cè differentia, sed in cõmuni animalis natura
conuenientia, in iisque externas partes & in-
ternas conformando, prout singulæ suis fun-
ctionibus sunt accommodatæ. Primùm vero si
formæ rerum quæ mundo continentur singulæ
diuinæ mentis cogitatione comprehensæ sunt
ad opera rectè instituenda, earum vna prius,
altera posterius, vt imago quædam à Deo erit
procreata. At in opifice sapientissimo substan-
tięque suæ nobilitate omnia alia superante, non
est hoc rationi consentaneum. Neque vero ma-
gis dicendum est, Deum prius in se ipso cogi-
tatione esse cõplexum res eas quas molieba-
tur, deinde has procreasse. Res enim eiusmo-
di cogitatione cõprehensæ aut extra illũ erant,
aut in ipso. Siquæ extra ipsum, prius extiterũt
quàm creatę sint. Si vero in ipso erant, ante-
gressa igitur earum cogitatione nõ indigebat.
Quoniam ipse eo modo se habentes rerũ alia-
rum principia extiterunt. Itemque Deus ipso
autor est rationis eius quæ cogitationis discursu
continetur: neque hanc alia cogitatio est
antegressa, alioqui futura esset in infinitum
progressio. Quod quidẽ falsum est. Amplius,
artifex qui prius habet conceptũ opus in quod
animum intendit, quodque agendo imitatur,
ad illud absoluendum instrumētis indiget. At
supremus opifex facturum aliquid, nullam aliã
rem procreatam imitatur: sed formam ipsam
nouã procreat sine alia imitabilem: neque ad id
pro instrumēto adhibet rem vllam procreatã.
Quia omnino nulla externa re adiuuatur, sed
omnia sua virtute perficit. Effectum itaque est,
Deũ cuius nomen exaltetur, vniuersum pro-
creasse sine vlla consultatione, aut cogitatio-
nis discursu. Atque euersę sunt rationes qui-
bus in partem contrariam aduersariorum ora-
tio niti videbatur. Procreauit autẽ Deus pri-
mo substantiam vnicam, nempe intellectum
agentem: quem exornauit lumine inter cæte-
ra quę procreata sunt, clarissimo atque excel-
lentissimo. Cuius quidẽ beneficio suaque vir-
tute & simplicitate, ipse intellectus agens ei-
dem est proximus. Atque hoc eodem inter-
medio supremus orbis procreatus est, qui in-
telligētias & animos cõtinet. Ac per eundẽ in-
nouata sunt inferiora in sensũ cadētia, illis cõ-
tēta & aliqua ex parte similia: nisi quod ea quę
supremus orbis cõtinet, pura sunt, perfecta &
omnis mixtionis expertia. Alioqui neque perpe-
tua essent, si dissolui possent: & cõiũcta essent
cũ forma prima vsque ad postremam. Materia
enim cõmuni forma primũ informatur, postea
eam recipit quæ propria elementorũ, inde que
alias suo ordine sibi inuicẽ succedētes. Quare
nemo illam subiectã potest intueri: quoniam
formis pluribus occultis & ad ipsos sensus mi-
nimè pertinentibus est induta.

ΕΚ ΤΟΥ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΚΟΥ

ΠΕΡΛΟΥ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΟΜΗΡΙΚΟΥΣ

ἤρωας Ἐπιτάφια.

FRAGMENTA HOMERICI PERLI,
EPITAPHIA CONTINENS QUORUNDAM
HERORVM HOMERICORVM.

GVILLELMO CANTERO INTERPRETE.

Penelei in Bœotia.

Ἐπὶ Γ'ιωέλεω, κειμήλου ἐν Βοιωτία.

Hunc ad Cephisi rapida abscondere
gementes*Fortem Bœoti flumina Peneleum.*

Ascalaphi & Ialmeni, Minyx.

*Ascalaphi, Troiæ domiti, cui frater adheret
Ialmenus, hoc Minyx detinet ossa solum.*

• Aiakis Oilci F. in Mycono.

*Heic Locri pelago submersi terra dynasta
Aiakis corpus seruat Oiliadae.*

Elpenoris, ad Troiam.

*Quem tulit Eubœa, princeps Elpenor Aban-
tum,**Hac vacuum posuit Troade corpus humo.*

Menesthei, Athenis.

*Ductor castrorum, Petei stirps clara Mene-
stheus,**Heic terræ corpus reddidit eximium.*

Aiakis Telamonij, ad Troiam.

*Huic ego tonsa comas magni miseranda de-
centes**Aiakis Virtus assideo tumulo,**Ingenti pulchrum pectus concussa dolore,**Cum Græcis potior me dolus extiterit.*

Tom. IV.

Tον δ' ὅτι Κηφισῷ ποταμῷ θέσθμ' ὠκὺ
ρέοντι

Παῖδες Βοιωτῶν σὺφρονα Γ'ιωέλεω.

Ἐπὶ Ἀσκαλάφου καὶ Ἰαλιμῆου.

*Ἀσκαλάφου Τροίῃ Φηιδῆου καὶ Ἰαλιμῆου ἦδε
Ὄρεα πληζίππων γῆ Μιυαὸς κατέχει.**Ἐπὶ Αἴαντος τῷ Οἰλέως, κειμήλου ἐν Μυκῆσιν τῆ
ρήσφ.**Εἰθαδέ τῷ Λακρῶν ἠγήτορα γαῖα κατέχει**Αἴαντ' Οἰλιάδω ἐν πελάγει Φηιδῆον.*

Ἐπὶ Ἐλεφλώσσης, κειμήλου ἐν Τροίῃ.

*Νήσου ἀπ' Εὐβοίας Ἐλεφλώσση δ' ἄρχον Ἀβα-
των,**Εἰθαδέ ἐν Τροίῃ μῦθε κατέχει βίου.*

Ἐπὶ Μειεσθέως, κειμήλου ἐν Ἀθῆναις.

*Ταξιάρχος λαῶν, υἱὸς Γεπιάου Μενε-
σθεῖς,**Εἰθαδέ ἐν κλητῇ πατρὶδι μῦθε ἔχει.*

Ἐπὶ Αἴαντος Τελαμονίου, κειμήλου ἐν Τροίῃ.

*Ἀδ' ἐγὼ αἰτλάμην δ' ἄρα πῶδα τὰ δὲ κα-
θήμην,**Αἴαντος τύμβω κειμήλια πλοκάμεις,**Θυμὸν ἀχέμεγάλα βεβόλη μῦθα, οὐκ' Ἀχαιῶν**Ἀδολόφρων αἰπὰ κρέασσι ἐμοῦ χέχρισται.*

GGG iiij

Επί Τύκρου, κειμήλιον ἐν Σαλαμῖνι τῆς Κύ-
 πρου.
 Ἰὼν ὠκυμῶρων Τελμῖον, Τελαμόνιον ἠδὲ
 Τύκρον ἀποφθιμένον γῆ Σαλαμῖς κατέχῃ.
 Επί Δομήδοις, κειμήλιον ἐν τῇ Ομοφύμῳ νήσῳ.
 Αἰνήτων περὶ τῶν ὅτι ῥηθῆναι Διομήδῃ
 Ἡδ' ἰεραὶ κατέχει νῆσος ὁμοφύμῳ,
 Επί Σθενέλου ἔ Εὐρυάλου, κειμήλιον ἐν Ἀργῇ.
 Ἀργεῖος Σθενέλος Καπρωῖος, ὧδε τεταπείων
 Τύμβω, καὶ τοῦτου πλησίον Εὐρυάλος.
 Επί Αγαμέμνονος, κειμήλιον ἐν Μυκλήσῳ.
 Λάσσει Ατρεΐδῳ Αγαμέμνονος ὧ ξέτε τύμ-
 βου.
 Ὁς θάνῃ ἔσθ' Αἰγιάδου δ' οὐλομένης ἀλόχῃ.
 Ἐπεσον.
 Μνήμα τῷ Ατρεΐδῳ Αγαμέμνονος, ὅν ῥα κα-
 τέχῃ
 Δία Κλυταμνήστῃ Τιωδαεὶς οὐχ ὁσίως.
 Επί Μενελάου.
 Ὀλβιος, ὧ Μενέλαε, σὺ τ' ἀθάνατος καὶ ἀγή-
 ρως,
 Ἐν Μακάρων νήσοις, γαμβρὸς Διὸς μεγάλου.
 Επί Νέστορος, κειμήλιον ἐν Πύλῳ.
 Τὸν βαθύοισιν ψυχῶν τε νόμα' τε θεῖον ἔχοντα
 Αἰδρ' ἀγαθὸν κατέχῃ, Νέστορα τὸν Πύλιον.
 Ἐπεσον.
 Νέστορα τῷ Πυλίων ἠγήτορα ἠδὲ θανόντα
 Γῆ κατέχῃ, βουλῇ φέρτατον ἡμιθέων.
 Επί Ανιλόχου, κειμήλιον ἐν Τροίῃ.
 Μνήμα ἀρετῆς ἡδ' ἔσθ' Νέστορος, Ανιλόχοιο,
 Ὁς θάνει ἐν Τροίῃ ῥυσάμενος πατέρα.
 Επί Αγαπήνορος.
 Ἀρχὸς ὅσθ' ἐκ Τεγέης Αγαπήνωρ, Ἀγαπήνου
 υἱός,
 Κεῖθι ἔσθ' ἐμοὶ Ταφίων πελοπόρων βα-
 σιλῆς.
 Επί Αμφιμάχου καὶ Διῶρου.
 Ἀρχὸς τ' Αμφιμάχος Κτεάτου παῖς ἠδὲ Διῶ-
 ρος,
 Ἐνθάδ' ἐπὶ Τροίῃ μοῖραν ἔχουσι βίου.
 Επί Θαλπίου, καὶ Πολυξείου, κειμήλιον ἐν
 Ἐλίδι.
 Οἶδε Πολυξείος καὶ Θαλπίου Ἐλίδι δὴ
 Δμηθέντες κρυερῶ δῶμ' αἶδαο ἔβαν.
 Επί Κενοταφίου Μεγέτης, ἐν Δουλιχίῳ.
 Μνήμα Μεγέτη θοῶ, μεγαθύμου Φυλέος υἱῶ,
 Δουλιχοὶ περὶ δῶμ' σῶμα δὲ πόντος ἔχει.
 Επί Οδυσσεως, κειμήλιον ἐν Τυρρηνίῳ.
 Αἰερατὸν πολὺ μῆτιν ὅτι ῥηθῆναι τῇδε θανόντα,
 Κλεινότατον δὴ τῶν, τύμβος ἐπισκίασεν.

Teucri, Salaminæ Cypri.
 Doctum letiferas Teucrum torquere sagit-
 tas,
 Quem Telamo genuit, hæc Salamina tenet.
 Diomedis, in Diomedea.
 Laudatū eūctis Diomedem hæc insula fortē,
 Qua simili fertur nomine, sacra tenet.
 Stheneli & Euryali, Argis.
 Argiuns Sthenelus Capaneius hoc monumēto
 Conditur, atque illo non procul Euryalus
 Agamemnonis, Mycenis.
 Atrida tumulum spectas Agamemnonis,
 hospes,
 Qui perit Ægisthi coniugijque dolo.
 Aliud
 Atrida bustum hoc Agamemnonis: hunc
 sine lege
 Diva Clytamnestre Tyndaris interimit.
 Menelai.
 Felix ô Menelaë, expers leti senii-
 que,
 Dialisque gener, prata per Elysia,
 Nestoris, Pyli.
 Nestora, cordata Mentisq; senem, ingenijq;
 Divini, pylium contego grande decus.
 Aliud.
 Consultis nulli cedentem Nestora regem
 Semideo pylium continet hic locus.
 Antilochi, ad Troiam.
 Nestoris antilochi virtutisq; ecce sepulchū,
 Troia servato qui genitore perit.
 Agapenoris, in Cypro.
 Ancaeo Tegea prognatum Agapenora, re-
 gem
 Peltati Taphij, post sua fata tego.
 Amphimachi & Dioris, ad
 Troiam.
 Princeps amphimachus Cteato satius atque
 Diores,
 Hoc Troia fortes oppetiēre solo.
 Thalpij & Polyxeni,
 Elide.
 Thalpius ecce simulque polyxenus Elide dia,
 Morte obitā, Ditis sic petiere domum.
 Megetis in cenotaphio, Dulichij.
 Phylida hæc acri monumenta dedere Megeti
 Dulichij: corpus nobile pontus habet.
 Vlyssis, in Tyrthenia.
 Prudentem celebremque virū post aspera fata
 Hoc gratus tumuli cespite celat honor.

Aliud.

Quem propter felix experta est Græcia bellum,
 Illius hic tumulus clarus Ulyssis erit.

Thoantis. (Oeneus

Magnanimignatū hęc Andremonis, & pater
 Cui fuerat Gorges, arida puluis habet.

Idomenci & Merionis, Cnosii.

Idomenci Cnosii monumentū cernitis: ast hunc
 Iuxta sum positus Meriones Molius.

Tlepolemi, Rhodi.

Herculis hęc prolem robustā magnanimāq;
 Tlepolemum condit fluctibus orta Rhodus.

Deipyli.

Deipyli pulchrum caput hac tellure repostū est
 Ormenij, pater huic Tlepolemus fuerat.

Nirei, ad Troiam.

Heic forma cunctis præstantem Nirea tellus
 Occuluit, Charopi filium & Aglaia,

Phidippi & Antiphi Ephyra.

Antiphum & euersa Phidippum diuite Troia,
 hic Ephyra vicus patria terra tegit.

Achillis, ad Troiam.

Quem Peleus genuit diua ex Nereide Achillem,
 Hęc seorsum in campo sacra Propontis habet.

Aliud.

Thessalus hictumulo est isto contactus Achilles:
 At luxere nouem, credite, Pierides.

Patrocli, ibidem.

Patroclum heic eadē, que Pelidem, urna recōdit,
 Robore quem domuit Mars citus Hectoro.

Podarcis, Sicyone.

Aëtoridem tellus eduxit Achina podarcem:
 Compositi Sicyon puluere a ossa tegit.

Philoctetis Minya.

Arcus Herculei custos, Pæantia proles,
 Hoc tegitur Minya post sua fata solo.

Eumeli.

Subter me recubat, lethali sorte potitus,
 Admeti Eumelus, gente pheretiades.

Podalirij & Machaonis in cenotaphio,
 Tricca.

Ecce Asclepiada, podalirius atque Machaon,
 Olim homines, at nūc numina sancta Deūm.

Eurypyli Orchomeni.

Orchomeni patria prognatum Eumone cla-
 rum

Eurypylum tellus hęc lacrymosa tegit.

Polypætis & Leontei.

Ductores Lapithum, polypætes, atq. Leōteus,
 Medorum in terra lucem obire suam.

Επερον.

Οὕτως Οδυσῆος κείνου τάφος, ὃν εἶσ' ἄλλα
 Εμῶες πολέμῳ Τρωϊκῷ θύτυχεσθ'.

Επι Θόαςτος.

Υἱὸν Ἰσθμίου Αἰδραμόμος ἠδὲ θυγατρὸς
 Γόργης τῆς Οἰέως ἠδὲ κῆρις κατέχει. [αὐτῶν,
 Ἐπιδοιδέως, & Μυριόνης, κειμένων ἐν Κνω-

Κνωσίου Ἰδοιδῆος ὁμοῦ τάφον. αὐτὸν ἔγωγε
 Πλησίον ἴδρι μὲν Μυριόνης, ὁ Μόλου.

Επι Τληπόλεμου, κειμένου ἐν Ρόδῳ.

Αδ' Ἡρακλείδῳ ρηξίωσθ' ἠμολέοντα
 Τληπόλεμον κατέχει κυματῶσα Ρόδος.

Επι Δηίπυλου.

Δηίπυλου κόρης θειδέος Οριμίου
 Μνήμα τόδ' ἐκλειόν. γείνατο Τληπόλεμος.

Επι Νιρέως, κειμένου ἐν Τεσίᾳ.

Εἴθα δὲ τὸν κάλλιπον ἐπιπλοίων ἔχε γαῖα,
 Νιρέα, τὸν Χαρόπου παῖδα & Ἀγλαίης.

Επι Φειδίππου, καὶ Αἰΐφου.

Φειδίππον Τεσίῳ ἔσθ' ἠδ' Αἰΐφον ἦρω
 Γαῖα πατεῖς κώμη ἠδ' Εφύρα κατέχει.

Επι Ἀχιλλέως, κειμένου ἐν Τεσίῃ.

Παῖδα θεῶς Θεπέδος, Πηληϊάδῳ Ἀχιλλῆα,
 Ἡδ' ἴσα Πρωποῖτις ἀμφὶς ἔχει πεδίον.

Επερον.

Θεσπάρους εἶσ' ἄν' Ἀχιλλῆος ἐν τῷδε τεθαππῆ
 Τύμβῳ· ἐδρῶνισθ' ἠδ' ἐνὶ εἰσὶ Πιερίδης.

Επι Πατρύκλῳ, κειμένου μὲν Ἀχιλλέως.

Πατρύκλῳ τάφος εἶσ' ὁμοῦ δ' Ἀχιλλῆος τεθαππῆ
 Οὐκ ἔμεν ἄκως Ἀρης ἔκτορος ἐν παλαμῆσι.

Επι Ποδοάρκῳ, κειμένου ἐν Σικυῶνι.

Γῆν δὲ Ἀχαιῶν εἶσ' ἄν' Ἐδρῶν Ποδοάρκῳ Ἀκτῶρος υἱόν
 Οἶσα δ' αὖ Σικυῶν γῆ κατέχει φθιμένου.

Επι Φιλοκτήτῳ.

Τόξων Ἡρακλέους παμίῳ Προϊάντιον υἱόν
 Ἡδὲ Φιλοκτήτῳ γῆ Μινυῶς κατέχει.

Επι Εὐμήλῳ.

Υἱὸς ὅδ' Ἀδμήτιο Φερητιάδης Εὐμήλος,
 Νέρθ' ἔσθ' ἐμὸν κείτω μισθὸν ἔχω θανάτῳ.

Επι Κενοταφίῳ Παδαλείῳ & Μαχάωνος, ἐν Τεϊκῇ.

Οἶδ' Ἀσκληπιάδῳ Παδαλείῳ ἠδὲ Μαχάωνος
 Πράσθ' ἐν κῆρσι, νῦν δὲ θεῶν μέγχοι.

Επι Εὐρύπυλου, κειμένου ἐν Ορχομενῷ.

Πάτρῃ ἐν Ορχομενῷ Εὐαίμονος ἀγλαῶν
 υἱόν

Εὐρύπυλον κρύπτει δακρυόεσσα κῆρις.

Επι Πολυπόιτου καὶ Λεοντέως.

Ἀρχοντες Λαπιθῶν Πολυπόιτης ἠδὲ Λεοντέος
 Ἐν γαῖῃ Μυθῶν τέρμ' ἀφίκοντο βίου.

Επί Γοιωέως.

Σῆμα τὸ μὲν Γοιωῆτες ὄρασι· ψυχὴ δὲ θανόντος
Αἶρ' ἐς ὑψέτι ἐβη· σῶμα δὲ πόντος ἔχει.

Επί κροτάφου Προθοίου.

Σάμα μὲν ἐν πόντῳ Προθοίου, Τειθρηδίου
ἦν δ.

Κεῖται· αἰοικτίστον δ' οὐνομα τύμβος ἔχει.

Επί Ταλθύβιου κειμήριον ἐν Μυκλήνῃ.

Ταλθύβιον θεράποντα θεῶν κήρυκα καὶ αἰ-
δραῖν

Ωδε Μυκλιῶν δῆμος ἔταψεν ἅπας.

Επί Αὐτομέδοντος, κειμήριον ἐν Τροίῃ.

Αὐτομέδοντ', Ἀχιλλῆϊ εὖν καὶ πισὸν ἔταστον,

Ἡδὲ κατὰ σκίασε Τρωῶσ' ἀστυρῶντα φῶ.

Επί Εκτορος, κειμήριον ἐν Θήβαις.

Εκπειπὸν δὲ μέγαν Βοιωτοὶ αἰδρες ἔτευξαν

Τύμβον ὑπὸ γαίης σῆμ' ὀπιγρομήριον.

Επί Πυραχίμου, κειμήριον ἐν Τροίῃ.

Ελθὼν δ' ἄμυδωνος ἀπ' Ἀξίου ὠδε Πυραχί-
μης

Ωκύμορος πρύτων νόσφι φίλων ἔθανεν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΙΣ ΑΛΛΟΥΣ.

Επί Λαομέδοντος.

Εἰθάδε Περγαμίδην κεῖται ἔσθ' ἰσθμῷ Λαομέδοντα
Ἰππῶν ὠκυπόδων εἶνεκ' ἀποφθιμένων.

Επί Αἰήτου, κειμήριον ἐν Κολχίδι.

Αἰήτην Κόλχοισι πολυχρῦσοισι ἀάκτα

Εἰθάδε πύργῳ μάτερ' ἄρ' ἔταψεν κτερίσσι.

Επί Ζήθου, κειμήριον ἐν Θήβαις.

Επταπύλων Θηβῶν βασιλῆς ὄδ' ἔταψεν ὑπὸ-
ἔσθ' ἰσθμῷ

Ζήθος, ὃν Ἀντιόπη γείνατο παῖδ' ἀγαθόν.

Επί Ορφέως, κειμήριον ἐν Κικονίᾳ.

Θρήικα χρυσοπύργῳ Οἰάγρου παῖδα θανόντα

Ορφέα ἐν χωρῷ τῷδε θεσθμῷ Κίκονες.

Επί Πυλάδου, κειμήριον ἐν Φωκίδι.

Υἱὸς ὄδ' Ἰσθμίου Πυλάδης ἐν Φωκίδι γαίῃ

Κεῖται, ἐπεὶ πρῶτος μῆρ' ἔπλησε βίου.

Gunei in cenotaphio in Pherrhœbia.

Hoc habuit Guneus monumentum. namque
anima udum

Aëra conscendit: sed mare corpus habet.

Prothoi in cenotaphio in Magnesia.

Corpus habet pontus Prothoi, Tenshredinenati:
Iste viri tumulus nomen inane gerit.

Talhybij, Mycenis.

Talhybium, famulum et præconem homi-
numque deumque

Hoc ciues cuncti composuere loco.

Automedontis, ad Troiam.

Pelide fidum atq; probum sociū, Automedontem,

Hæc Troiana sua terra recepit humo.

Hectoris, Thebis.

Heroum tibi Bæoti terram super, Hector,

Hoc struxere viri, lucida signa suis.

Pyrachmis, ad Troiam.

Axi pyrachmes latice atque Amydone reli-
cta,

Hæc procul à notis dissitus oppetijt.

ALIORVM QVORVNDAM

ΕΠΙΤΑΦΙΑ ΕΙΥΣΔΕΜ.

Laomedontis Ilij.

pergameum tellus hæc celat Laomedontem,
Veloces ob equos pluribus implicitum.

Ætæ, in Colchide.

Æten Colchorum moderatorem auriferorum,

Omninora hoc sepelit cespite parca deum.

Zethi, Thebis.

Septifidas Thebas qui rexerat, hoc monimen-
to

Zethus non mala stirps clauditur Antiopa.

Orphei in Ciconia.

Oeagri natum hoc Cicones texere sepulcro

Orphea, quem decuit splēdida Thraca lyra.

Pyladis, in Phocide.

Hic soboles Strophij, pylades, sub phocide terra,

Tempora post vitæ cuncta peracta iacet.

EX ARISTOTELIS

EX ARISTOTELIS LIBRO DE NOBILITATE.

DE nobilitate autem planè dubito, quòsnam oporteat appellare nobiles. Nec immeritò dubitare me dixi. Nam & apud vulgus & apud sapientes quædam in dubium vocantur, & quædam non apertè, quam facultatem habeant, declarantur. Videlicet an pretiosa, & studio digna sunt: vel, vt Lycophron sophista scripsit, aliquid omnino nouum. Idem vbi cum aliis bonis nobilitatem confert, formam ipsius obscuram esse dicit: in verbis autem magnificentiam eius haberi: tanquam nobilitatis laus, propter quam appetitur, gloriosa quidem sit, reuera autem ignobiles nihil à nobilibus differant.

Dubitarur autem, quemadmodum de ipsius boni essentia, ita & quòsnam oporteat appellari nobiles. Aliqui enim nobiles putant esse, qui ex bonis parentibus nati sint, vt etiam Soerates. Nam propter Aristidis virtutem, etiam filiam eius generosam esse dicunt. Simonidem verò interrogatum, nobiles qui essent, respondisse aiunt, illos qui maioribus longo tempore locupletibus nati fuissent: quod dictum quidam non rectè reprehendunt. Theognis verò dixit, homines laudare quidem nobilitatem, affinitatem autem potius inire cum ditioribus. An obsecro non præstat ille, qui diues ipse fuerit, quàm qui proauum, aut alium inter maiores suos diuitem habuerit, at ipse pauper sit? Sed cur non dixit, quòd oportet affines fieri diuitem potius, quàm nobilium? Nobiles enim sunt prisce homines, nostri verò temporis meliores. At qui similiter ita, secum aliquis reputauerit, non esse nobiles ex maioribus olim diuitibus natos, sed ex bonis iam longo tempore. Virtus enim recens antiquiori melior esse videtur, & vnumquemque plus à patre suo quàm auo accepisse. Præstat autem, si quis ipse virtutis amator sit, quàm si talem auum, aut alium ex maioribus habuerit. Rectè loqui me dixit. Nónne igitur, inquam, quando quidem in istorum neutro nobilitatem deprehendimus, alia ratione eam inquiremus? Quàmnam ista? Quoniam nobilitas Græcè *δὴμιον* vocatur, considerandum quòd *δὴ* dictio aliquid laude studioque dignum significet, vt *δὴσπασταν*, *δὴόφθαλμον*. Bonum enim aut pulchrum aliquid his verbis indicatur. Maximè verò. Videlicet *δὴσπασταν* est, quod faciei: *δὴόφθαλμον*, quod oculi virtutem habet. Sic est. Porro genus aliud laudabile est, aliud vile, studioque indignum. Ita profectò. Lu-
de autem studiove dignam rem quamli-

Tom. IV.

ΟΑΩΣ δὲ πρὸς δὴμιον ἐγὼ ἀπορώ, τίνας χρὴ καλεῖν τοὺς δὴμῖον. εἰκότως γὰρ ἐφίω τὸ δὴσπασταν. ἔ γὰρ τὸ δὴσπασταν πολλὰ ἔστι καὶ τὸ σοφῶν, τὰ μὲν ἀμφισβητήσια τὰ δὲ λέγεσθαι ἀφῶς δὴμῖον τὰ πρὸς τῆς διωμέως. λέγω δὲ τὸ πότερον τῆν πῆμῶν ἔστι καὶ ἀσπυδαίων, ἢ κατὰ τὸν Λυκίφρον ὁ σοφιστὴς ἐγράψα, καὶ οἱ τὴν πᾶμπῶν. ἐκείνος γὰρ ἀπὸ τῶν ἀβάλλων ἐτέροις ἀγαθοῖς αὐτῶν, δὴμῖον μὲν οἶν ἢς ἀφῶς τὸ κάλλος, ἐν λόγῳ δὲ ὁ σεμνόν, ὡς πρὸς δόξαν οὐσῶν τῶν ἀρεσῶν αὐτῆς. καὶ δὲ ἀλήθειαν, οὐδὲν ἀφῶς ἀγαθῶν τῆν δὴμῖον.

Ἀμφισβητήσια δὲ κατὰ τὸν ἔπει τὸ πηλίκον ἀγαθόν ἐστιν, οὕτω ἔστι τίνας δεῖ καλεῖν δὴμῖον. οἱ μὲν γὰρ τοὺς δὴ ἀγαθῶν γενέων, δὴμῖον εἶναι νομίζουσι, κατὰ τὸν Σωκράτην. ἀλλὰ γὰρ τὸν Ἀριστείδου ἀρετῶν, καὶ τὸν θυγατέρα αὐτῆς θυγατέρας εἶναι. Σιμωνίδῳ δὲ φασὶν ἀποκρίνασθαι διερωτῶντων τίνας δὴμῖον, τοὺς ἐκ πάλας πλοσίων φαίει. καὶ οἱ καὶ τὸν τὸν λόγον οὐκ ὀρθῶς ἐπιτίμησι. Θεογνῖς δὲ ὁ ποιητῆς ὁ ποιήσας,

Ὡς τῶν μὲν δὴμῖον ἀνοῦσι βροτοὶ,

Μᾶλλον δὲ κηδύουσι τοῖσι πλοσίοις.

ἢ πρὸς Διὸς ἔχῃ ἀρετῶτερος ὁ πλουτῆν αὐτός, ἢ οὐ ὁ πρὸς παππος, ἢ τῆν πρὸς γόνων τῆς πλοσίου τῶν, αὐτὸς δὲ πένης; πᾶς γὰρ οὐκ εἶπε, ἔ δὲ οἶτ' ἀκηδύειν τοῖσι πλοσίοις μᾶλλον, ἢ τοῖσι δὴμῖον; δὴμῖον γὰρ οἱ παλαίοι. κρείττους ὅσοι νῦν. οὐκοῦν ὁμοίως καὶ τῆς ὑπολαμβάνει, ὅτι τοὺς δὴμῖον εἶναι τοὺς ἐκ πάλας πλοσίων, ἢ ἀλλὰ τοὺς δὴ ἀγαθῶν πάλας. κρείττων γὰρ ἀπὸ δόξαιεν ἀρετῆς ἀρετῆς, πρὸς φαίει καὶ μετέχειν μᾶλλον ἕκαστον πάλας, ἢ πρὸς παππου. ἀρετῶτερον δὲ αὐτῆς εἶναι ἀσπυδαίων, ἀλλ' ὅτι πρὸς παππον, ἢ τίνα τῆν ἀλλων πρὸς γόνων. ὀρθῶν ἔφη λέγειν. ἀρ' οἶν οὐκ ἐπεὶ ὁ μηδετέρῳ τούτων ὀφθαλμῶν τὸ δὴμῖον, σκεπτόν ἄλλων ἔσπον; τίνα τῶν εἶοτε; σκεπτόν δὲ ἔφη τὸ δὴ σημαίνει ἢ δὴ πού τῆν ἐπαίει τῆν, καὶ ἀσπυδαίων, οἷον τὸ δὴ πρὸς σπον, καὶ ὁ δὴ ὀφθαλμῶν, ἀγαθόν γὰρ τὴν ἢ καλόν. σημαίνει καὶ τῶν τὸν λόγον. πᾶν γὰρ εἶπεν. οὐκοῦν δὴ πρὸς σπον μὲν ἔστι, τὸ ἔχον ἀρετῶν πρὸς σπον. δὴ ὀφθαλμῶν δὲ, τὸ ὀφθαλμῶν ἀρετῶν. οὕτως, εἶπεν. ἀλλὰ μὲν, ἔστι γένος τὸ μὲν ἀσπυ-

HHH

δαμόν, τὸ δὲ Φαῦλον, ἀλλ' οὐ σπουδαῖον δὲ γὰρ
 Φαῦλον ἔχασον καὶ πλεὺν αὐτὸν ἀρετῶν εἶ). ὡς-
 τε καὶ γένος σπουδαῖον ὡσαύτως. οὕτως, εἴτε.
 δῆλον ἄρ' ἐφίω, ὅτι ὅστις ἢ δι' ἡμέρας, ἀρετῆ
 γένος.

Φανερόν τινίω, ἐφίω ἐγὼ, καὶ ὧν παλαι
 διηπορήσατο, δὲ τί ποτε οἱ ἐκ παλαιω-
 σίων, ἢ οἱ ἐκ παλαιω σπουδαῖων δι' ἡμέρας ἐπι-
 δοκούσι εἶ) μᾶλλον τῆν σιωπῆς παλαιά
 κερτιμῶν. αὐτὸς γὰρ ἐγγύτερος σπουδαῖος
 ὧν, ἢ παπποῦ σπουδαῖου τετυχηκώς. ὡς τ'
 εἴη αὐτὸν δι' ἡμέρας, ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ. καὶ ἕνεκεν εἰρήκα-
 σιν οὕτως ἐκ τῆς διελέχθαι πρὸς ποιούμενοι
 τὸν συλλογισμόν τῆς δι' ἡμέρας, ὡς τὸ φησὶ καὶ
 Εὐριπίδης, οὐχὶ τῆν ἐκ παλαιω σπουδαῖων, δι-
 ἡμέρας φαῦλος εἶ). ἀλλ' εἰς τῆς αὐτῆς ἀγαθὸς
 αἰπλῶς. τὸ δὲ οὐκ ἐστίν. ἀλλ' ὀρθῶς ζητῶσιν οἱ
 πλεὺν ἀρετῆς ἀρετῶν πρὸς ἡμέρας. τὰ δὲ
 αἰτία εἰπομένην. ἑτέστιν, ὅτι ἢ μὴ δι' ἡμέρας ὅστις,
 ἀρετῆ γένος. ἢ δὲ ἀρετῆ, σπουδαῖον. σπου-
 δαῖον δὲ ὅτι γένος, ἐν ᾧ πολλοὶ σπουδαῖοι πε-
 φύκασι ἐγγίνεσθαι. συμβαίνει δὲ ὁ τοιοῦ-
 τον, ὅταν ἐγγίνεσθαι ἀρετῆ σπουδαῖα ἐν τῶν
 γένει. ἢ γὰρ αὐτὴν τῆς αἰτίας ἔχει πλεὺν δυνάμει,
 πολλὰ πρὸς ἀσθενάζειν οἷα τὸ αὐτῆ. τὸ γὰρ
 ὅστις ἀρετῆς ἐργῶν ποιῆσαι αὐτῆ, ἐπεὶ πολλ-
 λά. ὅταν οὖν ἐγγίνεσθαι τοιοῦτος εἰς ἕως ἐν τῶν
 γένει, ἔστω σπουδαῖος, ὡς τ' ἔχει τὸ ἀπ'
 οὐκ εἰναι ἀγαθὸν πολλὰς ἡμέρας, τῶν σπουδαῖον
 αἰτία εἶ) τὸ γένος. πολλοὶ γὰρ ἐσθίω σπου-
 δαῖοι ἀνδρες, ἀπ' τῆς αἰτίας πρὸς ἡμέρας, ἢ τὸ γένος,
 αὐτῆ ἵππων, ἵπποι. ὁμοίως δὲ ἔσθι τῆν ἀλ-
 λω ζώων. ὡς τ' ὁ λόγος, οὐχ οἱ πλοῦστοι, ἀδ'
 οἱ ἀγαθοί. ἀλλ' οἱ ἐκ παλαιω πλοῦσιων, ἢ ἐκ πα-
 λαίω ἀγαθῶν, δι' ἡμέρας εἶεν ἀπ'. ζητεῖ γὰρ ὁ λόγος
 παλαιῶν. ἀρετῆ γὰρ αἰτίας πρὸς ἡμέρας. οὐ μὲν,
 ἀλλ' οὐδὲ οἱ ἐκ πρὸς ἡμέρας ἀγαθῶν, δι' ἡμέρας
 πρὸς ἡμέρας, ἀλλ' ὅσοι τυχερῶσι ἀρετῆ τῆν
 πρὸς ἡμέρας ὄντες. ὅταν μὴ οὖν αὐτὸς ἀγαθὸς,
 μὴ ἔχει δὲ τῆς αἰτίας δυνάμει τῆς φύσεως, ὡς
 ἢ κτείν πολλοὶ ὁμοίως, ὡς ἔχει ἀρετῆ
 τῆς αἰτίας δυνάμει ἐν τοῖσι. ἀρετῆ τῆν γένος,
 καὶ δι' ἡμέρας οἱ ἀπὸ τοῦτοῦ τῆν γένος ὄντες, ὡς
 εἰσὶ ὁ πατὴρ δι' ἡμέρας ἢ, ἀλλ' εἰσὶ ὁ ἀρετῆ
 τῆν γένος. οὐ γὰρ δὲ αὐτὸν ὁ πατὴρ ἐγγίνε-
 σαι ἀγαθόν, ἀλλ' ὅτι ἐκ τοιοῦτοῦ γένος ἐστίν.

libet virtutis suæ meritò vocamus. Itaque
 genus etiam laudabile similiter nominan-
 dum est. Nominandum. Constat igitur,
 inquam, eugeniam siue nobilitatem, gene-
 ris virtutem esse.

Nunc igitur de illis constat, quæ pridem
 in dubium vocauimus, quam ob causam
 ex maioribus olim aut diuitibus aut bonis
 nati, nobiliores videantur esse illis qui bo-
 na propinquiora possident. Propinquius
 autem bona possidet, qui ipse bonus fue-
 rit, quàm qui auum habuerit virtutis stu-
 diosum. Itaque nobilis fuerit, quicum-
 que bonus est. Sic enim aliqui syllogis-
 mo colligunt, redarguere volentes il-
 los qui aliter sentiunt. Euripides etiam
 nobilem esse ait, non qui maioribus longo
 iam tempore bonis natus sit, sed qui vir bo-
 nus ipse fuerit simpliciter. Verùm non
 ita se res habet, sed rectè quaestionem præ-
 dictam mouent, qui virtutem antiquam
 præponunt. Causas iam diximus: quo-
 niam videlicet nobilitas, virtus est gene-
 ris. Virtus autem res laudabilis studio-
 que digna est. Item genus, in quo multi
 studiosi bonique fuerint, laudem studiū-
 que meretur. Fit autem tale genus, cum
 principium eius laudabile fuerit. Princi-
 pium enim hanc facultatem habet vt mul-
 ta efficiat quale ipsum est. Hoc opus, hæc
 vis est principij, vt plurima sibi reddat si-
 milia. Cum igitur vnus talis in aliquo ge-
 nere fuerit, adeoque bonus, vt virtus ab
 ipso in multas ætates transfundatur, hoc
 certè genus omni laude studioque dignif-
 simum erit. Sic enim permulti fient stu-
 diosi homines, si genus humanum sit: nam
 in equis etiam, & canibus, aliisque anima-
 libus eadem ratio est. Proinde meritò non
 diuites, neque boni, sed qui à priscis diui-
 tibus aut antiquis bonis descenderint, no-
 biles iudicandi sunt, si veritatem inquiras.
 omnium enim principium longa retro ori-
 gine deducitur. At neque simpliciter no-
 biles sunt, qui à bonis maioribus nati fue-
 rint: sed illi tantum qui progenitores seu
 generandi autores esse possunt. Si qui igitur
 ipse bonus est, non pollet autem hac
 naturæ facultate, vt multos sibi similes ge-
 neret, principij rationem ad posteritatem
 non habet. Principium itaque generis ta-
 le sit, & nobiles inde oriundi. Non suffi-
 cit autem patrem esse virum excellentem,
 sed antiquum generis autorem talem faif-
 se oportet. Neque enim pater per se bo-
 num genuit, sed quia ex tali genere erat.

EX EUDÉMO, ARISTOTELIS
DIALOGO.

PLVTARCHVS IN CONSOLA-
tione ad Apollonium.

Interprete Guillelmo Xylandro.

HOC ipsum Aristoteles ait, Silenum, cum captiuus ad Midam adduceretur, pronunciaſſe: cuius hæc ſunt, (præſtat enim opinor ipſa apponere,) Eudemo, ſiue libro de animo, verba. Itaque, inquit, præſtantiffime omnium & beatiffime, cum foelices cęſemus eſſe & beatos qui vita hæc defuncti ſunt, tum nefas putamus quicquã de iis falſò aut contumelioſè dicere: quippe qui melioris iam præſtantioris que naturæ facti ſint compotes. Atque hæc noſtra ſententia ita vetuſta eſt, vt eius & initium & autor prorfus ignoretur, ſed ab infinita vſque æternitate continenter ea ſic eſt propagata. Ad hæc, vides in ore hominibus eſſe omnibus iam inde à multis annis tritum illud: Quódnam? inquit ille. Quòd (ait) omnium optimum eſt non naſci: præſtat autem mori quàm viuere: cuius que rei multis ſunt diuinitus perhibita teſtimonia. Atque huc pertinet quod narratur. Silenum à Mida iſto captum, & à venatione ei ſcitanti, Quidnam optimum homini, maximè que expetendum eſſet, principiò reſpondere noluiſſe, vocém que compreſſiſſe. tandem cum vrgendi vt aliquid diceret, finem nullum Midas faceret, in hæc inuitum erupiſſe verba: Ærumnoſi genii, & difficilis fortunæ ſemen in dies durans, quorſum me cogitis ea vobis dicere, quæ vobis neſcire erat melius? maximè enim vacantes dolore viuunt, qui ſua ignorant mala. Hominibus autem omnino optimum eſt non naſci, neque participem fieri præſtantioris naturæ. optimum enim omnibus vtriuſque ſexus hominibus hoc eſt. proximum huic, & inter ea quæ conſequi homo poſſit, primum eſt, quàm celerrimè mori.

ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΔΗΜΟΥ,

Πλούταρχος ἐν τῷ πρὸς Ἀπολλώνιον
παραμυθητικῷ.

ΤΟΥΤΟ δὲ φησὶν Ἀριστοτέλης καὶ τὸν Σειλιῶν συλληφθέντα τῷ Μίδα ἀποφύλασθαι. βέλιον δ' αὐταὶ τῷ φιλοσόφου λέξεις παραθέσθαι. φησὶ δ' ἐν τῷ Εὐδήμῳ ὅτι γραφομένη ἡ Περὶ ψυχῆς αὐτῆ.

Διότι ὡς κεραιεὶ περὶ τῶν καὶ μακαριότησιν, καὶ πρὸς τῷ μακαρίοις καὶ διδάσκαλοις εἶς τῶν τετελευτηκότων νομίζειν, ἔθ' ψεύσασθαι ἢ κατ' αὐτῶν, καὶ ὁ βλασφημεῖν, οὐχ ὅσον, ὡς κατὰ βελτιόνων, ἢ γυμνασία, καὶ κρείττωνων ἢ δὴ γενομένων. καὶ αὐτῶν οὕτως ἀρχαῖα καὶ παλαιὰ ἀφ' ἑαυτῶν νενομοσμένα περὶ ἡμῖν, ὥστε ὁ παράπρ' ἑδὲ οἶδεν ὅσδε τῷ χρόνῳ πλεὺς ἀρχαῖν, οὐτε τὸν γέντα πρῶτον, ἀλλὰ τὸν ἀπειρον αἰῶνα τυγχάνοιεν ἀφ' ἑαυτῶν οὕτω νενομοσμένα. πρὸς δὲ δὴ πύρις, ἀφ' ἑαυτῶν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ὅσδε, ὡς ἐκ πολλῶν ἐτῶν ἐκ παλαιού χρόνου περιφέρεται ἀρυλλούμενον. Τί τῷτ', ἔφη; καὶ κείνος ὑπολαβὼν, Ὡς ἄρα μὴ γίνεσθαι μὴν, ἔφην, ἀριστον περὶ τῶν δὲ τι θηδύαι τῷ ζῆν ὅστι κρείττον. καὶ πολλοῖς οὕτω πρὸς τῷ δαίμονι μεμψύρησθαι. τῷτ' μὴ ἐκείνο ὅτι Μίδα λέγουσι δὴ που μὲν πλεὺς ἀρχαῖν ὡς ἔλαβε τὸν Σειλιῶν, διερωτῶν καὶ πικροθυμῶν τί ποτὲ ὅστι τὸ βέλιον τοῖς ἀνθρώποις, καὶ τί ὁ περὶ τῶν αἰρετώτατον, τὸ μὴ πρῶτον ὅσδε ἐν ἐτέλει εἰπεῖν, ἀλλὰ σιωπᾶν ἀρρήτως. ὅτι δὲ ποτὲ μόλις πᾶσθαι μηχανῶν μηχανώμενος προσηγάγετο φθόνος ἀφ' ἑαυτῶν πρὸς αὐτὸν, οὕτως ἀναγκαζόμενος, εἰπεῖν, Δαίμονος ὅτι πόνου καὶ τύχης χαλεπῆς ἐφήμερον σπέρμα, τί με βιάζεσθε λέγειν ἢ ὑμῖν ἀρῆιον μὴ γίνεσθαι; μετ' ἀγνοίας γὰρ τῶν οικίων κακῶν, ἀλυπότατος ὁ βίος. ἀνθρώποις δὲ πᾶσθαι ὅσδε ἡμέσθαι τὸ περὶ τῶν αἰρετων, ὅσδε μεταχεῖν τῆς τῷ βελτίου φύ-

σεως. ἀριστον γὰρ πᾶσι καὶ πάσας τὸ μὴ γινέσθαι. τὸ μὴ τρι μετὰ τῷτ', καὶ τὸ πρῶτον τῷ ἄλλων αἰετον, δούτερον δὲ, τὸ γνομήοις ἀποθανεῖν ὡς τάχιστα.

ΕΚ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Φαίδωνα ὑπομνημάτων.

ΟΤΙ ὁ Ἀριστοτέλης, ἐν τῷ Εὐδήμῳ οὕτως ὅτι χειρεῖ. Τῇ ἀρμονίᾳ συναίτιον ἔστιν ἡ διάρμωσις· τῇ δὲ ψυχῇ ὁσδὲν συναίτιον οὐσία γάρ· ἔτ' συμπέραςμα δὴ λον. Ἐπὶ, εἰ ἡ διάρμωσις τῶν στοιχείων τῆ ζώου νόσος, ἡ ἀρμονία εἶη ὑγίαι, ἀλλ' οὐχὶ ψυχῇ. Εἴθ' ἔξῃς. Τὸ πείποντα ὑπὸν τῶν ἐν Εὐδήμῳ· τίπαρτον ὅ, εἰ μὴ ἀρμονία ἀφθονία, ἡ θυμὸς, ἡ ὄπιθυμία, ἡ δόξα, ἡ ἀγνοία, ἡ νοῦς, ἀπλοῦ πὶ ἐκάστη ἐκάστου ἐνέργεια. καὶ ὡς αὐτὸ εἶπεν ἐκάστη ἀρμονία, ὅσα αὐτὸ ἔχει ὡς ἀφορέων ῥαδίως, ὅσα δὲ ἅμα ἡ ὅλη ψυχῇ.

CICERO DE DIVINATIONE I.

Quid singulari vir ingenio Aristoteles & pene divino? ipse ne errat, an alios vult errare? cum scribit, Eudemum Cyprium, familiarem suum, iter in Macedoniam facientem, Pheras venisse: quae erat urbs in Thessalia tum admodum nobilis, ab Alexandro autem tyranno, è crudeli dominatu premebatur. In eo igitur oppido ita graviter agrum Eudemum fuisse, ut omnes medici diffiderent: ei visum esse in quiete egregia facie iuuenem dicere fore ut breui conualesceret, paucisque diebus interiturum Alexandrum tyrannum, ipsum autem Eudemum quinquennio post domum esse rediturum. Atque ita quidem prima statim scribit Aristoteles consecuta, et conualuisse Eudemum, et ab uxoris fratribus interfectum tyrannum: quinto autem anno exeunte, cum esset spes ex illo somnio in Cyprium illum ex Sicilia esse rediturum, praeliantem eum ad Syracusas occidisse: ex quo ita illud somnium esse interpretatum, ut cum animus Eudemi ex corpore excesserit, tum domum reuertisse videatur.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

πρὸς Εὐδήμῳ Ἐλεγείων.

* * * * *

Ἐλθὼν δ' εἰς κληῖον Κεχροπίης δάπεδον,
 Εὐσεβέως σεμνῆς Φιλίης ἰδρύσαστο βωμόν,
 Ἄνδρὸς, ὃν οὐδ' ἀγνεῖν τῖσι κακοῖσι θέμις.
 Ὅς μόνος ἢ πρῶτος θνητῶν κατέδειξεν ἐναργῶς
 Οἰκείῳ τε βίῳ καὶ μεθόδοισι λόγων,
 Ὡς ἀγαθὸς τε καὶ βίδαίμων ἄμα γ' ἀπὸ
 Οὐκ ἔστι λαβεῖν οὐθένι ταῦτα ποτέ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΩΣ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ.

Διογῆνης ὁ Λαέρτιος ἐν τῷ τῷ Ἀριστοτέλους βιβλίῳ καταλόγῳ.

Πολιτεῖα πολέων δυοῖν δεούσων ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν. καὶ ἰδία δημοκρατικῇ, ὀλιγαρχικῇ, ἀριστοκρατικῇ, καὶ τυραννικῇ.

ΑΜΜΩΝΙΟΣ ΕΝ ΤΩ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΩΣ ΒΙΒΛΙΩ.

Ἀριελεὶ ἔστω ὡς αὐτῷ [Ἀλεξάνδρῳ] μέγρι ἔστω Βραχυμόρων, ἐν τῷ ἔστω ἑξήκοντα καὶ πενήκοντα πέντε πολιτείας.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΕΝ ΤΩ ΤΕΛΕΙ Τῷ ΝΙΚΟΜΑΧΕΙΩΝ.

Γράβον μὲν οὕτω εἶπὶ καὶ μέγρι εἰρηστικῶν καὶ ὑπὸ τῷ πρῶτῳ μετέστων, πειρατῶν μὲν ἐπέλθειν. εἶτα ἐκ τῶν στυγημένων Πολιτεῶν θεωρησῶν πᾶσι ποῖα ἔφθειρει τὰς πόλεις.

ΣΤΡΑΒΩΝ, ΖΩΓΕΥΧΡΑΦΟΥ ΜΕΤΕΩΝ.

Ὁὐ δὲ πλάθοντες, ἔμετ' ἐκείνων ἔχωρῆς, καὶ ἐκ παλαιῶν, ἔα Ἀριστοτέλους Πολιτεῖαν δηλοῦσιν. ἐν μὲν γὰρ τῇ Ἀκαδημαίῳ φησὶ, τὸ μὲν ἔχειν αὐτῆς Κούρητας, τὸ δὲ πρῶτον σπαρτίον Λέλεγας, εἶτα Τηλεβόας. ἐν δὲ τῇ τῷ Αἰτωλῶν, τοῖς νῦν Λοκροῖς, Λέλεγας καλεῖ. κατὰ μὲν δὲ καὶ πρὸ Βοιωτίας αὐτοῖς φησὶν. ὁμοίως δὲ ἐν τῇ Ὀπωπιῶν καὶ Μαγνέων ἐν δὲ τῇ Ἀθικῶν καὶ αὐτῶν ἴδιον ἴνα Λέλεγα ὀνομάζει, τούτου δὲ θυγατρίδιον Τηλεβόας. τῆ δὲ παῖδας δύο καὶ εἴκοσι Τηλεβόας· ὧν ἴνα οἰκῆσαι πρὸ Ἀθικῶν.

M. Tullius Cicero, De finibus lib. V.

Omniū ferè civitatum, non Gracie

solum, sed etiam Barbariae, ab Aristotele mores, instituta, disciplinas: à Theophrasto etiam leges cognovimus.

VARRO de lingua Latina
lib. IV.

Hoc factitatum Aristoteles scribit in libro qui inscribitur Νόμιμα βαρβαρικὰ.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ.
ΑΘΗΝΑΙΩΝ πολιτεία.

Αρποκρατίων ἐν τῷ Στρατιά. Τίς τῶν ἐν τοῖς ἐπώνυμοις γρατεία, δεδήλωκεν Αριστοτέλης ἐν Αθηναίων πολιτεία, λέγων· Εἰσὶ γὰρ ἐπώνυμοι δέκα μὲν αἱ τῶν φυλαῶν· δύο δὲ καὶ πενταρχίοντα οἱ τῶν ἡλικίων. οἱ δὲ ἔφηβοι ἐγγραφομένοι, πρῶτον μὲν εἰς λευκωμίνα γραμματεία ἐνεγράφοντο. καὶ ἐνεγράφοντο αὖτις ὁ, τε δὲ ἔχων ἐφ' οὗ ἐπεγράφησαν, καὶ ὁ ἐπώνυμος ὁ ὧν πρῶτος ἔπει διδητικῶς. τῶν δὲ εἰς τὴν βουλὴν ἀναγράφοιτο. Καὶ μετ' ὀλίγα. γρατεία δὲ τοῖς ἐπώνυμοις καὶ πρῶτος τῆς γρατείας· καὶ ὅταν ἡλικίᾳ ἀπέμπτωσι, πρῶτος γράφοισιν ἀπὸ τῆς δὲ ἔχοντες ἐπώνυμου μέγρι τίνος δι' ἐπιπέεσθαι.

ΑΙΓΙΝΗΤΩΝ πολιτεία.

Αθώατος ἐν τῷ 5. τῷ Δειπνοσοφ. Αριστοτέλης δὲ ἐν Αἰγινητῶν πολιτεία, καὶ πρῶτος φησὶ γράφειν ἐπὶ τῆς πενταρχίοντα μυριάδας δούλων.

ΑΙΤΩΛΩΝ πολιτεία.

Στραβῶν Γεωγραφουμένων 3. Κεῖται ἐν τοῖς πρῶτοις ὀλίγου.

ΑΚΑΡΝΑΝΩΝ πολιτεία.

Στραβῶν ἐν τῷ 3. Καὶ τὸ ζήτην ἐν τοῖς πρῶτοις κειμένοις.

ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΝΩΝ πολιτεία.

Πολυδώκης ἐν τῷ κη. τῆς τετάρτης. Αριστοτέλης δὲ ἐν τῇ μὲν Ακαρνανίων πολιτεία πρῶτον ὡς ἐξημιούτη πεντήκοντα λίτρας, ἐπάγει, ἡ δὲ λίτρα δυνάται ὀβολὸν Αἰγναῖον. ἐν δὲ Ἰμεραίων πολιτεία φησὶν, ὡς οἱ μὲν Σικελίασιν πρὸς δύο χαλκοὺς ἐξάλιτρα καλοῦσι· τὸν δὲ ἕνα, οὐγκία. τὸν δὲ ὀβολὸν, λίτρασ. τὸν δὲ Κορίνθιον σατήρα, δεκάλιτρον, ὃν δέκα ὀβολοὺς δυνάται.

ΑΜΒΡΑΚΙΩΤΩΝ πολιτεία.

Στέφανος ὁ Βυζάντιος ἐν τῷ Δεξαμενά. Τὸ ἔθνηκον Δεξαμενάος, ὡς Αριστοτέλης
Tom. IV.

φησὶν ἐν τῇ Αμβρακικῇ πολιτεία.

ΑΡΓΕΙΩΝ πολιτεία.

Πολυδώκης βιβ. 1. κεφ. μ5. Εἴη δὲ αὐτὸ καὶ Φεΐδων ἡ ἀγγεῖον ἐλαττον, ἀπὸ τῆς Φεΐδωνίων μέτρων ὠνομασμένον· ἡ δὲ ἐν Ἀργείων πολιτεία Αριστοτέλης λέγει.

ΑΡΚΑΔΩΝ πολιτεία.

Αρποκρατίων, ἐν τῷ Μυρίοι. Διείλεκται δὲ πρῶτος αὐτῶν καὶ Αριστοτέλης ἐν τῇ κατὰ Ἀρκάδων πολιτεία δὲ ἔχων τὸ βιβλίον.

ΒΟΤΤΙΑΙΩΝ πολιτεία.

Πλούταρχος ἐν Θεσι. Αριστοτέλης δὲ καὶ αὐτὸς ἐν τῇ Βοττιαίων πολιτεία δηλῶς ἔστιν οὐ νομίζων ἀναρῆσθαι πρὸς πάντας· ἀπὸ Μίνω, ἀλλὰ ἡγεθῶν ἐν τῇ Κρήτῃ καταγεγραμμένον· καὶ ποτε Κρήτας διχῶν παλαιὰ ἀποδιδόντας, ἀνδρῶν ἀπὸ χῆν εἰς Δελφοὺς ἀποστέλλειν· τῆς δὲ περὶ πόλεως ἀναμειχθείας ἐκρήνοισ ἐκείνων στωξελεθῆν. ὡς δὲ ἐστὶ ἡσπέρημοι πρέφειν ἐαυτοὺς ἀβῆ, πρῶτα μὲν εἰς Ἰαλίασ ἀναπέροισα, καὶ κεῖ κατακεῖν πρῶτος τὴν Ἰαπυγίασ. ἐκεῖθεν δὲ αὐτὸς εἰς Θράκῃσ κομμαθῆσαι, ἔκκηθῆσαι Βοττιαίους. δὲ τὰς κόρας τῶν Βοττιαίων θυσιῶν ἵνα τελευτῆσας ἐπαδεῖν, Ἰωιδρ εἰς Ἀθῆνας.

ΓΕΛΩΝΩΝ πολιτεία.

Εν τῆς εἰς τὸν Γίνδαρον γολίσις, Πυθιονικ. εἶδ. α. φησὶ γὰρ πρὸς καὶ Αριστοτέλης ἐν τῇ τῶν Γελῶν πολιτεία, Γέλωτα τὸν τῶν Ἰέρωνος ἀδελφόν, ὃ δὲ ἔρω νοσηματὶ τὸν βίον τελευτῆσαι. αὐτὸν δὲ τὸν Ἰέρωνα ἐν τῇ τῶν Συρακοισίων πολιτεία δυσουεῖα δυστυχῆσαι.

ΔΗΛΙΩΝ πολιτεία.

Διογῆνης ὁ Λαέρτιος ἐν τῷ Πυθαγόρα· Ἀμέλει καὶ βαμὸν πρῶτος κωῆσαι μόνον τῶν Ἀπόλλωνος τῶν γράφοισ, ὅς ὅστιν ὀπίσθαι τῶν Κερατίνου, δὲ τὸ πυροὺς καὶ κρητῆσ ἔτα πόπανα μόνον ἵθεσθαι ἐπ' αὐτῶν ἀμύ πυροὺς, ἱερείου δὲ μηδὲν, ὡς φησὶν Αριστοτέλης ἐν Δηλίων πολιτεία.

ΕΥΒΟΕΩΝ πολιτεία.

Στραβῶν, Γεωγραφουμένων 9.

ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ πολιτεία.

Στέφανος ὁ Βυζάντιος ἐν τῷ Ἀμύσθαι. Ἀμύσθαι ἔθνος Θεσπρωτικόν-- μὲν πρῶτοντες Ἀμύσθαι. καὶ Αριστοτέλης ἐν τῇ τῶν Ἡπειρωτῶν πολιτεία.

ΘΕΤΤΑΛΩΝ πολιτεία.

Αθώατος Δειπνοσοφ. 10. Αριστοτέλης δὲ ἐν τῇ Θεσσαλῶν πολιτεία ἡλυκῶσ λέγει
ΗΗΗ iij

μαδά φησιν ὑπὸ Θεηαλῶν πλεὺν λαγυ-
ροι.

ΙΘΑΚΗΣΙΩΝ πολιτεία.

Ισάκιος ὁ Τζέτζης ἐν τοῖς εἰς Λυκί-
φρονα. Αἰσοτέλης φησὶν ἐν Ἰθακησίων πολ-
ιτεία, Εὐρυάνας ἔθνος εἰς τῆς Αἰτωλίας,
ὄνομα δὲν ἀπὸ Εὐρύπου, πρὸ εἰς εἰς μαντιῶν
Οδυσεύς.

ΙΜΕΡΑΙΩΝ πολιτεία.

Πολυδύκης ἐν τῷ κδ'. τῆς τετάρτης.
Αἰσοτέλης ἐν τῇ Ακροχρονίων πολ. ἐπὶ
ἐξῆς, ὡς καὶ αὐτὸν ἐν τῇ Ακροχρονίων
πολιτεία.

ΚΑΡΩΝ πολιτεία.

Απολλώνιος ἐν Θαυμασίας ἰσορείας ια.
Αἰσοτέλης δὲ ἐν Νομίμοις Βαρβαρικοῖς
τῆς Καρίας * σκέρπιοι γίνονται, οἱ τοὺς μὲν
ξένους παλάξαιτες, οὐ λίθυ ἀδικοῦσι.
τοὺς δ' ἐπιχωρεῖς πρὸ αὐτὰ ἀποκτείνουσι.

ΚΕΡΚΥΡΑΙΩΝ πολιτεία.

Ἐκ τῆς εἰς τὸ δ' τῆς τῷ Απολλωνίου Ἀργε-
ναυτικῶν, χρονίων. Ἡ δὲ Κέρκυρα πρότε-
ρον μὲν Δρεπτόνη ἐκαλεῖτο, εἶτα Σχερία.
ἀποδίδωσι δὲ πλεὺν αἰτίας Αἰσοτέλης ἐν τῇ
Κέρκυραίων πολιτεία. φησὶ γὰρ πλεὺν Δήμη-
τρα φοβουμένη μὴ οἱ ἐκ τῆς ἠπείρου ἐρχό-
μενοι ποταμοὶ ἠπείρου αὐτῶν ποιήσῃσι, δευ-
δύωσι Γοσφδῶνος, ἀποτρέψαι τὰ τῆς ποτα-
μῶν ῥύματα. ἐπιχεθέντων οὖν αὐτῶν, ἀπὸ
Δρεπτόνης Σχερίαν ὄνομα αὐτῶν. Δρεπά-
νη δὲ ἐκαλεῖτο, ἀπὸ δὲ πλεὺν Δήμητρα αἰ-
τησαμένη δρεπτόνην πρὸ Ἡφαίστου, τοῖς Τι-
τῆνας διδάξαι θερίζειν. εἶτα αὐτὸ κρύψαι εἰς
τὸ πρῶτον ἀλάστον μέρος τῆς νήσου. ἀερε-
κλυζούσης δὲ τῆς θαλάσσης, ὄξομονωδύωσι
πλεὺν τοῖς τῆς γῆς δρεπτόνη.

ΚΙΑΝΩΝ πολιτεία.

Ἐν τοῖς εἰς Απολλωνίου τὸν τῆς Ἀργεναυ-
τικῶν ποιητικῶν χρονίων, α. Ἐστὶ δὲ [ἡ Κίος] πόλις
Μισίας, ἀπὸ Κίου τῆς ἀφηγησαμένης τῆς
Μιλησίων ἀποικίας, ὡς ἰσορεῖ Αἰσοτέλης ἐν
Κιασίων πολιτεία.

ΚΟΛΟΦΩΝΙΩΝ πολιτεία.

Αθώατος ἐν τῇ ιθ'. Ἡν δὲ καὶ ἐπὶ τῆς εὐ-
ραίας πρὸς Ἡερόνη, ἡ δὲ αὐτῆς ἐπὶ λέγου-
σιν ὠδύω. Αἰσοτέλης γοῶν ἐν τῇ Κολοφω-
νίων πολιτεία φησὶν ἀπέθανε δὲ ἐπὶ αὐτῶν ὁ
Θεόδωρος ὑπερβίασαν θανάτω. λέγεσθαι δὲ
ἡμέρας πρὸς τῶν πρὸς, ὡς ἐκ τῆς ποιήσεως δη-
λον ἐστὶν ἐν γὰρ ἐπὶ αὐτῶν ἀδικοῦσι αὐ-

τῶ μέλι πρὸς τῆς εὐραίας.

ΚΥΘΝΙΩΝ πολιτεία.

Ἀρποκροτίων, ἐν τῷ Κύθνιοι. Κύθνος,
μία τῆς Κυκλάδων νήσων. Αἰσοτέλης ἐν τῇ
Κυθνίων πολιτεία.

ΚΥΜΑΙΩΝ πολιτεία.

Ἐν τοῖς εἰς τὸν Σοφοκλέους Οἰδίποδα τυ-
ρανον χρονίοις. Οὐ δὲ νεώτερον τῶ τυραν-
νου ὄνομα, δηλον. οὔτε γὰρ Ὀμηρος, οὔτε
Ἡσίοδος, οὔτε ἄλλος εἰδὲς τῆς παλαιῶν, τυ-
ρανον ἐν τοῖς ποιήμασιν ὀνομάζει. ὁ δὲ Αἰ-
σοτέλης ἐν Κυμαίων πολιτεία, τοὺς τυράνους
φησὶ τὸ πρότερον Αἰσυμνήτας προσαγορεύ-
σαι. βίβλιότερον γὰρ ἐκείνο τοῦ ὀνομα.

ΚΥΠΡΙΩΝ πολιτεία.

Ἀρποκροτίων. Ἀνακτες ἐπὶ αὐτῶν οἱ μὲν
ἦοι ἐπὶ ἀδελφοὶ τῶ βασιλέως, καλεῖσθαι ἄ-
νακτες. αἱ δὲ ἀδελφῶν καὶ γυναικῶν, αὐτῶν.
Αἰσοτέλης ἐν τῇ Κυπρίων πολιτεία.

ΚΥΡΗΝΑΙΩΝ πολιτεία.

Πολυδύκης ἐν τῇ θ'.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ πολιτεία.

Ἀρποκροτίων. Μόρων, στυτάγμα τῶνα
Λακωνικῶν οὕτω καλεῖσθαι. διείλετο δὲ πρὸς
τούτων Αἰσοτέλης ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολ-
ιτεία. φησὶ δὲ ὡς εἰσὶ μοῖραι [μόρα] ὠνο-
μασμένα, καὶ διήρως αἰεὶ τῶ μοῖρας Λακε-
δαμόνιοι πόμυτες.

ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ πολιτεία.

Στραβῶν Γεωγραφομένων. Κεῖται ἡ δὲ
ἐπὶ τῶ.

ΛΟΚΡΩΝ πολιτεία.

Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρῆς, Στρωματέων
α. Χαμηλέων ὁ Ηρακλειώτης ἐν τῷ πρὸς
μέγισ, καὶ Αἰσοτέλης ἐν τῇ Λοκρῶν πολι-
τεία Ζάλυκον τὸν Λοκρὸν πρὸς τῆς Ἀθηνῶν
τοῖς νόμοις λαμβάνειν ἀπομνημονόβουσι.

ΜΑΣΣΑΛΙΩΤΩΝ πολιτεία.

Αθώατος Δειπνοσοφιστῶν ιγ. Τοῦ ὀμοῖον
ἰσορεῖ ἡμέρας ἐπὶ Αἰσοτέλης ἐν τῇ Μασσα-
λιωτῶν πολιτεία. γράφων οὕτως. Φωκαεῖς
οἱ ἐν Ἰωνία ἐμπορεῖα χρόνιοι ἐκ τῆς Μασ-
σαλίας. Εὐξενος δὲ ὁ Φωκαεὺς Νάξος βα-
σιλεῖ, τῶ δὲ ἡ αὐτῶ ὄνομα, ἡ δὲ ξένος. ἔπρ
ὁ Νάξος ἐπιτελῶν γὰμος τῆς θυγατρῆς, καὶ
ἐπὶ τῶ πρὸς ἀγρόμυτον τὸ Εὐξενον πρὸς ἀ-
κληκεῖ ἐπὶ πλεὺν τοῖν. ὁ δὲ γὰμος ἐγένετο τὸν
δε τὸν ἔπρον. ἔδει μὲν τὸ δεῖπνον εἰσελθεῖν
πλεὺν πᾶντα, φιάλῃ κακρομύτω ἢ βούλοιο
δοῦναι τῆς παρόντων μνηστῶν. ἢ δὲ δόνη

τῶν ἐν νυμφίον. ἡ δὲ παῖσεισέλθουσα δι-
 δουσιρεῖτε ἀπὸ τύχης, εἴτε καὶ δι' ἄλλω ἵνα
 αἰτίας τῶν Εὐξείνων ὄνομα δὲ ἰὼ τῆ παιδὶ Γό-
 τια. Τούτου δὲ συμβαδύρας, καὶ τῶ πατρὸς αἰ-
 ξιοῦτος, ὡς καὶ τὸν γυροδότης τῆς οὐσίας,
 ἔχειν αὐτίκω, ἔλαβεν ὁ Εὐξείνος γυμναστικῶν,
 καὶ σιωπῶν, μεταθέμενος τὴν ὄνομα Αει-
 σοξείνου. καὶ ἐστὶ γένος ἐν Μααταλία ἀπὸ τῆς
 αἰδοφίου, μέγιστον Πρωιάδα καλούμε-
 νον. Πρώτης γὰρ ἔχρητο ὑὸς Εὐξείνου καὶ
 Αεισοξείνης.

ΜΕΓΑΡΕΩΝ πολιτεία.

Εν τοῖς Σουίδα.

ΜΕΘΩΝΑΙΩΝ πολιτεία.

Αθώμος Δειπνοσοφιστῶν ε'. Αεισο-
 τέλης δὲ ἐν τῇ Μεθωναίων πολιτεία, παρ-
 σισφι, Φησί, τοῖς μὲν ἀρχαῖοι δύο κατ' ἕκα-
 στον ἡσάν. τοῖς δὲ πολέμοις εἰς. τεταγμέ-
 να δὲ ἐλάμβανον παρ' ἄλλων τῶν ἱων καὶ τῶν
 αἰλιέων ὄψων.

ΜΗΛΙΕΩΝ πολιτεία.

Εν τοῖς Σουίδα

ΝΑΞΙΩΝ πολιτεία.

Αθώμος Δειπνοσοφιστῶν η'. Αεισοτέ-
 λης ἐν τῇ Ναξίων πολιτεία, παρ' ἑστὸς παροι-
 μίας οὕτω γράφει τῆς παρ' ἑστὸς Ναξίοις βύπο-
 ρων, οἱ μὲν πολλοὶ τὸ ἀστὸν ἔκοικον, οἱ δὲ ἄλλοι
 διεσπαρμένοι καὶ κάμας. ἐν οὗτω δὲ ἱων τῶν
 καμῶν, ἢ ὄνομα ἰὼ Λυσάδα, Τελεσαγό-
 ρος ἔκει, πλούσιός τε σφόδρα καὶ βύδοκιμῶν,
 καὶ ἡμέτερος παρ' ἑστὸς τῶν δήμων τοῖς τ' ἄλλοις
 ἀπασιν, καὶ τοῖς κατ' ἡμέραν πεμπομένοις.
 καὶ ὅτε καταβάτες ἐκ τῆς πόλεως δουροῖν-
 τὸν τῶν πωλομένων, ἔθος ἰὼ τῶν πωλοῦσι
 λέγειν, ὅτι μάλλον δὲ παρ' ἑστὸς Τελεσα-
 γόρου δειπῶν, ἡ τούτου αἰαδῶσαι. νεαί-
 σχοι οὗτω ἱνες αἰνούμενοι μέγαν ἰσχυρῶν, εἰπόντες
 τῶν αἰλιέων τὰ αὐτῶν, λυπηθέντες δὲ πολλοί-
 κισ ἀκρύβειν, ὑποπίοντες ἐκώμασαν παρ' ἑστὸς
 αὐτῶν. δεξάμενος δὲ τῶν Τελεσαγόρου φιλο-
 φρόνως αὐτοῖς, οἱ νεαίσχοι αὐτῶν τε ὑβριστῶν,
 καὶ δύο θυγατέρας αὐτῶν ἔπιγάμεις. ἐφ' οἷς
 ἀγδμακτῆσθαι οἱ Ναξιοί, καὶ τῶν ὄπλα
 αἰαλαβόντες ἐπῆλθον τοῖς νεαίσοις. καὶ με-
 γιστὴ τότε γὰρ ἐγένετο, παρ' ἑστὸς τῶν
 Ναξίων Λυγδάμειδος, ὅς ἀπὸ τῆς τῆς
 γραπτικῆς τύραννος αἰεφαῖν τῆς πατρειδος.

ΟΠΟΥΝΤΙΩΝ πολιτεία.

Ησύχιος. Ασιπτος, ὁ Αχιλλεύς ἐν Ηπεί-
 ρῳ, ὡς φησὶ ὁ Αεισοτέλης ἐν Οπουντίων

πολιτεία.

ΟΡΧΟΜΕΝΙΩΝ πολιτεία.

Πολυδύκης βιβ. ι. κεφ. λη. Καὶ ὅταν
 μὲν ἐν Αχρῶνισι εἴπη Αεισοφαῖνης, ἀχρῶ-
 νας χρεῖσι, ἔα γυροδότης Γερσικόν. ἔνιοι δὲ
 πρὸ τῶν κλειῶν κίτῳ οὕτω κεκλήσθαι νομί-
 ζοισιν. ἐν δὲ Αεισοτέλοις Ορχομενίων πολι-
 τεία, μέτρον ἐστὶ τετρακόντα μεδίμοις χω-
 ρῶν Ἀθηναίους.

ΣΑΜΙΩΝ πολιτεία.

Ζωόβιος ἐν Ἐπιτομῇ τῆς Ταρξάμου καὶ
 Διδύμου παρομιῶν. Τὸ παρ' ἑστὸς δριῶν οὐκ ἔστι
 Αεισοτέλης φησὶν ἐν τῇ Σαμίων πολιτεία
 Πειλιέας πολλοὺς ὑπὸ Σαμίων αἰαρεθῆ-
 να παρ' ἑστὸς πρὸ καλουμένων Δριῶν. ὅταν δὲ τῶν
 Πειλιέας γυμναστικῶν ὀμνῶναι τὸ παρ' ἑστὸς
 δριῶν οὐκ ἔστι.

ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ πολιτεία.

Εν τοῖς εἰς τὸ παρ' ἑστὸς τῶν Απολλωνίου Αρ-
 ροναυτικῶν. Ἡ δὲ Σαμοθράκη ἐκαλεῖτο
 παρ' ἑστὸς Λακωσία, ὡς ἰσορῆ Αεισοτέλης ἐν
 Σαμοθράκης πολιτεία.

ΣΙΚΥΩΝΙΩΝ πολιτεία.

Πολυδύκης, ἐνάτη. Αεισοτέλης δὲ αὐ-
 τῶν τῶν λέγων ἐν Σικυωνίων πολιτεία, σμυ-
 κρόν τε κληνομοῖ. ὀφελλοῖς γὰρ αὐτοῖς ὀνομά-
 ζει, λέγων, τῶν μὲν φέλλειν δηλωτικῶς τὸ
 αὐξῆσθαι, αὐτῶν δὲ ἀφ' ἑστὸς εἰς μῆκισ ἡξῆσ-
 θαι, ὡς κληθέντων. ὅταν καὶ τὸ ὀφελεῖν ὀ-
 νομάσθαι φησὶν ἐκ οἷον ὅπως. ὅτι μάλιστα
 τῶν ὀβολῶν ὑποηλασθῆται τὸ φ εἰς β κατα-
 συγχεῖται.

ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΩΝ πολιτεία.

Αθώμος Δειπνοσοφ. ι. Αεισοτέλης
 δὲ ἐν τῇ Συρακουσίων πολιτεία, ἔστω παρ' ἑστὸς
 φησὶν αὐτὸν ἔστω ὅτε ἐφ' ἡμέρας ἐνεθήκοντα
 μὲν εἶναι. δὲ καὶ ἀμβλυώτερον γινέσθαι
 τῶν ὄψων.

ΤΑΡΑΝΤΙΝΩΝ πολιτεία.

Πολυδύκης, ἐν τῇ θ'. Καὶ Αεισοτέλης
 ἐν τῇ Ταραντίνων πολιτεία φησὶ καλεῖσθαι
 νόμισμα παρ' αὐτοῖς νομμόν, ἐφ' οὗ ἐπιτετυ-
 πῶσθαι Τάραντα τὸν Γοσφάδωνος, Δελφῶν
 ἐποχόμενον.

ΤΕΓΕΑΤΩΝ πολιτεία.

Εν τοῖς εἰς τῶν Αεισοφαῖνοις Νεφέλας γο-
 λίοις. Αεισοτέλης δὲ ἐν τῇ Τεγεατῶν πολι-
 τεία φησὶν ὅτι βαρβαροῖται Ἀρκάδιαι ὀ-
 κησθαι. οἱ ἱνες δὲ βληθῆσθαι ὑπὸ τῶν ἰσχυ-
 ῶν Ἀρκάδων παρ' ἑστὸς τῶν ὀπιτεῖσθαι πρὸ σελιῶν.

δὲ ἔπεσον ὀνομασθῆσαν Περσέλινοι.

ΤΕΝΕΔΙΩΝ πολιτεία.

Στίφανος ὁ Βυζάντιος, Τένεδος. Ἐστὶ καὶ ἑτέρα παρομιμία, Τενέδους πέλεκυς, ὅτι τῆς ἡριπικρίας ἢ καὶ μάλλον σιωτόμους ἀποκοπτόντων τὰ ζήτηματα, καὶ τὰ ἄλλα πρῶτα. Φησὶν Αἰριτίδης καὶ ἄλλοι, τὸν ἐν Τενέδῳ Ἀπόλλωνα πέλεκυν κρατεῖν ἄφ' ἃ τὰ συμβαδύτα τῆς αἰετῆς Τένιδος ἢ μάλλον, ὡς φησὶν Αἰριτοτέλης ἐν τῇ Τενεδίων πολιτείᾳ, ὅτι βασιλεὺς τις ἐν Τενέδῳ νόμον ἔθηκε τὸν καταλαμβάνοντα μισχοῖς, ἀαιρεῖν πελέκει ἀμφοτέρους. ὅτι δὲ σιωέβη τὸν ἕον αὐτῆς καταληφθεῖναι μισχόν, ἐκύρωσε ἔπειτα τῆς ἰδίας παιδὸς τηρηθεῖναι τὸν νόμον. Ἐαιρεθέντος, εἰς παρομιμίαν ἐλθεῖν τὸ πρῶτον ὅτι τῆς ὀμῶς πρῶτον ὀμῶν. ἄφ' ἃ τὸ τῆς Τενεδίων κεχαρῆσθαι ἐν μὲν δὲ ἑτέρῳ μέρει πέλεκυν, ὅτι δὲ τῆς ἑτέρου δύο κεφαλῆς, εἰς ἑπομῆσιν τῆς αἰετῆς τὸν πᾶντα παθήματα.

ΤΡΟΙΖΗΝΙΩΝ πολιτεία.

Ἀθῆναιος Δειπνοσοφιστῶν. α. Ὀνομαζέτω δὲ τῶν Τροϊζηνίων, ὡς φησὶν Αἰριτοτέλης ἐν τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ, ἀμπελος Ἀθηναϊκῆς καὶ Ὑπείρας, ἀπὸ Αἰθιωνῆος καὶ Ὑπέρου, ὡς Ἀθηναϊκῆς ἀπὸ Ἀθηναίου υἱοῦ, τῆς Ἀλφείου ἀπορῶντων.

ΤΥΡΡΗΝΩΝ πολιτεία.

Ἀθῆναιος Δειπνοσοφιστῶν πρῶτον, Αἰριτοτέλης ἐν Τυρρηνῶν Νομίμοις. Οἱ δὲ Τυρρῆνοὶ δειπνοσοφιστῶν τῆς γυναικὸς ἀιακείων εἰς τὸν αἰετῆς ἰματίων.

ΦΩΚΕΩΝ πολιτεία.

Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, Στρωματ. λόγος α'. Ἐξήκεσός τε ὁ Φωκῶν τυρραίνος δύο δακτυλίου φορῶν γυροκτυμῶν, τὰς ψόφου τὰς πρὸς ἀλλήλους διηγαίετο τῆς καίρου τῆς πρῶτον. ἀπέθανε δὲ ὁμοῦς δολοφονηθεὶς καὶ τοὶ πρῶτον μάλιστα τῆς ψόφου, ὡς φησὶν Αἰριτοτέλης, ἐν τῇ Φωκῶν πολιτείᾳ, ἀλλὰ καὶ τῆς πρῶτον Αἰγυπτοῖς ἀπορῶντων ποτέ.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΙΝΕΣ.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΦΙΛΙΠΠΩ.

Οἱ τῆς ἡγεμονίας ἀιαλαμδῶντες πρὸς διεργασίαν τῆς ἀρχαίων, ἔχ

ἑπο τῆς τύχης, ἀλλ' ὅσοι ἀπὸ τῆς φύσεως πρῶτον [8] τῆς ἀρχαίας ἐμπειροῦσθαι, αἱ μεταπίπτειν εἰώθασιν, ἀλλ' ὅτι τῆς ἀρχαίας μέγα φρονούσιν, οἱ καὶ σφόδρα σφῶν πολιτῶν ὄντες. ὅσοι γὰρ τῆς ἐν ἀπορῶντος βέβαιον καὶ ἰσχυρὸν οὐδ' ὁ μέγιστος τῆς ἐπειρας ἡλίου τρεχέας ῥοπῆ στωαλλοῖοι καὶ μεταφέρει, ποικίλλουσα τοῖς βίοις ἀπορῶντες, καὶ τῶν πρῶτον ἀρχαίας ἐπορῶν τῆς ἡμετέρας καὶ καὶ τῆς φύσεως μετασκαλῆς, ἢ τῶν μὴ διεψεύσθη μῦθα τῆς ἀληθείας, ὅτι τὸν ἄλλον ἐπορῶν ὡς τῶν τῆς ἐκ γῆς φουμένων ἕκαστον, καὶ τῆς ἀέδρας ἀφῆν ποτε συμβαίνει, καὶ τῆς ἀκμας ἐν χεῖροισιν ἑστὶν ἀιαλαμδῶντος πολὺ τῆς ἄλλων ἀφῆν. Διὸ πειρᾶ μηδὲ τῆς Ἑλλάδος τυρραίνικώτερον πρῶτον, μηδὲ τῆς λήμασι σιβαρώτερον. ὅ μὲν γὰρ πρῶτον τῆς ἐστὶ σημεῖοι, τὸ δὲ ὁμοιογενεῖς ἀβουλίας τεκμήριον. Δεῖ γὰρ τῆς τοῦ ἔχοντες τῆς δυναστευόντων, μὴ ἀφῆ τῆς ἀρχαίας ἀλλὰ ἀφῆ τῆς ἀρχῶν γυναικῶν, ἵνα τῆς τύχης μετὰ πεσοῦσης, τῆς αὐτῆς ἐκωμίων ἀξίωνται. τὰ δὲ ἄλλα, οἱ πρῶτον, ψυχῶν πρὸς φιλοσοφίαν, σῶμα δὲ πρὸς ὑγίειαν ἄγων καὶ ὅτι μετὰ ὄντος.

ΤΩΙ ΑΥΤΩ.

Οἱ πολλοὶ τῆς φιλοσοφίας πρῶτον διεργασίαν τῆς ἰσοπέμον πρῶτον ἀπλάως εἰπεῖν, χεῖρας ἀμειβῆ ἔδδσις σιωχῆ τῆς ἀπορῶντων βίοις, τῆς μὲν διδόντων, τῆς δὲ λαμβανόντων, τῆς δὲ αὐτῶν ἀπάλιν ἀφῆ πρῶτον. Διὸ καλὸν καὶ δικαίον ἔστι, πρῶτον μὲν τοῖς ἀτυχοῦσιν ἐλεεῖν. οἴκτος μὲν γὰρ ἡμέρου ψυχῆς ἐστὶ σημεῖον χαλεπότης ἢ ἀπαυδῶντος ἀφῆ γὰρ καὶ χεῖριον ἀρετῆς ἀτυχοῦσιν πρῶτον. ὅθεν ἐπαμῶν καὶ τοῖς ἡμετέροις γυναικῶν Θεόφραστον, λέγοντα πρῶτον χεῖρας ἀμεταμελητον ἐστὶ, ἔκαλόν καρπὸν φέρειν, τὸν πρῶτον τῆς παρῶντων ἐπαμῶν. Διὸ τῶν δει τοῖς τοῦ ἔχοντες τῆς ἀπορῶντων, εἰς πολλοὺς αὐτῶν καταλαβεσθαι, νομίζοντας χεῖρας τῆς βίφημίας ἐρεῖν ἵνα τῆς αὐτοῖς ἀπῆρξεν ἐν τῆς μετὰ βολαῖς τῆς πρῶτον. ἔειπε μὴ πρῶτον, ἀλλ' ἕνα γὰρ τῆς διεργασίαν ἀπορῶντων πρῶτον χεῖρας. ὅθεν πειρᾶ πρῶτον μὲν τῆς διεργασίας, ἔποχος δὲ τῆς θυμῶν τῆς μὲν γὰρ βασιλικόν τε γὰρ ἡμερον τῆς βαρβαρῶν τε καὶ συνητόν. τὰ δὲ ἄλλα, καθὼς ἀφῆ δόκιμαζης, πρῶτον, μὴ παρῶν τῆς λισιτελεῖς ψήφοις.

Τ Ω Ι Α Υ Τ Ω Ι.

Οἱ διάραυτες τῶν βασιλέων ὅτι φρο-
 νήσῃ, κ' αὖτις ὑποσχάσῃ τῶν ἀγρων ψαύου-
 πτες, βίεργετῶσιν, ὅσῃ πρὸς τοὺς αὐτοὺς πο-
 λιτευόμενοι κερδοῖς, ἀλλὰ κ' θεωροῦντες ὅ
 τῆς τύχης ἄσπετον, θησαυρίζουσι τὴν χάριν
 πρὸς ἐκείνους· ἐν μὲν ταῖς θύπρασσίαις τι-
 μῆς βουλομένοι μετὰ λαμβάνειν· τίμη γὰρ
 οἰκείον εὐεχθῆς ἐστίν· ἐν δὲ ταῖς συμπλώμασι,
 βοήθειας. αἱ γὰρ συμφοραὶ τὰ μάλιστα τῶν
 καλῶν πρῶτον. Θεσσατος γὰρ ἄνοιός
 ἐλέγχος ὁ τῆς τύχης κερδοῦ· ἀπαιτεῖ γὰρ ἄλο-
 γους, ἀλλὰ πρῶτον δέοντα. ἢ γὰρ τῶν
 θύνομιώτων ὕψις, ὡς πρὸς ἐπελάτῃ χίμα-
 ζομένω πρὸς φαιήγῃ. πᾶσα γὰρ ὡς ἔοικεν ἐν
 ἐρήμῳ πεσοῦσα τύχη σχεπὸς ἀληθῆς ἐλκει-
 ται πῖς πολυμεινῇ ἢ ἀδικεῖν, ἢ συκοφαντεῖν
 ἀεθρομένοις. μένη δ' ἢ τῶν ἀποδαίων *
 διαίτα ὅ τῆς τύχης ἀκίνητοι οὐκ ἀπρὸς πῖ-
 φέροντα δ' ἐπὶ τῶν πᾶσι πρὸς πῖπτον *
 τῶν χ' Πλάτωνά κρηπίων] ὅ δ' ἀφ' ἵτε-
 πα. Διὸ κ' τὴν ἁχὺτητα τῶν πραγμάτων
 βίβλου, ὅ τὸν κυκλον τῆς μεταπτώσεως
 ἠγού, ὅ τῆς ἐν ταῖς ζῆν ψήφοις λογίζου.
 πολλὰ γὰρ ἢ τῶν αὐτομάτου φορεῖ κομίζῃ τὰ
 βίβλῳ, κ' ῥόπας αὐτόνομους ποιεῖ. Τοῖς μὲν ἀ-
 γνωμονοῦσι μετῶμοιαι δίδου τοῖς δ' ἐθνοῦσι
 τῆς γὰρ ἰσας πρὸς χέρους νέμε· ταῦτα γὰρ
 πρῶτον οὐχ ἄπαξ, ἀλλὰ δι' ὅλου σῖωτη-
 ρῶν, ἀσφαλέστατα κ' ἀκίνδυνα τῆς ἠγε-
 μονίας ἐξῆς μέλαθρα. ὡς μὲν ὑπὸ μεγά-
 λων, ὀλίγα ὡς δὲ πρὸς σέ, πρῶτα γεδὸν
 εἴρηται.

Α Λ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ω Ι.

Απορῶ πίων ἢ ποίων εὐχὴ με λάβοι
 πρὸς σέ· ἐφ' ἃ γὰρ ὅπισθε πῶν ἐπιβάλλω τῆ
 ἀφ' ἰνοιαί, πρῶτα μοι φαίνεσθαι μέλαθρα καὶ
 θασμασά· ὅ λήθης ὅσῃ ἀξίον ὄρω, μνη-
 μης δὲ οἰκεία κ' πρῶτῃ φῶς, ὡν ὅσῃ οὐ-
 δεῖς ἀμυρώσθαι χρονοῖ· αἱ γὰρ φασαὶ τῶν δι-
 δασκάλων πρῶτῃ φῶσις κ' πρῶτῃ φῶσις, θεα-
 τῶν ἔχουσι τὸν αἰῶνα. Διὸ πειρῶ τὴν εὐ-
 χὴν μὴ εἰς ὕβριν ἀλλ' εἰς ἐπισημίας κατὰ
 πρῶτα πρὸς εὐχὴν. ὅ ὅσῃ μεῖζον τῶν
 ἐν βίβῳ ὑποαχὴν πέφυκε. δὲ ὅ δ' ἐπὶ τὴν
 φύσεως πολλὰ κ' ἰσας, ὑπὸ τῶν χροῶν ἀφ-
 λυόμενοι, ἀφ' ἵαρον ἀφ' ὅ μεγέθος κέκτη-
 ται τὴν μνήμην. τούτων οὖν ἐννοιαὶ ἔχε· οὐ
 γὰρ ἀλογίως ἠγῆς ὡς ἐνίοι, οἱ ἀτόπως καὶ
 τῆς γνώμας διετεθησῶν. Σοὶ καὶ γῆρας ἐνπῖ-
 Tom. IV.

Α μων, καὶ βασιλεία πατρῷος, καὶ παιδεία
 βέβαιος, ὅ δόξα πρὸς βλεπῶτος. ὅ ὅσοι τῆ
 τύχῃ ἀφ' ἰφέρει, ὅσοι τοῖς κ' αὖτις εὐεχθῆς,
 τῶν καλῶν πρῶτον σὲ δέ. τὰ δ' ἄλλα,
 πρῶτον τὰ συμφέροντα· ὅτι τελέθ' ὅ τὰ δό-
 ξαστα.

Θ Ε Ο Φ Ρ Α Σ Τ Ω Ι.

Η πρῶτος ἀδικία τῆς πολυχροῦ
 χροῦς λισιτελεσθῆν πέφυκεν ὑπὸ ἀρ-
 χῆν· ἢ μὲν γὰρ ὀλίγη χροῖον ἔχει τὴν μνήμην
 ὅ τὴν βλάβην· ἢ δὲ γρηγορῶς, ὡς ἀπὸ πε-
 ποιημένων τὴν δυσμείνας, ἔργον ἀοιδίμων
 πρῶτα ἀφ' ἵφ. καὶ τοῖς πολλὰ κ' δωρολογη-
 σάμενοι γαλιμισμὸν εὐεχθῆν πῆ· κ' μερ-
 σῶντες τειχυμίας σάρον κ' ἀφ' ἰνοιαί εἰδόμενοι
 πρῶτον δὲ (φῆμι) δέ τὴν ἐπισημίας με-
 λιστα μὲν μὴ ἀδικεῖν, καὶ δόκῃ ἰσας εὐλογον
 ἔχῃν πρῶτα σιν. εἰ ὅ μὴ, ἀπὸ ἀκροῖως τῆτο
 πρῶτα σστα, τῶ τῶν ἀφ' ἵφάσθαι τὴν ἔχ-
 θρα· ὅ γὰρ μὴ δὲν ἀδικεῖν, ἰσας ὑπὸ ἀπ-
 θροπον· ὅ ὅ πλῆθῆντα ἀφ' ἵφάσθαι ἰσας
 ὅ τῆ φέρει τῆς μέμψιν, καλῆς κ' σφόδρα δι-
 σαφούς κερδοῦς ἴδῃν. τὰ δ' ἄλλα, Εὐρώ-
 σο.

Φ Ι Λ Ι Π Π Ο Σ Αεισοτέλε χαίρειν.

Ἰαθι μοι γεροντότα ὑόν· πολλὴν οὖν τοῖς
 θεοῖς χροῖν ἔχω, οὐχ ἔτῳ ὅτι τῆ γῆρας τῆ
 παιδός, ὡς ὅτι τὰ χ' τὴν σῖω ἠλικίας αὐ-
 τὸν γεροντέα. ἐλπίζω γὰρ ὑπὸ σοῦ τρῶτα
 ὅ τῆ παιδούθῆντα, ἀξίον ἔσθαι καὶ ἠμῶν καὶ
 τῆς τῶν πραγμάτων ἀφ' ἵφδοχῆς.

Α Λ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ο Σ Αεισοτέλε δὲ πρῶτην.

Οὐκ ὀρθῶς ἐποίησας ἐκδοῖς τοῖς ἀκροα-
 τικοῖς τῶν λόγων. πῖνι γὰρ ἐπὶ δὲ ἰσόμενοι ἡμεῖς
 τῶν ἄλλων, εἰ καθ' οἰς ἐπαμειβῆσθαι λό-
 γους, ὅ τῶν πρῶτων ἔσονται κερδοῖ; ἐγὼ δὲ βου-
 λόμενοι αὐ τοῖς πρὸ τῶν εὐμπειρίας,
 ἢ ταῖς διδάμεισι ἀφ' ἵφέρειν. Εὐρώσο.

Ε Α Ρ Ι Σ Τ Ο Τ Ε Λ Η Σ βασιλεῖ Αλεξάνδρω δὲ πρῶτην.

Εὐχαριστῶ μοι πρὸς τῶν ἀκροατικῶν λό-
 γων, οἰόμενος δὲν αὐτοῖς φυλάτῆν ἐν ἀπορ-
 ρήτοις. ἰαθι οὖν αὐτοῖς κ' ἐκδεδομένοις. κ' μὴ
 ἐκδεδομένοις ζωεπὶ γὰρ εἰσι μόνοις τοῖς
 ἠμῶν ἀκούσασι. Εὐρώσο.

Δ Η Μ Η Τ Ρ Ι Ο Υ Φαληρέως ἐν τῶν Περὶ ἐρμηνείας.

Ἐπεὶ δὲ κ' ὅ ὅ τῶν πολιτικῶν χαρακτήρ δέται
 ἰσότητος, κ' πρὸς αὐτῶν λέξωμεν. Αρτίμων

μὲν οὖν ὁ τῶν Αἰσοτέλων ἀναγράφας ἔπι-
 σολάς, φησὶν ὅτι δὲ ἐπὶ αὐτῶν ἔπιπυ δὲ ἀνα-
 γνῆν τε γράφειν καὶ ἔπισολάς. εἴ γὰρ πλὴν ἔπι-
 σολῶν οἷον ἔτερον μέρος τῆς ἀφελόρου. καὶ
 λέγει μὲν τίσις, οὐ μὲν ἀπὸν. δὲ γὰρ ἔπι-
 κατασκευάσθαι πῶς μέλλον τῆς ἀφελόρου
 πλὴν ἔπισολῶν. ὁ μὲν γὰρ μιμνῆται ἀποχε-
 ρίζοντα ἢ δὲ γράφεται, καὶ δῶρον πέμπε-
 ται ἔπιπον ἰνά. Τίς γὰρ οὕτως δὲ ἀφελ-
 ρῆ πρὸς φίλον, ὡς ἔφη ὁ Αἰσοτέλης πρὸς
 Ἀντίπατρον; ἔπι τῆς Φυγάδος γὰρ γράφων
 τῆς γέροντός φησιν, Εἰ δὲ πρὸς ἀπάσας οἷ-
 χεται τῶν Φυγῶν ἔπι, ὡς τε μὴ κατὰ γὰρ,
 δηλον ὡς τοῖς γὰρ εἰς ἄδου καταληθῆν βουλο-
 μένοις, ὡς εἰς φθόνος. ὁ γὰρ οὕτω ἀφελεγ-
 μένος, ἔπι δὲ χινυμένω ἔοικε μάλλον, οὐ γὰρ

λουῶν. Πάλιν ἐπὶ αὐτῶν. Αἰσοτέλης
 γὰρ, ὅς μάλιστα ἔπιτετευχέναι δοκεῖ τῆς τό-
 που ἔπισολικῶν, Τοῦτο δὲ ἔπι γράφω σὺ φη-
 σιν οὐ γὰρ ἔπι ἔπισολικῶν. Καὶ μετ' ὀλίγα.
 Αἰσοτέλης μὲν τοι καὶ ἀποδείξεισσι που γρη-
 ται ἔπισολικῶν οἷον διδάξαι βουλόμενος, ὅτι
 ὁμοίως γρη διεργατεῖν τῶν μεγάλων πόλεων
 καὶ τῶν μικρῶν, φησὶν. Οἱ γὰρ θεοὶ ἐπὶ ἀμ-
 φοτέραισι ἴσοι, ὡς τ' ἐπεὶ αἱ Χάριτες θεαί,
 ἴσαι ἀποχείουσαι σοὶ πρὸ ἀμφοτέραις.
 Καὶ ἔπιπυ φησὶ. Εξηραμένη μὲν τοι (ἔ-
 σω ἢ ἔπισολή) καὶ οὐχ ὡς τε σύγραμμα
 εἴ γὰρ αὐτ' ἔπισολῆς, ὡς ἔφη αἱ Αἰσοτέλης
 πρὸς Ἀλέξανδρον, καὶ πρὸς τοῖς Δίωτος
 οἰκείους ἢ Γλάτωνος.

INDEX AVCTORVM QVI SVIS

LABORIBVS AC LVCVBRATIONIBVS ARISTO-
 TELIS LIBROS AC PHILOSOPHIAM CONATI SVNT ILLV-
 strare. Quid autem quisque scripserit, potest lector studiosus ex Gesneri Bibliothe-
 ca discere: unde haec collecta sunt studio et opera Paschalis Galli Pictonis.

Hunc Indicem auxit Guillelmus du-Val Pontizaranus, auctor nouae Synopses: re-
 centiorum, qui in Aristotelis opera scripsere, vel qui Philosophicas tractatio-
 nes edidere, appositis nominibus.

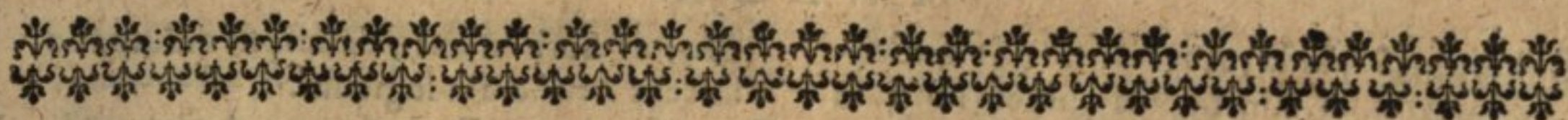
A Benamam Saracenus.	Ambrosius Leo.	Antonius Polus Venetus.
Abramus de Balmis.	Ambrosius Nolanus.	Antonius Riccobonus.
Abramus Bulckfelde.	Ammonius Hermeas.	Ant. Scainus Salodiensis.
Adamus Eston.	Andreas Bilius.	Antonius Rubius Rodensis
Adrianus Turnebus.	Andreas Gerardus Hyperius.	Soc. Iesu.
Adrastus Peripateticus.	Andreas Lacuna.	Apollinaris.
Aegidius de Roma.	Andreas Planerus.	Apollinaris Offredus.
Albertucius.	Angelus Politianus.	Archangelus Mercenarius à
Albertus Episc. Ratisbonensis,	Anitius Boetius Manlius Se-	monte Sancto.
Magnus dictus.	uerinus.	Armandus de Bello visu.
Alexander de Ales.	Antonius Andreas.	Asclepius Trallianus.
Alexander de Alexandria.	Antonius Balduinus.	Asinius Pollio Trallianus.
Alexander Aphrodisaeus.	Antonius Berga Taurinensis.	Aspasius.
Alexander Chamailardus.	Ant. Bernardus Mirandula-	Auempace Arabs.
Alexander de S. Elpidio.	nus.	Auerroys (vel, ut aliis nomi-
Alexander Paccius.	Antonius Coronellus.	natur, Aboolit Benroist)
Alexander Philosophus.	Antonius Demochares.	Cordubensis medicus, co-
Alexander Piccolomineus.	Antonius Fauentinus medic.	gnomento Commentator. 1
Alpharabius.	Antonius Goueanus Lusita-	Augustinus Niphus Sueffanus
Alphonsus Archiep. Toletanus.	nus.	Auicenna Cordubensis.
Alphredus Anglicus.	Ant. Montecanus Ferrar-	Balthasar Grosnieuicius.
Alulidus Rosades.	riensis.	Bartholomaeus Lombardus Ve-
Amandus Chabafius.	Antonius Musa Brasauolus.	ronensis.

INDEX AVCTORVM

- Bartholomæus Keckermannus.*
Bastianus Landus Placentinus.
Beda Venerabilis.
Benedictus Pererius.
Bernardinus Calellus Speciensis Salentinus.
Bernardinus Donatus Veronēsis.
Bernardus Senensis.
Bertrandus Pastoris.
Bessarion, Nicenus.
Braimhanus, Anglus.
Brikmorus Sophista.
Burlaus.
Calius Calcagninus.
Calius Secundus Curio.
Cæsar Odonus.
Caietanus, Vincentinus.
Camillus Squarciarupus Plumbinensis.
Carolus Franciscus d' Abra de Raonis Doctor Theologus Paris.
Carolus Sigonius Mutinensis.
Christophorus Cornerus ex Fagis.
Christoph. Hegendorphinus.
Christoph. Molhusensis.
Christophorus Gnarinomius.
Chrysostomus Iauellus.
Claudius Alberius.
Claudius Campensis.
Claudius Perroneus Conradus Clauserus.
Collegium Conimbricense Societ. Iesu.
Conradus Gesnerus Tigurinus.
Conradus dictus Hensel.
Conradus Summerhart de Calau.
Cornelius Valerius Ultraiectin.
Cyriacus Strozza.
Damascius Stoicus Syrus.
Daniel Barbarus.
David Græcus quidam interpres.
Dexippus Philosoph. Platonicus.
Diegus Hurtadus à Mendoza.
Diogenes Laërtius.
Dion. Lambinus Monstroliensis.
Dominicus de Flandria.
Dominicus Monthesaurus.
Domin. Bannes Mondragonens.
Dominicus Soto Segobiensis.
Donatus Acciaiolus.
Eustatius Metropolita Nicææ.
Eustachius Asselius à Sancto Paulo Bernardita, Fuliens.
Fortunatus Crellius.
Franciscus Bona fides.
Franciscus Caballus Brixienfis.
Franciscus Patritius Senensis.
Franciscus Philelpus, Tolentinus.
Franciscus Robortellus Vtinensis.
Franciscus Titelmanus.
Franciscus Toletus.
Franciscus Vatablus.
Franciscus Valleſius Hispanus.
Franciscus Vicomercatus Italus.
Franciscus Hotomanus.
Franciscus de Harlay Abbas S. Victoris Paris. & Archiepiscopus Rothomagensis.
Franciscus le Roy Franciscanus.
Fridericus Sylburgius Veteran.
Gabriel Buratellus Anconitanus.
Gabriel Casanus.
Gaspar Bruschius Egranus.
Gaspar Bartholinus Danus.
Georgius Bruxellensis.
Georgius Gemistus Pletho, Constantinopolitanus.
Georgius Lieblerus.
Georgius Pachymerius.
Georgius Protectius.
Georgius Scholarius.
Georgius Trapezantius.
Georgius Valla Placentinus.
Gerardus Mathisus Geldriensis.
Gerardus de Monte.
Gerardus Odonis.
Gratiadeus.
Gualterus Burleus Anglus.
Guarinus Veronensis.
Guido Perpinianus.
Guillelmus Alneuuk.
Guillelmus Bechius.
Guillelmus Breton.
Guillelmus Budæus.
Guillelmus Gregorius Scotus.
Guillelmus Garronis vel de Varra.
Guillelmus Lubbenham.
Guillelmus Occam.
Guillelmus Slade.
Guillelmus du-Val Pontifaranus.
Gyraldus Kufus.
Heliodorus Prusensis.
Henningus Armisæus.
Henricus de Gandauo.
Henricus Monantholius Professor Regius Mathematicus, & Doctor medicus Paris.
Henricus Parker.
Hermannus Rauannus Vuesdalius.
Hermannus de Schildis.
Herminius.
Hermolaus Barbarus.
Herodianus Prusienfis.
Hieremias Treuerus Brachelius.
Hieronymus Bagolinus Veronensis.
Hieronymus Balduinus è monte arduo.
Hieronymus Cantalupus Mantuanus.
Hieronymus Gemusæus.
Hieronymus Saunarola, Ferrariensis.
Hieron. Vuildenbergius, Auri-montanus.
Hieronymus Dandinus Societ. Iesu.
Hubertus Gifanius.
Iacobus Aubertus Vindo.
Iacobus Bucherau.
Iacobus Carpentarius.
Iacobus Cheyneus ab Arnage.
Iacobus Faber Stapulensis.
Iacobus Gislenus.
Iacobus Lodoicus Strebæus, Rheimensis.
Iacobus Schekius, Schorndorfens.
Iacobus Tymens, Amsfordensis.
Iacobus Zarabella.
Iacobus Marius Ambosius Professor Regius Philos. & Doctor Sorbonicus.
Iandueus.
Ianus Cacilius Frey Philosoph. Acad. Paris.
Ioachimus Perionius.
Ioan. Arboreus, Laudunensis.
Ioannes Argyropylus, Constantinopolitanus.
Ioannes Bacchontorpe.
Ioannes Baptista Bagolinus.
Ioannes Baptista Burana.
Ioannes Baptista Cammotius.
Ioannes Bate, Anglus.
Ioannes Bellarinus.
Ioannes Bernardus Felicianus, Venetus.
Ioannes Buridanus.
Ioannes Cantacuzenus Imperator Constantinopolitanus.
Ioannes Casus, Oxoniensis.
Ioannes Cochleus.
Ioannes de Colonia.
Ioannes Crassor Lingonensis.
Ioannes Casarius.
Ioannes Datus de Imola.
Ioannes Dedecus Anglus.
Ioannes Duns, Scotus.
Ioannes Eccius, Sueuus.
Ioannes Edæus, genere Vuallus, patria Herephordiensis.
Ioannes Erigena.
Ioannes de Fabriano, Italus.
Ioannes Ferrerius, Pedemont.
Ioannes Franciscus Burana, Veronensis.
Ioannes Fridericus Schroterus.
Ioannes Genasius Sepulueda, Cordubens.
Ioannes Grammaticus, Alexandrinus, cognomento Philoponus.
Ioannes Herbetius Lotharingus.

INDEX AVCTORVM

- Ioannes Hospinianns, Steina-*
nus.
Ioannes Hypatus.
Ioannes Iacobus Vvecherus, Ba-
siliensis.
Ioannes Iacobus Breurerus.
Ioannes de Ianduno, Ganda-
uensis.
Ioannes Keningale.
Ioannes de Lapide, Germanus.
Ioannes Ludouicus Hauuenre-
terus.
Ioannes Ludou. Viues, Valenti-
nus.
Ioannes Lonicerus, Germanus.
Ioannes Mogirus.
Ioannes de Mechlinia, Germanus.
Ioannes Morisotus.
Ioannes Murmellius.
Ioannes Sturmius, Germanus.
Ioannes Tzetzes.
Ioannes Velcurio, Germanus.
Ioannes Versoris.
Ioannes Vvilton.
Iodocus Clichthoueus.
Iodocus Vvilichius.
Iodocus Isenacensis.
Iordanus Brunus, Nolanus.
Iosephus Rhacendita.
Iulius Casar Scaliger.
Iulius Castellanus.
Iulius Martianus Rota.
Iulius Pacius.
Iulius Palamedes, Adriensis.
Iustus Velsius Haganus.
Karew, vel Karreye, Anglus.
Lambertus de Monte Domini.
Leodegarius à Quercu in Paris.
Acad. Professor Regius.
Leonardus Aretinus.
Leonardus Botallus, Medicus.
Lucas Bosdenus.
Lucillus Philotheus.
Lucius Apuleius.
Ludouicus Buccaferrens.
Ludouicus Casteluetrus, Muti-
nensis.
Ludouicus Calius Calcagninus.
Ludouicus Regius Professor Re-
gius Philos,
Magentinus Metropolit.
Marcus Antonius Euonymus.
Marcus Antonius Flaminius.
Marcus Antonius Maioragius.
Marcus Antonius Marechalcus
Bononiensis.
Marcus Antonius Montisianus.
Marcus Antonius Mureius.
Marcus Antonius Passerus.
Marcus Antonius Zimara.
Marsilius de Ingen.
Martinus Borxhaus.
Martinus de Corbenis.
Mart. Polichius Mellerstadius.
Matthaus Chantonis, Aquitanus.
Matthaus Frigillanus.
Matthias Emich, de Andernaco.
Maximus Philosophus, Alexand.
Maximus Epirota aut Byzanti-
nus.
Maximus Planudes.
Maximus Moynetius.
Michaël Angriannus, Bononiens.
Michael Caluus.
Michael Ephesius.
Michael Psellus. idem fortè (ait
Gesner.) cum Michaelē Ephesio.
Michael Mathematicus, cogno-
mine Scotus.
Michael Sophianus.
Michael Toxites.
Nicephorus Blemida.
Nicolaus Taurellus.
Nicolaus Cisnerus Masbachius.
Nicolaus Dorbellus, aliàs Orbel-
lus.
Nicol. Gruchius, Rothomagens.
Nic. Leonicus Thomaus, Italus.
Otho Casmannus.
Paulus Riccius Israelita.
Paulus Soncinas.
Paulus Venetus.
Petrus Alcyonius.
Petrus de Aliaco.
Petrus de Aluernia.
Petrus de Apono, Patavinus,
Conciliator dictus.
Petrus Aquanus, Brixianus.
Petrus à Fonseca.
Petrus Ioannes Oliuarius, Valen-
tinus Hisp.
P. Martyr Vermillius, Flor. Theol.
Petrus Martinides.
Petrus Nicolaus Castellanus.
Petrus Ollicinus.
Petrus Pompanatius, Matuanus.
Petrus Sanctifleur.
Petrus de Spira.
Petrus Tartoretus, Parisiensis.
Petrus de Vena.
Petrus Victorius.
Petrus Molineus.
Philippus Clericus.
Philippus Canaius à Fraxinis.
Philippus Melancthon, Bretan.
Porphyrius Tyrius.
Proclus Lycius.
Quelpingtonus, Anglus.
Radulphus Spaldingus.
Ranulphus Lockesley.
Raphael Cyllenius.
Robertus Alyngton.
Robertus Balforeus, Scotus, Gy-
mnasiarcha Burdigalensis.
Robertus Crucius, Anglus.
Rob. Karwe, alias Ceruinus.
Robertus Kylwarby, Anglus.
Rugerus Bakon.
Rupertus Episcopus Lincolnens.
Samuel Heilandus.
Scholarius Græcus quidam.
Sebastianus Foxius Mornalli.
Simon Brofferius.
Simon de Euersham, Anglus.
Simon Grynæus, Basiliensis.
Simon Stenius.
Simon Forcius.
Simon Simonius, Lucensis.
Simplicius, philosophus insignis.
Sopronius.
Stephanus Cyrius.
Syrianus.
Themistius Euphrades.
Theobaldus Gerlachius, Billica-
nus.
Theodorus Angelutius.
Theodorus Gaza Thessalonicens.
Theodorus Magnus Logotheta
Metochita.
Theodorus Prodromus.
Theodorus Zuingerus, Basiliens.
Theophilus Zimara M. Antony
F.
Thomas de Aquino.
Thomas Bricot Theologus.
Thomas de Cantiprato.
Thomas Erastus.
Thomas Penketh, Vuarytonensis.
Thomas Suetonius, Anglus.
Thomas de Vio Caietanus.
Thomas Vvalden.
Timannus Camenerus.
Tobias Tandclerus.
Victorinus Strilegius.
Vincentius Madius, Brixianus.
Vincentius Quintianus.
Zacharias Vrsinus, Vratislauens.
Zacharias Sommerus.

INDEX ALTER QVO DECLARATUR QUID SIT A QVOQUE E
SUPERIORIBVS INTERPRETIBVS IN SINGVLAS ARISTOTELICÆ
Philosophiæ partes scriptum.

O R G A N U M.

Drastum in decem Categorias Aristotelis scripsisse refert Galenus in libello de libris propriis, & fortè ille est què Stephanus de Urbibus discipulum Aristotelis nominat.

Ægidius de Roma ordinis fratrum Eremitarum, Bituricensis Archiep. Commentarios edidit in Arist. librum prædicamentorum, de interpret. prior. poster. elenchorum.

Albertus Magnus de prædicamentis lib. 1. de Definitionibus lib. 1.

Alexander Aphrodisæus scripsit Commentarios in post. Analyt. in librum primum analyt. prior. in octo lib. Topicos, in Sophisticos Elenchos.

Alexander de S. Elpidio, Italus, scripsit in Topica Aristotelis libros 4. & in priora eiusdem libros 2.

Alalidi Rosadis Compendium prior. Analyt. Arist. extat.

Ammonius Hermeas scripsit Comment. in Porphyrii institutionem, in Categorias, de Interpret.

Andreas Planeri quæstiones Dialecticæ explicantes prædicabilia prædicamenta, librum de Interpret. & posteriora Analytic. Aristotelis.

Andreas Gratiolus incerti autoris expositiones compendiaras in 2. librum post. Analyt. Aristotelis transtulit.

Angelus Politianus scripsit in priora Analytica Arist. prælectionem, cui titulus Lamia, & aliam cui titulus Panepistemon: item Dialecticam in qua organi Arist. præcepta delibantur: postremò prælectionem de Dialectica, ubi eam à prima philosophia discernit.

Anitius Boëtius Manlius Seuerinus, scripsit de Isagoge Porphyrii lib. 2. in Categorias Arist. lib. 2. in lib. de Interpret. Arist. lib. 1. in editionem eiusdem secundam lib. 6. de Diuisionibus lib. 1. de Definitionibus lib. 1. de syllogismo Categorico l. 2. De Hypothetico l. 1.

Antonius Coronel scripsit expositionem in 12. Capita primi libri post. Analyt. Arist. & mouit dubium vnum in primum caput 2. libri posteriorum.

Antonii Democharis Rossenci in 8. libros Topic. Arist. hypomnema extat.

Antonius Fauentinus scripsit Commentarios in post. Analyt. Arist. & Epistolas 4. contra Ioan. Picum de Vno & Ente,

Tom. IV.

Antonii Goueani integri Organi cōuersio nescio an extet: idem respondit ad P. Rami calumnias pro Aristotele.

Antonius Bernhardus Mirandulanus scripsit institutionem in vniuersam logicam, nempe in libros de Interpret. prior. & post. Analyt. Item Commentarium in eandem: quo probat doctrinam prædicam. non Logicam, sed Metaph. esse. & Apologiæ libros 8. quibus hanc suam sententiam defendens variis respondet.

Antonius Musa Brassauolus, medicus, de Laudibus Dialecticæ, de ordine librorum Logicæ, de vtilitate & necessitate eiusdem, de suppositionibus secundum antiquos. Porphyrii Panoplia, in qua defendit autorem ab his qui illum ex professo reprehendunt. Eiusdem comment. in prædicam. Arist. in librum de Interpret. in post. Analyt. in libellum Boëtii de Diuisionibus.

Antonius Rubius Rodensis Societ. Iesu, Logicam Mexicanam edidit in Organum.

Appolinaris scripsit opus in primum posteriorum.

Armandus de Bello visu scripsit declarationem difficultium terminorum Philosophiæ Logicæ de Prædicam. lib. 1. de secundis intentionibus.

Aspasium in 10. Categorias Arist. scripsisse testatur Galenus de libris propriis cap. 11.

Augustinus Niphus Philotheus Suessanus transtulit & exposuit librum Aristot. de Interpret. commentatus est in duos libros priorum Analyt. Arist. & Sophist. Elenchos.

Aurelius Augustinus Hipponensis Episcopus tractatum decem Categoriarum ex Arist. & principia Dialecticæ edidit.

Auetrois expositio in librum Porphyrii in librum prædicam. in librum de Interpret. Media expositio in libros priorum Resolut. Expositio in 8. libros Topic. in libros Elenchor. Epitome in libros logicæ Arist. Quæstiones variè in logica.

B

Beda venerabilis axiomata Arist. exposuit plurima.

Bartholomæus Keckermannus edidit Systema Logicæ in organum Arist.

Bertrandus Pastoris, Augustinianus, scripsit in priora Arist. lib. 2. in Topica lib. 4.

Bernardinus Calellus cōscripsit Expositionem intentionis Arist. in 2. lib. posteriorum. Anal.

K K K

I N D E X.

Brikmorus Sophista, Anglus, scripsit in Elenchos Arist. lib. 2. in Topica eiusdem lib. 4. in priora Analytic. lib. 2. & totidem in posteriora.

Burlæus commentatus est in Aristotelis librum de Interpretatione.

C

Christoph. Cornerus ex Fagis, rationem inveniendi medium terminum in Syllogismo Categorico ab Arist. traditam edidit.

Christoph. Molhusensis, Dominicanus, scripsit in Arist. Elenchos lib. 2.

Chysothomus Iauellus edidit compendium Logicæ.

Claudius Alberius *epi. de propositionibus*, seu de Enunciationibus, quas vocant propositiones, in quibus verum & falsum iudicatur. Eiusdem Epitome in organum Arist.

Conradus Clauerus scripsit Methodum Analyticam ex Platone, Arist. Hermogene, & Cic.

Cornelius Valerius Ultraiectinus, scripsit Tabulas Dialecticas.

Collegium Conimbricense Societ. Iesu, commentarios in organum locupletissimos edidit.

D

Daniel Barbarus scripsit in quinque voces Porphyrii.

Davidis cuiusdam extant Commentar. Græca in Aristot. prædicam. & 5. voces Porphyrii.

Dexippus scripsit lib. 2. Comment. in prædicam. Arist.

Dominicus de Flandria quæstiones 23. in Elenchos Arist. edidit.

Dominicus Sotus commentatus est in Porphyrii Isagogen, Arist. prædicamenta, in lib. de Demonstratione.

E

Emericus Kratzer edidit assertiones ex vniuersa logica.

Erueo Britoni à Multis tribuitur summa Logicæ Aristotelis, quæ sub Aquinatis nomine impressa est.

Eustratii Commentarii Græci in secundum librum post. Analyt. Arist. extant.

Eustachius Assellus à sancto Paulo ex Doctore Sorbonico Bernardita Fulensis, edidit summam philosophiæ quadripartitam, de Dialectic. de Phys. Ethic. & Metaphys.

F

Fortunatus Crellius elegantem Isagogen in Arist. organum scripsit, & Arist. libros post Analyt. commentariis illustrauit.

Franciscus Toletus vniuersam ferè Arist. Logicam commentariis & quæstionibus illustrauit, & in eandem Introductionem scripsit.

Franciscus Matronis scripsit super vniuersalia & prædicamenta Arist.

Franciscus Hotomanus scripsit libros 4. Dialecticæ Institutionis.

Franciscus de Harlay Archiepiscopus Rothomagensis, & Abbas sancti Victoris Paris. &

Doctore Sorbonicus, descripsit adhuc adolescens Artificium logicum.

Franciscus le Roy Franciscanus, Axiomata logica, & alia multa Physica, & Metaphysica Aristot. exposuit.

G

Gaspar Bruschius tabulam prædicamenti Qualitatis prolixam euulgauit.

Georgius Bruxellensis in logicam Arist. expositionem scripsit, per omnes Organi partes.

Gerardus Mathisius scripsit *de organo* in vniuersam Arist. Logicam, & in eandem Epitomen Græcolatinam.

Georgius Pachymerius scripsit Expositionem in Logic. Arist. problemata Logica: & c.

Georgius Protectius in vniuersum Arist. organum commentarios scripsit.

Georgius Scholarius scripsit in quinque voces Porphyrii,

Georgius Trapezuntius Dialecticam ex Arist. edidit.

Godfridus Cornubiensis in post. Analyt. libros 2. scripsit. & in prædicam. lib. 1. in Gilberti quoque principia.

Gratiadeus Supplementum Thomæ Aquin. in 2. librum de Interpr. Aristot. conscripsit: & summam totius Logices.

Gualtherus Burleus scripsit in Isagogen Porphyrii. librum 1. in Categorias Arist. libros 3. in lib. de Interpr. in Logicam Scoti, in Elenchos, in Topica lib. 6.

Guilelmus Slade scripsit super vniuersalia.

Guilelmus Xylander Institutiones Aphoristicas Logices Arist. conscripsit.

Guilelmus Lubbenham scripsit in posteriorum Analyt. Arist. lib. 2.

Guilelmus Myluerlay scripsit in Porphyrii vniuersalia lib. de Propositione lib. 1. in 6. principia.

Guilelmus Breton scripsit in Elenchos Arist. lib. 2. Quæstiones Elenchorum lib. 2. in Porphyrii. lib. 1. in prædic. lib. 3. in libros de Interpr. lib. 2. in sex principia lib. 1.

Guilelmus Ghubbes Introductionem Logicæ euulgauit.

Guilelmus Tempellus disputationem de prædicabilibus Porphyrii proposuit.

Guilelmus du Vak Pontesianus, Philosophiæ Professor Regius, & Doctore Medicus in Academ. Paris. Synopsis Analyticam Doctrinæ Peripateticæ nuperrimè edidit in organum, & omnes Aristot. libros.

Hieronymus Cardanus scripsit Contradictiones Arist. & Auerrois in logicis.

Hieronymus Gemusæus scripsit in posteriora Analyt. Arist.

Herminius lib. Aristot. de Enunciatione interpretatus est.

Hermolaus Barbarus Logicam Arist. vniuersam transtulit.

I N D E X.

Hieronimus Bagolinus annotationes & dubitationes in primum lib. Analytic. Arist. emisit.

I

Iacobus Bucherau flores Arist. collegit.
 Iacobus Carpentarius scripsit Epitomen Categoriarum & de Interpret.
 Iacobus Faber scripsit Paraphrasin in logicam Arist. & omnes logicos libros Arist. recognouit, & commentariis illustrauit cum Isagoge Porph.
 Iacobus Lodoicus Strebeus Arist. Analytica, & Categorias transtulit.
 Iacobus Schekius scripsit de Demonstratione libros 15. vice Comment. in post. Analyt. Arist. commentarios cum annot. & repetitionibus in Organi Arist. libros Analyt. de prædicab. prædicam. Interpret. & Commentarios prolixos in octo lib. Topicorum.
 Iacobus Zabarella conscripsit Commentarios in Arist. Analytica post. & alios libellos quibus doctrinam posterioristicam illustrat.
 Iacobus Marius Ambosius Arelatensis scripsit Compendium Logicæ, & comment. in Porphyr.
 Ioachimus Perionius Porphyrii Isagogen: Arist. prædicam. de interpret. vtraque Analytica, Topica, & Elenchos traduxit & notis illustrauit.
 Ioannes Arboreus commentatus est in Isagogen Porph. Categ. Arist. in librum de Interpretatione.
 Ioannes Argyropylos Arist. prædicam. & Anal. post. vertit.
 Ioannes Argyropylos iunior Græcus, Arist. librum de Interpret. transtulit.
 Ioannes Baconthorpe in vniuersam Arist. Logicam scripsit.
 Ioannes Baptista Burana Arist. Analytica priora traduxit & in ea commentatus est.
 Ioannes Bate scripsit super vniuersalia lib. I. super prædic. in sex principia lib. I.
 Ioannes Belparinus edidit Praxin scientiarum ex Arist. collectam.
 Ioannes Casus summam veterum Interpretum in Arist. Logicam: quàm verè falsoue Petrus Ramus in Arist. inuehat, conscripsit.
 Ioannes Cæsarius Dialecticæ tractatus decem edidit.
 Ioannes Crassot Philosophus Academiæ Parisiensis edidit Logicam Compendiariam.
 Ioannes Cuelliacus scripsit in Porphyrii prædicabilia, & de Constitutione Logicæ.
 Ioannes Datus de Imola scripsit in priora Analyt. Arist. lib. 2. & in post. Analyt. libros. 2.
 Ioannes Duns, Scotus, scripsit Quæstionum vniuersalium. lib. 2. Quæstionum prædicam. lib. 1. in post. Analyt. lib. 1.
 Ioannes Franciscus Burana Arist. priora Analyt. traduxit & commentariis illustrauit.
 Ioannes Grammaticus scripsit in Elenchos Arist. in 5. voces Porphyrii: Hypomnema in 2. Tom. IV.

libros priorum Analyt. in prædicam.
 Ioannes Hospinianus scripsit quæstionum Dialect. lib. 6. & illarum Epitomen, Erotemata in Organum: quod vertit per capita, distinxit, correxit, & Græcè simul & Latinè edidit.
 Ioannes Hypatus scripsit in 2. 3. & 4. Topicorum libros.
 Ioannes Iacobus Vvecherus Organum Logicum ex Arist. & aliis in tabulas redegit.
 Ioannes de Lapide edidit explicationem librorum Logicæ Aristotelis.
 Iulius Pacius Arist. Organum transtulit, & multis notis illustrauit.
 Iosephus Rhacendita synopsin scripsit Aristot. Logicæ.
 Ioannes Scholasticus scripsit annotat. in post. Analytica.
 Ioannes Tzetxes in Analyt. priora.
 Ioannes Vvilton August. scripsit in priora, & post. Analyt. Aristotelis.
 Iodocus Vvulichius Erotematum dialect. lib. 2. emisit.
 Ioannes Vvinchel seu Franciscanus scripsit super Logicam Arist. lib. 2.

K

Kareuue vel Karreye commentatus est in Arist. post. Analytic. libros 2.

L

Leonardus Botallus Astensis, Medicus Regius, lib. edidit de Dialectica facultate, subiecto, fine, & cæt.

M

Marcus Antonius Euonymus Carentius, scripsit Synopsin præceptionum Arist.
 Martinus Borrhaus, aliàs Cellarius edidit annotationes 658. libros Topic. Arist.
 Michaël Cæcus edidit Conclusiones in Porphyrium, & Apologiam pro Arist. prædicamentis. etii.
 Martinus de Os Irbenis commentatus est in priora Analyt. & post. Arist. & in Elenchos: & de medio demonstrat. scripsit.
 Michaël Ephesius in Elenchos Arist. commentatus est.
 Matthias Emich scripsit in prædicamenta Arist. lib. I.
 Matthæus Frigillanus commentatus est in Logicam Aristot.
 Magentinus Metropolitæ enarrauit librum Arist. de Interpret. ex Ammonio. & in duos libros prior. Analyt. commentatus est. ex Ammonio itidem.
 Martinus Polichius scripsit Collectanea in omnes Logicos libros Arist.
 Maximus Philosop. scripsit in prædicam. Arist.
 Michaël Psellus scripsit paraphrasin in Aristot. lib. de Interpret.
 Michaël Piccartus scripsit Isagogen in lectionem Arist.

N

Nicolaus Brito scripsit in Elenchos Arist.

Nicolaus Gruchius scripsit præceptiones Dialecticas, & totum organum exceptis prior. Analyt. transtulit.

Nicomedis comment. in priora analyt. Arist. extare dicuntur.

O

Olympiodori Comment. in posteriora Analytica Arist. extare dicuntur.

P

Paulus Riccius Conclusiones de triplici ordine quem Aristotelem exercuisse probat, edidit. Paulus Soncinas scripsit in prædicab. & prædicamenta.

Paulus Venetus scripsit Logicam duplicem & in Porphyrium ac prædicamenta.

Philippus Canaius à Fraxinis Organum edidit, quo Aristotelici Organi verba simul & sensus paraphrasticè expressit: idq; lingua Francica, in civium suorum gratiam.

Petri Aquani Institutiones in Categorias Aristotelis extant.

Petrus Ioannes Olivarius Porphyrii Isagogen Arist. prædicamenta, de Interpret. & priora Analytica Græca castigavit.

Petrus Tartoretus scripsit Isagogen, de quinque vocibus & expositionem in Categorias Arist.

Petrus Molineus scripsit elementa Logica.

Q

Quelpingtonus scripsit Quæstiones in post. Aristot. libros 2.

R

Radulphus Spaldingus scripsit in Arist. Elench. lib. 2.

Robertus Alyngton scripsit Logicales suppositiones lib. 2 in Arist. prædicam. lib. 3. in sex principia. lib. 1. in priora & posteriora Analytica Arist.

Robertus Balforeus Scotus scripsit Dialectic.

Robertus Kiluarby scripsit in Arist. Organum, exceptis Topicis.

Robertus Karreue, aliàs Ceanius, scripsit in Posteriora Analytica Arist.

S

Scholarius Græcè scripsit in Porphyrium, prædicam. Arist. librum de interpret. & priora.

Simon de Euercham scripsit in priora & post. Arist. Analytic.

Simon Grynæus Arist. libros 2. Elenchorum transtulit, & in octavum librum Topic. annotationes conscripsit.

Simplicius scripsit Commentarium in 10. prædicam. Arist. & de syllogismis.

T

Themistius conscripsit paraphrasin in Aristot. post. Analyt. & de scopo & inscriptione prædicamentorum.

Theodorus Prodromus scripsit interpr. in post. Analyt. Arist.

Theobaldi Gerlachii Epitome Dialect. extat.

Thomas de Aquino scripsit in Logicam Aristotelis & summam illius.

Thomas Erastus scripsit Rationem conficiendorum Syllogismorum, & Epistolam de discrimine Dialecticæ, Logicæ, & scientiæ demonstratiuæ.

Thomas Sueronius commentatus est in Arist. prædicam. in sex principia de Interpretatione, priora & posteriora.

Thomas de Vio Caietanus, commentatus est in Porph. in Arist. de prædicam. de Interpr. & Analytica.

Z

Zachariæ Vrsini commentarii eruditissimi per quæstiones in quinque priores libros organi extant.

Libri Physici, hoc est de auscultatione, 8. de cælo 4. de Mundo ad Alexandrum 1. De Generat. & Corrup. lib. 2. De Meteoris lib. 4. De Anima lib. 3. De sensu & Sensibili lib. 1. & omnia parua Naturalia dicta.

A Damus Eston, libros 1. Meteor. Aristot. ex Græco transtulit.

Ægidius de Roma in libros physicorum, & de anima edidit Comment.

Albertucius scripsit Quæstiones in libros de Cælo.

Albertus Magnus in Physicam Aristotelis lib. 8. de Generat. & Corrup. lib. 2. de Anima lib. 1. de somno & vigilia lib. 1. de Cælo & mundo. lib. 4. de scientia Meteororum lib. 4. Commentarios quoque scripsit in parua Naturalia, de Somniis, lib. 1.

Alexandri Aphrodisæi de Anima libri duo, problematum libri duo, Quæstiones Naturales, de Anima, Comment. in Meteorolog. unum cum opusculo de mixtione, Comment. in librum de sensu & sensibili Eiusdem Commentarios in libros de physico auditu alicubi extare Venetiis quidam asserunt.

Alexander de Alexandria scripsit Comment. in libros 3. de Anima.

Alexander Piccolomineus ad translationem suam Commentariorum Alex. Aphrodisæi in libros 4. Meteorol. Aristotelis addidit Tractatum de Iride, in quo plurima tum Aristotelis, tum Alexandri & Olympiodori dicta dilucidantur.

Alphonsus Archiep. Tolletanus in Arist. libros de Anima quæstiones edidit.

Alphredus Anglicus, cognomèto Philosophus, scripsit in Meteora Arist. lib. 4.

Ammonii Hermecæ Comment. in libros physic. extant.

Ambrosius Nolanus scripsit in lib. de anima. Andreas Bilius traduxit è Græco Aristotel. de anima.

Andrææ Gerardi Hyperii Compendium physices Aristotelis extat.

Andrææ Planeri Analysis libri primi physicor. Arist.

I N D E X.

Antonius Berga Taurinensis, scripsit paraphrasin & disputationes selectas in libros Aristot. de ortu & interitu.

Antonii Musæ Brassauoli Medici Comm. in Auerrois lib. de subst. Orbis, in libros Physic. Arist. in libros de Anima, nescio an extant.

Antonius Polus Venetus scripsit Lumen Nouum in Arist. libros tres de Anima, & Dilucidationem veritatis in proœmium physicorum Arist. cum digressionem de Circulo lacteo, in defensionem Arist. contra omnes Peripateticos

Apollinaris Officij commentarius in librum de Anima extat.

Auerrois in 8. libros Physicos proœmium, & commentaria in eisdem magna. item expositio media in omnes 8. Physic. paraphrasis in eisdem. In libros de Cœlo commentarii, & paraphrasis in libros de Cœlo. In libros de Gener. & Corrupt. media expositio: in eisdem paraphrasis: in libros Meteorol. expositio media: in libros 3. de Anima commentarii: commentum 5. & 6. libros 3. de Anima: media expositio, & paraphrasis in eisdem.

Augustinus Niphus Philotheus Suesianus commentatus est in Arist. lib. 1. de Physico auditu, de Cœlo, de Mundo, Meteorologica, & quatuor Meteorol. Physiognomica, parua Naturalia, in tres libros de Anima.

B

Bartolomæi Arnoldi Vringensis paruulus philosophiæ naturalis, siue interpretatio per figuras & tabulas in epitomen physicæ tractatibus absoluta.

Benedictus Pererius Societ. I. E. S. V. libros xv. edidit de communibus rerum naturalium principiis & affectionibus in Physic. Arist.

Braimhanus Anglus scripsit super physica Arist. lib. 8.

Burleus scripsit in libros Arist. de Natura.

C

Caietanus Vincentinus, scripsit in Phys. libros 8. in libros de Anima lib. 3. in librum de Cœlo & Mundo lib. 4. in Meteor. lib. 4.

Cœlii Calcagnini paraphrasis trium librorum Meteorol. Arist. Commentario quoddam Cœlum flet, terra moueatur. paraphrasis in Commentationem Arist. de sensu & sensili.

Christophorus Guarinonius scripsit sententiarum Arist. de anima seu mente humana explicationem.

Christoph. Hegendorphius Arist. libel. de Longit. & Breui. vitæ, & de Divinatione per somnium transt. & scholiis illustrauit.

Collegium Conimbricense vberimos edidit Commentarios in Physic. libros 8. de Cœlo 4. de Generat. & corrupt. 2. de Meteor. 3. nihil enim in quatuor scripsit. de anima 3. & parua natur.

Conradi Gesneri Meditationum physicarum opus extat: cuius tomo quinto continentur scholia Meteorol. & lib. de Anima, & omnia

Tom. IV.

quæ vocantur Parua naturalia.

Conradi de Summerhart, de Calau, scripsit commentaria in vniuersam Physicam, quæ respondent Arist. libris de Physico auditu, de Cœlo, de Generat. & corrupt. de Meteoris, de Anima.

Damescius Stoicus philosophus, Syrus, scripsit in primū librum Arist. de Cœlo, dubitationes & solutiones de primis principiis, & Commentarium in primum phys.

Dominicus Pannes edidit Commentaria & Quæstiones in 2. libros Arist. de Generat. & corrupt.

Dominicus de Flandria emisit quæstiones & annot. in Arist. libros de Anima.

Dominicus Soto commentatus est in Aristot. libros octo Physicorum, & in eisdem Quæstiones.

Diodorus monachus scripsit contra Aristot. de corpore Cœlesti.

F

Franciscus Caballus scripsit libros 2. de numero & ordine partium ac librorum Physicæ doctrinæ Aristotelis.

Franciscus Toletus Arist. libros de Physico auditu, de Generat. & corrupt. & de Anima commentariis & quæstionibus illustrauit.

Franciscus Vallesius commentatus est in octo libros Physicorum Aristotelis.

Franciscus Vatablus Aristotelis parua naturalia transtulit.

Franciscus Vicomercatus librum 3. de Anima comment. illustrauit, vti libros de Generat. & corrupt. item libros octo phys. hosque transtulit. itemque Meteorologicos libros transtulit, & in eos commentaria edidit.

Fortunatus Crellius octo libros physicorum Arist. transtulit & commentariis illustrauit: expectantur etiam ab eodem alii in reliquos Arist. libros Physic.

G

Gerardus Mathisus edidit epitomen in libros 4. Phys. Arist. & in librum 1. de Cœlo.

Gerardus de Môte emisit Textualē expositionē in librum Arist. de Cœlo & mundo, de Generat. & corrupt. in Meteor. in parua naturalia.

Georgius Lieblerus omnes physicos libros Arist. in elegantem epitomen contraxit.

Georgius Pachymetius scripsit Epitomen Physicæ tractationis, Commentarios in libros de auscult. paraphrasim de Anima, sensu, memoria, somno, vigilia, insomniis &c.

Gosfridus Cornubiensis in Arist. Physica lib. 8. Guillelmus Budæus Aristot. librum de Mundo transtulit.

Guillelmus Occam edidit Quæstiones Physicorum lib. 8.

Guillelmus Slade emisit quæstiones de Anima lib. 1. in Physic. Arist. lib. 8.

Guillelmus Alneuvich in philosophiam naturalem lib. 8. edidit.

I N D E X.

Guillelmus du Val scripsit Synopsim in lib. 8. Physic. 4. de Cælo 1. de Mundo. 2. de Gener. 4. de Meteor. 3. de Anima. 1. de sensu & sensû. & alios qui dicuntur parua natur.

Gratiadeus edidit quæstiones in magna & parua Physica Arist.

Gualtherus Burleus scripsit in Arist. de Natura libros 4.

Guido Porpinianus in libros Phys. 8. Arist. scripsit.

H

Henricus de Gandauo scripsit in Physicorum lib. 8.

Henricus Packer edidit lectiones 34 in Meteorol. Arist.

Hermannus Raiianus editionem quandam Arist. physices commentariolis præfixis illustrauit.

Hermolaus Barbarus compendium physices ex Arist. conscripsit.

Hieronymus Dandinus Societ. Iesu commentarios edidit amplissimos in lib. de Anima.

I

Iacobus Aubertus edidit physicas institutiones instar Commentariorum in Arist. libros de Auscultatione.

Iacobus Faber introductionem & paraphrasin in Physicam Arist. edidit.

Iacobus Martinus edidit disputationem de prima simplicium & concretorum corporum generatione ad Arist. & alios.

Iacobus Schekius scripsit Acroaseos Arist. Disputationes, & Erotemata, additis scholiis in obscuriora loca illius. & Comment. in Physicam. & parua naturalia. & in lib. de Anima Græcas interpretationes: & lib. de principatu illius.

Iacobus Tymæus scripsit Comment. in Arist. libros de Generat. & Corrupt. & in tres lib. Meteor.

Iacobus Zabarella edidit librum de Physica constitutione, qui est Isagogicus ad libros omnes physicos Arist.

Iandueli commentaria in Physicam extant.

Ioan. Arboreus commentatus est in tota Physica Arist.

Ioan. Argenterius scripsit de Somno & putrefactione contra Aristotelem.

Ioannes Argyropylus physicos lib. 8. de Cælo 4. transtulit.

Ioannes Baccōthorpe in vniuersam Arist. physicam scripsit.

Ioannes Bate scripsit de Anima quæst. lib. 1.

Ioannes Cochlues scripsit Commentarios in Meteorolog.

Ioannes Crassot Physicam compendiarium scripsit.

Ioannes de Colonia scripsit in libros de Anima.

Ioannes Datus scripsit de potentiis animæ l. 1.

Ioannes Duns Scotus scripsit in Physicam Arist. lib. 8.

Ioannes Eccius commentatus est in vniuersam Arist. Physicam.

Ioannes Edæus commentatus est in 8. lib. Physic. Arist.

Ioannes Ferrerius scripsit cōtra Arist. auditum visui præstare, de Ideis Platonis, de æternitate Mundi aduersus ipsum.

Ioannes Fleischer Arist. & Vitellionis doctrinam de Iridibus certa methodo comprehendit, & necessariis demonstrationibus auxit.

Ioannes Fridericus Schroterus, annotationes & commentaria in primum librum physicorum Arist. edidit.

Ioannes Genesius Arist. librum de Mundo, & quosdam ex paruis naturalibus transtulit.

Ioannes Gammaticus, in 3 & 4. lib. Meteor. & scholia in primum scripsit. item in 8. libros Physic. quorum 4. postremi nondum excusi. In lib. 3. de Anima Comment.

Ioannes de landuno edidit quæstiones in libros Physic. Arist. in 3. libros de Anima, de Cælo & Mundo.

Ioannes de Lapide scripsit explicationem librorum Physicæ Arist. & de Anima.

Ioannes Ludouicus Hauuentrenerus Physicæ compendium ex Arist. concinnauit.

Ioannes Lonicerus epitomen aliquot librorum philosophiæ naturalis Arist. emisit: & illius encomium.

Ioannes de Magistris scripsit in Physicam.

Ioannes Magirus libros sex edidit physiologiæ Peripateticæ,

Ioannis de Mechlinia commentaria in parua Naturalia Aristotelis extant.

Ioanis Polestade Comment. in Physicor. Arist. libros 8. extant.

Ioannes Riolanus doctor Medicus scripsit de physicis principiis libros tres & alia opuscula philosophica.

Ioannes Scharpe scripsit Quæstion. Physicorum lib. 8. de Anima.

Ioannis Velcurionis epitome in vniuersam Physicam Arist. libris 4. passim extat.

Ioannes Versoris Commentum in Arist. libros de Cælo, de Genera. Meteor. & Naturalia edidit.

Ioachimus Perionius libros omnes physicos, de Cælo, ortu & int. anima Meteorol. & parua naturalia transtulit, & suis annotationibus illustrauit.

Iodocus Isenacensis compendium Physicæ scripsit.

Iodocus Vilichius Isagogen in Meteora Arist. & aliorum conscripsit.

Iulius Castellanus commentatus est in libros Arist. de humano intellectu.

Iulius Pacinus à Beriga scripsit comm. Analyt. in 8. libros naturalis auscultationis.

L

Lābertus de Monte Domini cōmentatus est in 8. lib. Physic. Arist. & in lib. de Anima.

Lucas Bosdenus scripsit in philosophiam naturalem lib. 8.